הסכם על מתכונת שידורי הניסיון של הערוץ השני

משרד התקשורת: ההסכם זמני, עד לקבלת החוק במושב הקיץ של הכנסת

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

בדיון, שנערך ביום שישי בלשכתו של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, ולפי הב־רעתו, הגיעו משרד התקשורת ורשות השידור לידי הסכם בדבר המתכונת העתידה של שידורי הניסיון בערוץ השני.

סוכם, כי השידורים יבוצעו בתיאום בין מנהל הטלוויזיה, חיים יבין, ויו"ר הנהלת ההקמה של הערוץ השני, אברהם פורז. השניים יכינו לוח משדרים, לאישורו של הוועד המנהל של רשות השידור.

כן סוכם, כי תחילת השידורים תהיה במישדר יום העצמאות, במתכונת שתקבע סופית בישיבה בין פורז ויבין.

ההסכם הושג לאחר ש[illegible] רשות השידור, ששמעה על כו־[illegible] הערוץ השני להרחיב את שידורי העצמאות למישדר בין 12 [illegible] איימה לעתור לבג"צ ואף לפנות למפכ"ל המשטרה על מנת להכ[illegible] את מה שהוגדר על־ידי יו"ר רה"ש מיכה ינון, כ„שידורים פיראטיים".

שר התקשורת, אמנון רובינשטיין, הגיע ליועץ המשפטי [illegible] רעת, המסכימה את הפעלתם של שידורים אלה ע־[illegible] לפני קבלת חוק הערוץ השני, כי השאר בגלל הצורך למנוע את תפיסת התדר הנוסף היחיד העומד לרשותה של ישראל על־ידי מדינה ערב.

יו"ר רשות השידור בירך את [illegible] התקשורת על ההסכם [illegible] והבטיח את שיתוף הפעולה [illegible] הרשות בכל הנוגע להפעלת [illegible] הניסיון. גם שר החינוך הביע [illegible] שביעות רצונו, ואת תקוו־[illegible] שהציבור הוא שייצא נשכר מ־[illegible] פעולה זו.

דובר משרד התקשורת [illegible] אתמול, כי ההסכם הוא [illegible] ותחולתו — עד לקבלת חוק הערוץ השני הצפוייה במושב הקיץ [illegible] הכנסת בתוך חודשיים עד [illegible] חודשים.

נעצרו שני חשודים בפיצוץ הפסל בגולן

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

סנדי סמארה (33), וואליד אבו סאלח (36) ממג'דל שאמס, נעצרו בסוף השבוע כחשודים בהשתתפות בפיצוץ פסלו של סולטאן אטרש במרכז הכפר, לפני שבועות מספר.

בעקבות פיצוץ הפסל התחוללו התנגשויות בין הדרוזים לכוחות המשטרה.

צוות מיוחד, שמונה לטפל בפרשה, עצר את שני החשודים. בבתיהם התגלו חומר תעמולה סורי ודגלונים סוריים.

ואליד אבו סאלח סיפר לכל שומע שראה קומנדקר צבאי לייד מקום הפיצוץ בשעה 4 בבוקר.

לדברי גורמים בגולן, משפחת אבו סאלח כעסה בזמנו על כך שבין הכתובות על הפסל לא הוזכר שמו של בן משפחתם שהנהיג את מרד הדרוזים נגד הצרפתים במג'דל שמאס בשנות ה־20.

אחרים מסרו, שייתכן שידה של סוריה בפיצוץ. לדבריהם, עד היום מסרבת סוריה להכיר בערכו של סולטאן אטרש, ובכל הדיווחים על הפיצוץ, לא הוזכרו את שמו, ודיברו רק על פיצוץ פסל לזכר חללי מלחמות סוריה.

רבין עומד להביא פרוייקט הלביא להכרעת הממשלה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שר הבטחון, יצחק רבין, גיבש כבר את עמדתו על עתיד פרוייקט הלביא, ויביא את הנושא בעוד שבועיים לדיון ולהכרעה בפני הקבינט והממשלה.

רבין ואנשי לשכתו נמנעים מלמסור פרטים בעניין. אולם ההערכה הכללית במערכת הבטחון הינה, שהפרויקט לא יבוטל.

במשרד הבטחון מסיימים בימים אלה את ניסוח הסיכומים של בדיקת מספר חלופות ללביא: החלופות שהציע דב זקהיים בשם הפנטגון; חלופה שהציג אגף התכנון של המטה כללי בשם צה"ל; וחלופה נפרדת, שהציג חיל האוויר. כפי הנראה, יפרסו שר הבטחון, אנשי משרדו וראשי צה"ל את כל הנתונים, הסיכומים והערכת העלויות של הפרוייקט בפני הממשלה, מבלי להביא המלצה ברורה. עם זאת רבין טוען כי לא ייתכן להמשיך בפיתוח וייצור הלביא על חשבון תקציב הבטחון, והוא רואה בו פרוייקט לאומי.

בצה"ל נערכה באחרונה בדיקה ע"י מומחים, ונמצא שהשפעת ביטול הפרוייקט על התעסוקה ועל הטכנולוגיה היא נסבלת ואינה קריטית כפי שמציגים אותה התעשייה האווירית וגורמים אינטרסנטיים אחרים.

מקור צבאי מוסמך אמר בסוף השבוע ל„על המשמר": „קשה לי מאוד להאמין שאכן יבטלו את פרוייקט הלביא". ומקור בכיר אחר הוסיף: „ההחלטה היא פוליטית, ואף שר לא יתעלם מאלפי העובדים בתעשייה האווירית ובתעשיות הקשורות בפרוייקט. יש שדולה חזקה, העובדת על השרים ועל הח"כים לשכנעם שלא לתמוך בביטול".

טיסה בשמי הארץ

22 ש"ח בלבד

ביום העצמאות

ובכל ימות השנה

חברת שחף מציעה טיסות בשמי הארץ למשפחות, ארגונים, מוסדות, בתי ספר ובודדים.

לקבוצות גדולות – הנחה נוספת

לפרטים והזמנות: שחף שרותי תעופה בע"מ שדה דב, ת"א טל. 03-424680, 428793

שחף

מדינת ישראל

יום הזיכרון הכללי לחללי מערכות ישראל

היום שבו מתייחד עם ישראל עם זכר יקיריו שנפלו

במוצאי שבת – ג' באייר תשמ"ז 2.5.87 בשעה 21:30 תשמע צפירה בכל רחבי הארץ. אנו פונים בזה לכל בית ישראל להדליק בשעה זו

נר זיכרון־גבורה

ביום ראשון – ד' באייר תשמ"ז 3.5.87 בשעה 11:00 תשמע צפירת דומייה וייערכו טקסי אזכרה ממלכתיים בבתי הקברות הצבאיים והתייחדות בבתי הקברות בהם קבורים חללי מערכות ישראל.

משרד הביטחון – אגף השיקום
היחידה להנצחת החייל

אוניברסיטת חיפה — המרכז הקיבוצי
המכון לחקר הקיבוץ והרעיון השיתופי

מודיעים על קיום יום עיון בנושא

גורמי הירידה במדינה

שיתקיים באוניברסיטת חיפה, בנין הרב תכליתי, אולם מס' 1, ביום ג' 5.5.87 משעה 9 בבוקר

בהשתתפות:
- ★ פרופ' צבי סובול
- ★ ד"ר דוד מיטלברג
- ★ עדה סירני
- ★ ד"ר נטליה דמואן
- ★ ד"ר אהרון כפיר
- ★ ד"ר אורי לויתן

המנחים: יעקב גליק ושלמה גץ

הציבור מוזמן!

מדור הצריכה
מודיע

הסמינר לפועלי ומרכזי ועדות צריכה
שהיה צריך להתקיים בגבעת־חביבה
בין התאריכים 10.5.87-20.5.87
נדחה למועד אחר
יישלחו חוזרים חדשים לקראת קיומו

עיריית תל-אביב-יפו

לאגף לשרותי רווחה דרושות משפחות המסוגלות להעניק בית חם לילדים מרקע משפחתי קשה בגילים שונים. בדחיפות דרושה:

משפחה אומנת חמה מאזור גוש דן. לנערה בת 14, הסובלת מליקוי גופני, ובעיות רגשיות. רצוי משפחות עם נסיון בטיפול בנוער.

לתיאום פגישה נא להתקשר לעיריית תל־אביב. טלפון: 438800, 438329.

2.5 מיליון שקל נאספו במבצע ה„שירותרום"

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

כ־2.5 מיליון שקל נתרמו השנה במבצע ה„שירותרום" — זהו הסכום הגבוה ביותר שנאסף אי־פעם במבצע התרומה שנתי זה, המתקיים כפעם התשיעית. השנה חברו לשירותרום „האגודה למען החייל", קרן לב"י וגלי צה"ל.

הכנסות ה„שירותרום" מיועדות להעמקת החינוך בצה"ל, וסכום מסוים יוקדש השנה גם לחיזוק מערך משדרי גל"צ.

למטה ה„שירותרום" הגיעו במהלך 26 שעות השידור כ־10 אלפים שיחות טלפון — 60 אחוז יותר מאשר בשנה שעברה. התרומה הגדולה ביותר היתה של חברי „אגד", שתרמו 150 אלף שקל. בין הח"כים התורמים הגדולים היו אבא אבן ומנחם פורוש, שתרמו כאלף דולר כל אחד. מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ונשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, התרימו ועדי עובדים ובעלי מפעלים במאות אלפי שקלים תוך כדי השידור.

מפקד גל"צ, נחמן שי, הדגיש, שהתרומה הגבוהה התקבלה בהפתעה לאור העובדה, שהמבצע נערך ביום חול ולא ביום העצמאות וקדמה לו תקופת הכנה קצרה ביותר.

לראשונה בבודפשט כינוס הנהלת הקונגרס

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

ב־5 עד ה־8 למאי יתקיים בבודפשט, זו הפעם הראשונה, מושב הנהלת הקונגרס היהודי העולמי. הקונגרס ידון ביחסי מזרח ומערב, העם היהודי ויהדות בריה"מ.

כחבר במשלחת הישראלית, ישתתף בדיונים גם מזכיר הברית העולמית של מפ"ם, חיים בורנשטיין. אתמול אמר בורנשטיין כי לכינוס זה חשיבות מדינית וציבורית מיוחדת, לנוכח השינויים בבריה"מ וביחסים בין שתי המעצמות. „השתתפותם של נציגים רשמיים של ממשלת הונגריה ושגריר ארה"ב בבודפשט, מצביעה על המימד הבינלאומי של הדיונים" הוסיף בורנשטיין.

8 הרוגים 11 פצועים בתאונה ברצועת עזה

8 מתושבי רצועת עזה נהרגו ועוד 11 נפצעו, מהם שלושה קשה, בתאונת דרכים שאירעה בשבת ליד צומת גוש קטיף.

מכונית מסחרית של אונר"א נסעה מצפון לדרום. אוטובוס פרטי מהרצועה נסע אחריה. סמוך לשעה 14.00 בצהרים, לפני צומת גוש קטיף, האטה המסחרית את נסיעתה. האוטובוס פגע בה מאחור, ומחץ אותה. 8 מנוסעי מכונית אונר"א נהרגו במקום, ורבים מנוסעי האוטובוס נפצעו ונחבלו. כל הנפגעים הועברו לטיפול בבית החולים בחאן יונס. בין נוסעי האוטובוס 11 פצועים, מהם שלושה שנפצעו קשה ושמונה בינוני עד קל.

(עתי"ם)

אפרים קרון זוכה

אפרים קרון מנהל מחוז הנגב של מנהל מקרקעי ישראל, שהואשם במרמה והפרת אמונים, זוכה ביום חמישי מהאשמות אלה בבית המשפט בבאר שבע. השופט, יצחק שבתאי, החליט על הזיכוי המוחלט, לאחר שקיבל את מרבית טענות ההגנה של הסנגור, עו"ד משה ישראל.

משפטו של קרון נמשך 8 חודשים, ובמהלכם הוא הושעה מהעבודה. השופט לא מצא כוונות פליליות במעשיו של קרון, וקבע, שקרון פעל על־פי האינטרסים של מינהל מקרקעי ישראל.

תאונת עבודה לפורץ

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

רופי מאיר, עבריין נמלט בן 34 שפרץ בשבת לאכסניה בתל־אביב ניסה להימלט, ונפל מהקומה הרביעית.

הוא הובהל לבית־החולים „איכילוב" במצב קשה ואושפז במחלקה לטיפול נמרץ.

אתמול לפנות בוקר נכנס מאיר לאחד מחדרי האכסניה ברחוב בן־יהודה הנמצא בקומה ד' וגנב כסף ומכשיר „ווקמן". כשעבר לחדר נוסף התעורר אחד התיירים, פתח בצעקות, והחל לרדוף אחריו. התייר חסם את דרכו של הפורץ למעלית, וזה ניסה להימלט בקפיצה דרך חלון השירותים לבית סמוך, מעד ונפל.

צוותא לתרבות מתקדמת
אבן גבירול 30 ת"א, טל: 250156/7
הקופה פתוחה: 11.00-13.00, 19.00-20.30

תיאטרון

„מלבס, בת־שבע ונסיך־לב־אדום" – 3 מערכונים בביצוע הסטודיו למשחק בהנהלת ניסן נתיב — יום ו' 1.5 ב־16.00
„החילוני האחרון" — יום ו' 1.5 ויום ב' 4.5 ב־21.30
„רפתן נשוי" — יום ג' 5.5 ב־20.30
„המסע של אמא סאבורי" — יום ה' 7.5 ב־20.30
„שבה לטירון" — יום ה' 7.5 ב־22.00

אירועים מיוחדים

„הרהורים על מדינת היהודים" – רב־שיח עם פרופ' שלמה אבינרי, אברהם בורג, חיים יבין, ח"כ עוזי לנדאו, ח"כ יאיר צבן והרב נחום רביגוביץ' – מוצ"ש 2.5 ב־21.00

„פגע וברח" – מעבדה תרבותית „39 עד כלות הלילה" מפגש חד־פעמי קבוע עם אמנים צעירים באמנויות שונות. ערב יום העצמאות – א' 3.5 ב־23.00

„75 שנות מאבק" סרט על ארגון השחרור הדרום־אפריקאי נגד האפרטהייד – יום ה' 7.5 ב־19.00

מוסיקה

שחרית 11:11 – רסיטל לפסנתר עם ישראל קסטוריאנו ביצירות מאת באך, מוצרט, ליסט וברטוק – שבת 2.5 ב־11.00
„קונצרט קאמרי" בביצוע תלמידי ביה"ס „תלמה־ילין" — יום ד' 6.5 ב־20.30

בצוותא מוצגת תערוכתו של אליעזר רוחלוביץ
„מאמי" – התקליט, להשיג בחנויות התקליטים וב„צוותא"

לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום ג', ו' באייר תשמ"ז, 5 במאי 1987 / שנה מ"ד מס' 13334 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

ישראל עומדת לזכות ב־100 מיליון דולר במסגרת „מלחמת הכוכבים"

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — ישראל עומדת לזכות כחוזה הגדול ביותר לאספקת שרותי הגנה שזכתה בו אי פעם מהפנטגון, במסגרת „מלחמת הכוכבים". המקורות ציינו שהחוזה המסתכם בכ־100 מיליון דולר, קשור בפיתוח טיל בליסטי חדש. הודעה אמריקנית רשמית בנושא זה צפוייה בימים הקרובים. בתחילת החודש שעבר קיימה התעשייה האווירית הדגמה מוצלחת ביותר של הטכנולוגיה החדשה שפותחה ע"י ישראל.

מדובר בטיל בליסטי אנטי־טקטי חדש, באמצעותו מבקשת ישראל לנטרל את האיום הטמון בטילי קרקע־קרקע מתוצרת בריה"מ מדגם ס.ס־21 ומדגמים אחרים המוצבים בסוריה.

שר־החוץ מעודד מהודעת ירדן – החליט להחיש הדיון בממשלה בתוכניתו

פרס יעלה מחר בקבינט „הנייר האמריקני"

מסר על כך ביום א' הודעה בכתב לרה"מ ● ההערכה היא כי הדיון בקבינט לא יסתיים השבוע ● פרס: הצהרת ירדן הזדמנות־פז לקדם השלום ואסור להחמיצה — בהצהרה 3 נקודות חשובות הנוגדות עמדות אש"ף ● שמיר: בהצעות אין חדש ולא ברורה לי ריצת האמוק לקבלתן

מאת דלית שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

חוגים מדיניים במשרד החוץ קיבלו בחיוב ובסיפוק את הודעת ירדן, המאשרת למעשה כי „נייר ההבנה האמריקני" מקובל עליה ומדרבנת את ישראל להחליט על הצטרפותה לוועידה בינלאומית.

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס החליט להעלות בקבינט את נייר ההבנה האמריקני כבר ביום ד' השבוע (מחר). ביום א' העביר פרס מכתב על־כך לראש־הממשלה יצחק שמיר והבוקר ייפגשו השניים ב־8.10, לפני ישיבת הממשלה, כדי לדון על השתתפות ישראל בוועידה בינלאומית, לקראת הבאת הנושא על־ידי פרס לקבינט.

פנייה בכתב

בלשכת ראש הממשלה הובעה פליאה על כי פרס ראה לפנות אל שמיר בכתב בקשר להעלאת נושא הוועידה הבינלאומית בקבינט ביום ד'. גורמים בלשכה ציינו, כי די היה שפרס יאמר לשמיר הבוקר כי ברצונו להעלות בקבינט את נושא הוועידה הבינלאומית ולא היתה דרושה פנייה בכתב.

שמיר: משבר קואליציוני

ההערכה היא, כי הקבינט לא יסיים את הדיון היום. בחוגי שמיר מציינים, כי אם פרס יעמיד את נושא הוועידה הבינלאומית להצבעה בקבינט כבר ביום ד' השבוע, אות הוא כי כל כוונתו היא ליצור משבר קואליציוני ולא לתת הזדמנות לליבון אמיתי של הבעייה. יחד עם זאת אמרו חוגים אלה, בתשובה לשאלה, כי גם אם פרס יתן לשרי הליכוד פסק־זמן למחשבה אין סיכוי שמי מהם יצביע בעד הצטרפות ישראל לוועידה בינלאומית.

בפגישה הבוקר בין פרס לשמיר

(סוף בעמוד 2)

המשחקים החלו להתגלגל

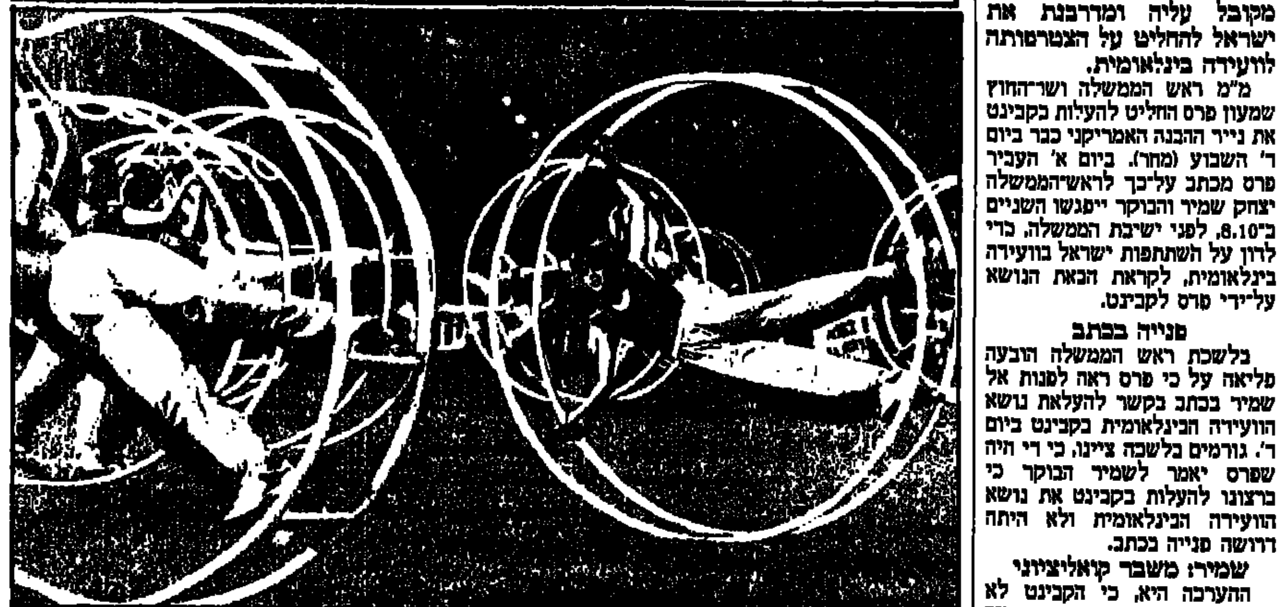

מופע הפתיחה של משחקי הפועל ה־13, אמש בר"ג (צילום: קרן)

ערפאת: מוכן להיפגש עם פרס ועם שמיר

סויה. — יאסר ערפאת אמר אתמול כי הוא מוכן לנהל שיחות עם ראש־ממשלת ישראל יצחק שמיר ועם שר־החוץ שמעון פרס. על הקמת מדינה משולבת ערבית־ישראלית. יו"ר אש"ף אמר במסיבת עיתונאים כי יהיה מוכן להיפגש עם כל מנהיג ישראלי בחסות האו"ם. ערפאת אמר כי הוא מגיב על הצעה שהועברה אליו לאחרונה באלג'יריה ע"י עיתונאי בלתי מזוהה בשם השר הישראלי בלי תיק עזר וייצמן.

„וייצמן הציע פגישה עימי כדי לדון בכינון קונפדרציה. אך אני הגבתי לו אתגר והודעתי שאני מוכן להיפגש עמו או עם כל מנהיג ישראלי, אפילו שמיר או פרס... כדי לדון בהקמת מדינה דו־לאומית במסגרת קונפדרציה" הטעים מנהיג אש"ף.

מה שתואר כהצעתו של וייצמן נועד כפי הנראה לקשור את הגדה המערבית ואת רצועת עזה במסגרת קונפדרציה. מקורות דיפלומטיים מערביים שהביעו את דעתם בתנאי שזהותם לא תפורסם ברבים, אמרו כי יוזמת ערפאת נועדה למלא את החלל הריק שנוצר כאשר התרחק אש"ף מירדן. ערפאת אמר כי הוא אופטימי באשר לכינוס ועידה בינלאומית, בהטעימו כי הוא מצפה שוועדה מכינה תיפגש לפני תום השנה.

(אי. פי.)

- רבין הורה לא לצלם ולא לפרסם גוויות של מחבלים ● עמוד 18
- אסד וסאדאם חוסיין נפגשו במפתיע בירדן ● עמוד 17
- הפגנה נגד האדישות לגורל בית־ג'אן ● עמוד 20
- יום הזיכרון ויום העצמאות ● עמוד 5
- שוחרר אסיר ציון אדלשטיין ● עמוד 3

ירדן: גורל הוועידה הבי"ל — בידי ישראל

רה"מ הירדני זייד א־ריפאעי אמר ביום ראשון: העולם ממתין עתה להסכמת ממשלת ישראל – אין טעם להמשיך בהכנות, כל זמן שממשלת ישראל מתנגדת לה ● גילה ההסכמות שהושגו: מזכ"ל האו"ם יזמן הצדדים – תתנהל על בסיס החלטות 242 ו־338 – אש"ף ישתתף במידה שיכיר בהחלטות אלה, אם יסרב יוציא עצמו מהתהליך ● ר"מ מצרים ידון היום בירדן בהתפתחויות

מאת סוכנויות הידיעות ועוזי מחנאימי, כתב „על המשמר"

רבת־עמון. — ראש־ממשלת ירדן זייד א־ריפאעי הכחיש ביום א' את הידיעות לפיהן הושג הסכם ונערכים מגעים עם ישראל על עריכת ועידת שלום בינלאומית לענייני המזרח התיכון ואמר כי ישראל טרם החליטה.

בהצהרה שמסר לסוכנות הידיעות הירדנית הרשמית „פטרא", אמר ריפאעי כי ידיעות אלה הן „כוזבות לחלוטין". הוא הוסיף ואמר

(סוף בעמוד 2)

לפני ההכרעה בקבינט

הודעת ממשלת ירדן בדבר נכונותה לקיים משא־ומתן ישיר עם ישראל לאחר פתיחת הוועידה הבינלאומית שתוזמן על־ידי המזכיר הכללי של האו"ם, מעבירה את הכדור למגרשה של ממשלת ישראל. שר־החוץ שמעון פרס אכן פנה לראש־הממשלה לקיים את הדיון בנושא זה בקבינט המשולש כבר מחר. ראש־הממשלה יצחק שמיר טען אתמול ש„שום דבר לא נמסר וכי השאלה אינה בשלה להכרעה". הוא עדיין עומד בתוקף בהתנגדותו לוועידה הבינלאומית, ונאחז בכל מיני נימוקי סרק כדי לטרפד את הסיכוי לשיחות שלום ממש. בין השאר התריע על כך שירדן הזכירה בהודעתה בין הגורמים שמזכ"ל האו"ם יוכל להזמין לשיחות גם את אש"ף. אך שמיר לא דיקדק ולא ציטט את ההודעה הירדנית במלואה. הוא לא הזכיר, כי המשתתף בוועידה חייב להכיר בהחלטות 242 ו־338 של האו"ם (ואלה בלבד) כבסיס למשא־ומתן וכן התחייבות להפסקת מעשי האלימות. ההתניה הזאת בהודעתה של ירדן היא משמעותית ביותר, וזו פעם ראשונה שהושמעה על־ידה בהודעה רישמית. כידוע, אש"ף דוחה תנאים אלה, ובוועידתו האחרונה שהיתה ועידת החקצנה אף הבליט קו מנוגד לעמדה זו. כלומר המלך חוסיין שכנראה הגיע להסכמה מסויימת עם שר־החוץ פרס, מביא בחשבון מראש, כי אש"ף לא ישותף במהלך המדיני. אך אם אש"ף יקבל על עצמו לחפסיק את הטרור ויסכים למשא־ומתן על בסיס שתי החלטות האו"ם, הרי הוא יחדל להיות אותו אש"ף שגם המחנה הימני אינו שכן לראות בו פרטנר לשיחות השלום. יש להזכיר את נוסחת קמפ־דייוויד מלפני שנים, שדיברה על נכונותה של ישראל לדבר עם כל גורם פלסטינאי שיחדל ממעשי האלימות, ויכיר בקיומה של ישראל. ואילו במצע המערך לקראת הבחירות האחרונות נמצא הנוסח שהוא זהה בעיקרו עם התנאים שבהודעה הירדנית.

על פי הצפוי החצבעה בקבינט תסתיים בתיקו שפירושו, כי הצעתו של פרס לא תתקבל. על פי הכרזותיו של פרס וחברים אחרים במערך תפורק השותפות של ממשלת האחדות ויש לקיים בחירות מוקדמות. אך הדבר אינו כה פשוט שכן שמיר חוזר בעקביות על התנגדותו לחקדמת הבחירות. כידוע דרוש רוב בכנסת לקבלת חוק פיזור הכנסת, וביחסי הכוחות הקיימים ספק אם יש רוב כזה. אם הליכוד יצביע נגדו, שמיר יכול לתכנן במקרה שהמערך יפרוש מן הממשלה, תחבולות שונות כדי לקיים ממשלה עם רוב מצומצם, או אפילו כממשלת מעבר אם לא יזכה באמון הכנסת.

אין ספק, כי חוסיין החליט על מהלך נועז מבחינתו. כאשר החליט לתת פומבי לאותה הסכמה שהושגה בשיחות עלומות עם פרס ורבין. אם ישראל תדחה את היוזמה הזאת תוחמץ ההזדמנות ההיסטורית למשא־ומתן ישיר שהמאבק אליו שנים. ויש לזכור, כי מדובר עדיין בראשית הדרך וגם אם תושג ההסכמה לצעד הפתיחה הראשון עדיין ארוכה הדרך לשלום, ארוכה ורצופה מוקשים. אך בשלב זה הכל תלוי בסילוק המוקש הראשון – התנגדות הליכוד, שנפלה עליו אימת השלום.

במעוז „גוש־אמונים" — במהלך כנס מרכזי של הליכוד

צעירי מפ"ם הפגינו באריאל נגד ההתנחלויות ולמען ועידת שלום

בריוני „כך" הסתערו על 50 המפגינים ופצעו 4 מהם ● ראשי הליכוד לוי, ארנס, שרון ומודעי יצאו בכנס בהתקפה בוטה על פרס – הכריזו כי הוא פועל מאחורי גבה של הממשלה וכי לא ייבהלו מבחירות

הצהובים של „כך" תוקפים את מפגיני מפ"ם (צילום: ברוטמאן)

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

בקריאות „כסף לשכונות ולא להתנחלויות" נתקבל סגן רה"מ השר דוד לוי ע"י קבוצה של 50 מפגינים מצעירי מפ"ם, שעה שבא אתמול לנאום בפני כנס של הליכוד באריאל.

הפתעה גמורה נגרמה לשר ומלוויו כאשר הצעירים, שהריעו לו קודם לכן בקריאות „דוד מלך ישראל", הניפו כרזות וגילו חולצות של צעירי מפ"ם שהוסתרו קודם לכן. חלק מהקהל, ובמיוחד לובשי

(המשך בעמוד 8)

ביקורת בחיל־הים על סחבת במערכת הבטחון באישור פרוייקט ההצטיידות

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

מקור צבאי התבטא בסוף השבוע בחריפות באזני כתבנו נוכח סחבת לדבריו, מצד משרד הבטחון והמטה הכללי של צה"ל באישור ביצוע פרוייקט ההצ־טיידות של חיל־הים.

מדובר בבניית מספר צוללות חדישות במספנה באירופה ובספינות טילים מדגם „סער־5".

נקודה קריטית

המקור ציין כי חיל־הים, על פי בקשת מערכת הבטחון, סיים כבר את כל הבדיקות והערכות לגבי הצי העתידי של החיל אולם האישור מתבושש לבוא. הוא הגדיר את נקודת הזמן הנוכחית כ„קריטית" והתריע כי אם לא תיגש מערכת הבטחון לביצוע הפרוייקט אזי „בשנות ה־90 לא יהיה חיל־הים.

בניית וחידוש צי הוא עניין של שנים רבות. ספינות הטילים של החייל בנות 20 שנה ובעת הזמן לעשות פריצת דרך", ציין המקור.

הפתעה לא מוצדקת

המקור הצבאי אומר כי לאחר שנכוותה מערכת הבטחון בפרוייקטים גדולים אחרים (כוונתו למטוס ה„לביא" א.ב.) מציגה מערכת הבטחון את שינוי שערי המארק והדולר ומצביעה על עליה של 50 אחוז בעלות הפרוייקט. לעומת המתוכנן. כתבנו הצבאי מוסר כי לפי הערכות מערכת הבטחון יסתכם פרוייקט ההצטיידות של חיל־הים במיליארד וחצי דולר. „חיל־הים בא פעם בעשר שנים ומבקש כסף וכל פעם זה נראה כהפתעה. חיל־הים אינו חיל מכריע. אבל אני זוכר ומציע לכולם לזכור כמה כוחות השקיע צה"ל בשמירת החופים לאחר הפיגוע במלון „סבוי" וזו רק דוגמה קטנה" מתריע המקור.

המשכים

פרס יעלה מחר בקבינט „הנייר האמריקני"

(סוף מעמוד ראשון)

ינסה שמיר לשכנע את פרס, כי יש לעשות כל להמשך קיום הממשלה מאחר שחשובה תקופה נוספת של יציבות וחשוב לקיים את הבחירות במועדן. עם זאת, שמיר יביע התנגדות נחרצת לוועידה בינלאומית.

הערכות סותרות

במשרד החוץ ובלשכת ראש הממשלה הובעו אמש הערכות סותרות לגבי הודעת ירדן. חוגים במשרד החוץ אמרו, כי זו ההודעה הראשונה של רבת־עמון המצביעה על תזוזה ממשית לקראת התקדמות בתהליך השלום. הדבר מתבטא, כך נאמר, בתנאים שירדן מעמידה לאש"ף כדי להצטרף לשיחות וכן בקריאה להכרעה בישראל על הצטרפות לוועידה בינלאומית.

למעשה בלי אש"ף

אשר לתנאים שירדן הציבה לאש"ף — נאמר במשרד החוץ — ירדן תובעת מאש"ף להכיר בהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338; להפסיק את הטרור והאלימות ולהצטרף למו"מ במסגרת המשלחת הירדנית. זו הפעם הראשונה — אמרו החוגים במשרד החוץ — שירדן אינה מתנה את השתתפותה במו"מ עם ישראל בהשתתפות אש"ף. למעשה ירדן מודיעה, כי תשתתף בשיחות גם בלעדיו.

של מי הנייר

חוגים בלשכת ראש הממשלה אישרו אמש כי אמנם אין מדובר ב„נייר הכנה אמריקני" שחיבר שמעון פרס — כפי שהליכוד טען עד כה — אלא בנייר שסוכם בין ירדן ושמעון פרס. אולם לפרס לא היתה סמכות לסכם נייר כזה, נאמר על־ידי חוגים אלה.

אשר להודעת ירדן, החוגים בלשכת ראש הממשלה כי יש להבינה כפשוטה: הזמנה לישראל להצטרף לוועידה בינלאומית בהשתתפות אש"ף. עוד נאמר, שאם חוסיין אמנם רוצה לנהל מו"מ עם ישראל — לא מובן מדוע הוא מתעקש על ועידה בינלאומית.

הממשלה תקיים הבוקר את ישיבתה השבועית. ראש הממשלה ידווח על מסעו בצרפת. שר הבטחון ימסור סקירה בטחונית. כן תאשר הממשלה את הסכם המסגרת להקמת משדר „קול אמריקה" בישראל.

פרס: הזדמנות־פז

„הצהרות ממשלת ירדן, כפי שהשמעו בכלי התקשורת ע"י המלך חוסיין, הן בעלות משמעות מרחיקת לכת ויצרו הזדמנות־פז לקדם את תהליך השלום באיזור. יש התקדמות ושינויים בעמדות ואסור להחמיץ הזדמנות זו. רק בעיני ראש הממשלה יצחק שמיר והשר אריאל שרון לא חל שינוי והם לא רואים את השינוי". זאת אמר מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, בתשובה לשאלת כתב בעת סיור שערך ביום העצמאות באשקלון.

נקודות חשובות

לדבריו יש בהצהרה הירדנית כמה נקודות חשובות ביותר והוא מנה שלוש מהן: הסכמה להחלטות 242 ו־338, שלילת הטרור והסכמה לצרף משלחת פלשתינית אל זו של ירדן. שלוש נקודות אלה נוגדות את עמדת אש"ף ובמצב חדש זה, שארגון זה הוא מחוץ לתמונה, ניתן וצריך מייד לעשות לקיום אותה ועידה בינלאומית ולהתיישב לשיחות ישירות עם נציגי ירדן.

שמיר: ריצת אמוק

„הבה נבחון לעומק את ההצעות שמגישים בקשר למו"מ לשלום, על כל ההבטים, ואז נחליט אם זה מחייב להיפרד. אני נגד החלטה לקיים את הממשלה בכל מחיר, אבל מתנגד לפירוקה בכל מחיר" — אמר ראש הממשלה י. שמיר בראיון ב„קול ישראל" לרגל חג העצמאות.

שמיר הרגיש, כי אין בפני הממשלה הצעות בשלות, שאפשר לדון עליהן מיד. יש הצעות שיש בהן סיכונים, ויש דברים שאין כל בטחון שיתקיימו. יש לברוק אם יש אפשרות רצינית לשלום, ומה יהיה המחיר, שכן גם „הליכוד" וגם המערך הם נגד שלום בכל מחיר. כל זה ניתן לבדיקה ולבירור, ויכול לקחת קצת זמן. „מה החפזון וריצת האמוק הזו", שאל.

ירדן: גורל הוועידה הבי"ל — בידי ישראל

(סוף מעמוד ראשון)

כי למעשה „העולם ממתין עדיין להסכמת ממשלת ישראל לעריכת ועידה בינלאומית מעין זו ולהשתת־פותה בה".

הכדור בידי ישראל

ראש־ממשלת ירדן אמר כי „אין כל טעם להמשיך בהכנות" לוועידה זו, שעה שממשלת ישראל „מתנגדת לה באורח עקרוני ולא רוצה להשתתף בה".

ריפאעי הזכיר כי חוסיין פועל בהצלחה זה שנתיים כדי להביא להסכמת חמש המעצמות החברות דרך קבע במועצת הבטחון להשתתף בוועידה זו. הוועידה, הטעים, „תכונס על ידי המזכיר הכללי של האו"ם וכל הצדדים הנוגעים לסכסוך הישראלי־ערבי, כולל אש"ף, חייבים להשתתף בה".

על יסוד 242 ו־338

עוד אמר ריפאעי כי המשתתפים בוועידה זו חייבים להסכים לערי־כתה, כדי להגיע לפתרון גלובלי של הסכסוך הישראלי־ערבי על יסוד „החלטות 242 ו־338 של מועצת הבטחון".

המשתתפים בוועידה זו יצטרכו בין השאר למצוא פתרון „לכל ההיבטים של הבעייה הפלשתינית, כולל הזכות להגדרה עצמית" ו„לגנות פעולות אלימות ופעולות טרור".

הזמנה לאש"ף

ראש ממשלת ירדן הטעים שארצו עומדת על כך שתישלח הזמנה לאש"ף, כדי שארגון זה ישתתף בוועידה הבינלאומית. הוא הבהיר כי ירדן פעלה כדי לאפשר לאש"ף להשתתף בוועידה במסגרת משלחת ירדנית־פלשתינית בהתאם להסכם רבת עמון מ־11 בפברואר 1985.

כזכור, הסכם זה בוטל על ידי הוועד הפועל של אש"ף במהלך כינוס המועצה הלאומית הפלשתי־נית שנערך בחודש מארס באלג'יר. הוא הוקפא מאז בא הקץ לשיתוף הפעולה בין ירדן לאש"ף בפברואר 1986.

אם יסרב — לא ישתתף

מקור ירדני מוסמך הצהיר ביום ה' בשיחה עם כתב סוכנות הידיעות הצרפתית שאש"ף „יוציא את עצמו" מתהליך השלום, אם יסרב הארגון להסכים להחלטות 242 ו־338 של מועצת הבטחון.

ר"מ מצרים לירדן

ההתפתחויות האחרונות במזה"ת, הוועידה הבינלאומית וסגירת משרדי אש"ף במצרים יהיו הנושאים העיקריים בהם ידון רה"מ מצרים ד"ר אטאף סידקי בביקורו בירדן המתחיל היום. ביקור רה"מ המצרי יימשך יומיים, ובמהלכו יעמוד סידקי בראש־משלחת ארצו למה שמכונה „הוועדה המשותפת לירדן ומצרים".

כתבנו מציין כי רה"מ מצרים אינו „עושה מדיניות", וביקורו אינו תחליף לפגישה שהיתה אמורה להתקיים בין חוסיין למובארק.

לא בלי אש"ף

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת פסל אתמול כל ועידה בינלאומית על שלום במזרח התיכון, אם לא ישתתף בה אש"ף, בסיבת עתונאים בכוויית אמר. „לא תיתכן ועידת שלום בינלאומית בלי אש"ף, מי יוכל לערוב לשלום בלי אש"ף" הוא הוסיף כי אין לבזבז זמן ויש לכנס מייד שיחות שלום.

● נשיא מצרים חוסני מובארק נועד אתמול בבוקר עם שגריר בריה"מ בקאהיר, גנאדי יוראבלב. (ע־צ)

ערפאת: אני מצרי

מאת עוזי מחנימי, כתבנו בבריטניה

לונדון. — „אני מצרי" אמר מנהיג אש"ף יאסר ערפאת בכוויית, בתשובה לשאלה האם יבקר במצרים בעקבות סגירת משרדי הארגון בקהיר. אני מצרי אמר ערפאת, ברומזו לדרכון המצרי שבכיסו. הוא הוסיף כי החלטה זו או אחרת לא תשפיע עליו. השלטונות המצ־ריים כנראה לא התרשמו מדיברי ערפאת, ואסרו לאפשר ליועצו המדיני האני אל חסן להיכנס למצרים. חסן נישלח על ידי ערפאת לנסות לשכך את זעמו של הנשיא המצרי.

„אלקבס" הכוויתי:

60 מומחים צבאיים מישראל מסייעים במזרח ביירות לפלאנגות

מאת עוזי מחנימי, כתבנו בבריטניה

לונדון. — העיתון הכוויתי „אל קבס" מסר אתמול במהדורתו הבינלאומית, כי 60 מומחים ישראליים הגיעו לאחרונה לביירות המזרחית (הנוצרית) לבקשתו של סמיר ג'עג'ע, כדי לעזור לנוצרים לקראת אפשרות של כניסת הסורים לחלק הנוצרי של ביירות. הסיוע — ע"פ העיתון — מיועד, כדי להגיע להסכם בין ישראל לפאלנגות על שיגור חיילים נוצרים מהצפון ולסייע לגנראל לאחד מהגנה על רצועת הביטחון בגבול ישראל.

העיתון המתבסס על „דו"ח מודיעין" בביירות יודע לספר גם, כי קציני מודיעין ישראליים הציעו לג'עג'ע להתנקש בחייו של נשיא לבנון ג'מייל. אך ג'עג'ע סירב עקב מחלוקת בקרב „הכוחות הלב־נוניים".

העיתון יודע לספר גם, כי הקשרים בין ישראל לנוצרים, שהיו רופפים בשנה האחרונה, חודשו ביוזמת ג'עג'ע.

העיתון טוען גם, כי ישראל מעוניינת לתגבר את לאחד בדרום על ידי לוחמי הפלאנגות, וכי לפאלנגות יש 20 טייסי מסוק, שהוכשרו על ידי ישראל.

● הספורטיאדה הבינלאומית הראשונה למקומות העבודה תיפתח היום באילת במפגן מרהיב שיתקיים בערב באצטדיון הכדורגל העירוני.

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חורים 102־121, טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

וושינגטון נערכת לאפשרות שממשלת ישראל תתפרק

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — פקידים אמריקניים מתכוננים לאפשרות שממשלת האחדות הלאומית בישראל תתפרק, אולי אפילו בימים הקרובים.

פקידים אמריקניים אמרו אתמול כי הם ממשיכים להיות נתונים בלחץ כבד מצידו של פרס לפעול למען כינוס וועידה בינלאומית, אך האמריקניים לא מתלהבים בקשר עם האפשרות של היותו התפקיד שבריה"מ תמלא כתהליך להשכנת שלום.

מרפי לאיזור

דובר משרד החוץ אמר כי ריצ'ארד מרפי, עוזר שר־החוץ לענייני המזה"ת ודרום אסיה, שיבקר בימים הקרובים בעיראק ובמדינות המיפרץ, לא ירחיב את ביקורו כדי שיכלול גם את ישראל, ירדן, מצרים ומדינות אחרות המעורבות ישירות בתהליך להשכנת השלום בין מדינות ערב לישראל. פקידים אמריקניים אחרים הטעימו עם זאת שתוכניותיו של מרפי עשויות להשתנות לאחר שיגיע לאזור.

לפי שעה ממשיך השליח המיוחד למזה"ת ואט קלוברים במאמציו לצמצם את חילוקי הדיעות בין הצדדים השונים בקשר עם ניסוח נוסחה שתאפשר כינוס וועידה בינלאומית.

מיליוני מהגרים לא חוקיים יוכלו לקבל אזרחות ארה"ב

וושינגטון. — מיליוני מהגרים החיים במחתרת בארה"ב, יוכלו החל מהיום להגשים את חלומם: לזכות בזכות להתגורר בארה"ב, ולאחר מכן לקבל את הדרכון האמריקני המיוחל.

החוק החדש על ההגירה, שאושר בסוף השנה שעברה אחרי דיונים שנמשכו חמש שנים, מציע לכל אזרח זר, שהבריח את הגבול לארה"ב לפני ה־1 בינואר 1982, את האפשרות לקבל מעמד רשמי החל מהיום.

מצד שני, כמשקל נגד להסרת תקדים זו, מכפיל החוק החדש את המשאבים של אותם גופים הנאבקים נגד ההגירה הלא חוקית, ולראשונה קובע עונש לאנשים המעסיקים ביודעין מהגרים בלתי חוקיים. אלה המבצעים עבירה זו בפעם השנייה, צפויים לא רק לקנסות אלא גם למאסר בפועל.

החוק החדש נועד לבלום את הזרם הגובר והולך של הנכנסים שלא כחוק לארה"ב.

ביתנו אבל
על מות בננו
בועז רפופורט
בנם של מלכהל'ה וגבריאל
נפטר לאחר מחלה קשה
ההלוויה בשעה 15.30 בקיבוץ בית־אלפא
המשפחה
וקיבוץ בית־אלפא

לאמא רבקה, לטובה, לאורי ולמשפחה:
אתכם באבל במות
צורית אפרסמון ז"ל
תובא לקבורות בבית־העלמין של שער־העמקים
היום, יום ג' 5.5.87 בשעה 15.00
קיבוץ שער־העמקים

במלאת שלושים
לפטירתה של חברתנו היקרה
גוסטה מרומי ז"ל
נפקוד את קברה
ביום ד', ז' באייר תשמ"ז 6.5.87 בשעה 16.00
משפחת מרומי
וקיבוץ מזרע

אנו מודיעים בצער
על פטירתו של חברנו היקר
אלכסנדר־אולק אבנת
ההלוויה תתקיים בקיבוץ מזרע היום, יום שלישי,
ו' באייר תשמ"ז 5.5.87 בשעה 15.00
משפחת אבנת
וקיבוץ מזרע

תומכי אבו זעים קיימו „חוגי בית" באזור רמאללה

מי שהיה מפקד המודיעין של „פתח" בדרום לבנון הודח מאש"ף בעת הקרע בין חוסיין לערפאת ● מצרים החלה לאחרונה „להתעניין בו"

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

תומכיו של אבו־זעים מנסים לפתוח סניפים בגדה המערבית, בעיקר בכפרים ליד רמאללה.

לכתבנו נודע, כי בימים האחרונים התקיימו במקומות שונים בגדה מעין „חוגי בית", בהם הופיעו אישים, שהציגו עצמם כאנשי אבו־זעים. כדי להסביר מדוע הוא מתנגד ליאסר ערפאת ביחוד לאחר המועצה הלאומית באלג'יריה.

אבו־זעים היה מפקד המודיעין של „פתח" בדרום לבנון ואחרי מלחמת־לבנון עבר לרבת־עמון. אחרי הקרע בין חוסיין לערפאת הכריז על תמיכתו במלך חוסיין, ולפיכך גורש מאש"ף.

הוא תפש כמה ממשרדי אש"ף ברבת־עמון והחל לנסות לפעול בגדה, בעיקר באמצעות כרוזים.

בעקבות הקרע בין אש"ף למצרים, חלה התפתחות בעמדת מצרים כלפי אבו־זעים, ולפני כמה ימים הזכירה סוכנות הידיעות המצרית את אבו־זעים כאחד ממברכי הנשיא מובארק על הצלחתו בבחירות לפרלמנט.

המשכים

צעירי מפ"ם הפגינו

(סוף מעמוד ראשון)

חולצות צהובות של „כך" שבאו למקום כדי להוכיח „סולידריות לאומית" עם אנשי הליכוד. התנפלו על המפגינים, היכו אותם, בעטו בהם וירקו עליהם. אילן גילאון, מי שעמד בראש קבוצת צעירי מפ"ם, נפצע והובהל יחד עם שלושה פצועים אחרים לביה"ח „השרון".

נגד מדיניות מטומטמת

בשיחה עם כתב „על המשמר" אמר אילן: „באנו להפגין נגד המדיניות המטומטמת של הממשלה המשקיעה בהתנחלויות על חשבון שכר הלימוד, שכר הדירה של דיירי עמידר, על חשבון הבריאות ועל חשבון חינוך שלושת ילדיי".

בתשובה לשאלה של כתב עת"מ, שהצביע על העובדה שההפגנה נערכה בגוב האריות של מתנגדי מפ"ם הטעים רכז הצעירים: „אין לנו ברירה. אנו חייבים לקיים גם מאבק חוץ־פרלמנטרי". יצויין שארבעה צעירים ניפצעו בהתקפה הפראית של אנשי „כך" והליכוד לחמרה אחת קרעו שריר.

לוי: פרס מאחרי גבנו

בכנס באריאל אמר השר לוי, כי פרס סיכם מיסמך מאחרי גבה של הממשלה ובלי אישורה. השר ארנס אמר כי שום פורום בי"ל לא יקבע את גורלנו, ואילו מודעי הכריז כי ידידינו לא יבהלונו בבחירות. השוטרים וקציני המשטרה שנכחו במקום, פעלו במהירות וגוננו בגופם על המפגינים תוך יצירת טבעת אנושית סביבם בנסיון להרגעת הרוחות, שיאפשר את נסיגתם של מפגיני מפ"ם בשלום.

להוכיח שרוצים שלום

עופר אבני, אחד המארגנים מצעירי מפ"ם אמר אחר כך: „הכוונה לא היתה להרגיז אלא להפגין כח ולהראות לציבור שיש חלק מהעם שרוצה שלום, ורוצה שאת משאבי המדינה יפנו למקומות הנכונים, לשכונות, לעיירות הפיתוח ולא לשטחים הכבושים.

ברגעים שהמלך חוסיין מקבל את תוכנית עשר הנקודות וכל העולם מחכה לישראל שתחליט, כינוס הליכוד באריאל איננו אלא לאו מוחלט לשלום, ולכן אנחנו כאן ועכשיו".

צעדת גוש אמונים

אלפי צועדים השתתפו ביום העצמאות ב„צעדת יריחו" של „גוש אמונים". לפי הערכת המארגנים הגיע מספר הצועדים ל־30 אלף. הצועדים עברו במסלול של 12 ק"מ מארמון הורדוס ליד יריחו, דרך בתי הכנסת העתיקים ביריחו ונערן, תל יריחו ומעיין אלישע. 50 אוטובוסים יצאו מירושלים, ו־40 מתל אביב. כן הגיעו אוטובוסים וכלי רכב פרטיים ממקומות אחרים בארץ.

בעצרת, שנערכה אחה"צ ליד יריחו, נאמו השר יוסקה שפירא, ח"כ גאולה כהן, מזכירת „גוש אמונים" דניאלה וייס, ח"כ הרב אליעזר ולדמן, הרב משה לוינגר והרב יוסף בא־גד. הנואמים יצאו נגד כינוס ועידה בינלאומית, שעלולה להביא לנסיגה מיו"ש.

הגוש לעצור ההידרדרות

„שלוש הרבבות, שצעדו מסביב ליריחו, צריכים להיות אלה שילכדו את הכוחות של כל הציבור הלאומי, כדי לעצור את ההידרדרות בתהליך, שאנו יודעים רק את תחילתו ובשום אופן לא את סופו" — אמר השר יוסקה שפירא. הוקרא מברק ברכה לצועדים של ראש הממשלה י. שמיר.

וייצמן: אש"ף — חלק מהבעייה הפלשתינאית חרף הטרור

נידיורק. — „אש"ף, למרות רשעותו והטרור שלו, מהווה חלק מהבעיה הפלשתינית", אמר השר בלי תיק, עזר וייצמן, לכתב השבועון האמריקאי „ניוזוויק" בירושלים מילאן קובייץ.

מר וייצמן, שאישר כי אכן נערכה בשבוע שעבר פגישה בין נשיא סוריה חאפז אסד, נשיא עיראק והמלך חוסיין על אדמת ירדן, הוסיף ואמר: „מסיבה זו הודעתי שאני מוכן להיפגש עם ערפאת, אם הוא יכיר בהחלטות 242 ו־338 של האו"ם וינטוש את הטרור, יואיל לשבת כמו בן אדם ויהיה מוכן לדון בדרכים לחיים בצוותא".

כשנשאל מה דעתו על תשובתו של ערפאת, שהביע נכונות להיפגש עם וייצמן באו"ם, אך מבלי להזכיר את התנאים שהושגו, השיב: „אני סבור שפעם נוספת אש"ף עומד להחמיץ את הרכבת שהחלה לנוע כאשר סאדאת בא לירושלים".

וייצמן אמר עוד, כי הוא מאמין באפשרות לחתום על שלום עם עיראק. „אני רואה לנגד עיני את היום, שבו עיראק תהיה שותף אפשרי לדו קיום בשלום עם ישראל. אם הצלחנו לעשות שלום עם מצרים, למה לא עם עיראק?" שאל וייצמן.

בינתיים הכחיש שר ההסברה הירדני, מוחמד אלחטיב, את הידיעות לפיהן נערכה פסגה חשאית בקרבת רבת עמון בהשתתפות המלך חוסיין הנשיא אסד והנשיא העיראקי סדאם חוסיין. „לא ידוע לנו דבר על עריכת פיסגה מעין זו", אמר השר הירדני לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

(ע־צ)

שרון קורא לחוסיין לנהל מו"מ גלוי דו צדדי

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

שר המסחר והתעשיה אריאל שרון קרא אתמול למלך חוסיין „לאזור אומץ, לקום ולבוא למשא־ומתן ישיר וגלוי לכל".

שרון אמר, כי מו"מ כזה צריך להתקיים „לא בז'נבה ולא בלונדון, אלא בירושלים וברבת־עמון".

השר שרון דיבר בטקס חנוכת מסוף סדום־צפע במעלי ים־המלח.

השר אמר כי „אנו נמצאים עכ־שיו בעיצומו של ויכוח מסוכן" והוסיף, כי אילו רצה המלך חוסיין לנהל עימנו מו"מ על שלום אמת „מדינת־ישראל היתה מקבלת אותו בברכה".

„כך קיבלנו את הנשיא סאדאת... סאדאת הראה לעולם הערבי, כיצד ניתן להגיע להסכם שלום עם ישראל. לא בחשכה, אלא לאור היום בעת שהגיע לירושלים ובמשא־ומתן ישיר וגלוי.

שרון אמר, כי בכל שהדבר עלול לצער, בא הקץ לעידן הדיפלומטיה החשאית. מו"מ חייב להתנהל מעל השולחן ולא מתחת לשולחן".

שרון אמר שסאדאת, שהעז לעשות זאת, אמנם נרצח, אולם השלום לא נרצח והוא ממשיך להתקיים.

שר התעשיה כינה את חוסיין „מנהיג אמיץ" ואמר, כי הוא הוכיח זאת במשך עשרות שנות שלטונו.

אלופי צה"ל מ„דור תש"ח" התארחו אתמול במשכן הנשיא בירושלים. בתמונה תא"ל דוד לסקוב, זקן חיילי צה"ל ואלוף (מיל.) יוסף אבידר (צילום: רחמים מזרחי)

למחלקת הבניה, קיבוצי השומר הצעיר
לצ.ה.ל ולכל בית ישראל
ברכותינו בחג העצמאות
פיוניר פיוניר קונקריט (ישראל) בע"מ
ייצור ושיווק:
בטון מוכן, בט־קל, טיט וחומרי מחצבה
רמת־גן, ז'בוטינסקי 5 (בנין אבגד) טלפון: 03־7515757

לקיבוצי השומר הצעיר ולכל בית ישראל
ברכת שלום בחג העצמאות
קבוצת סוכנויות בע"מ
גבגון אלקטרוניקה בע"מ
TELEX 341307

רכיבים, מערכות וציוד מדידה מן המלאי
ויבוא ישיר לאלקטרוניקה ולאוטומציה

אוסטריה תמנה ועדת היסטוריונים כדי לבדוק מעשי ולדהיים במלחמה

מאת סוכנויות הידיעות

וינה. — שר החוץ האוסטרי, אלויס מוק, הודיע אתמול, כי ארצו תמנה ועדה של היסטוריונים צבאיים, שתבדוק את מעשיו של הנשיא קורט ולדהיים בתקופת מלחמת העולם השנייה. לעומת זאת טוען שמעון ויזנטל, מי שעומד בראש המרכז לתיעוד יהודי, שגוף מעין זה לא יוכל למלא תפקיד כלשהו, אם ימונה ע"י האוסטרים ויהיה נתון לפיקוחם.

"אין אנו מדינה משועבדת," אמר מוק במסיבת עיתונאים, בה דחה את ההצעה שקבוצה של מומחים צבאיים זרים בלתי-תלויים תקבל על עצמה לחקור את עברו של ולדהיים.

עוד גילה, כי שגריר ארה"ב באוסטריה הבטיח, שארה"ב תעמיד לרשות ארצו בקרוב מסמכים, שעליהם התבססו השלטונות האמריקאיים, כאשר החליטו שלא להרשות את כניסתו של ולדהיים לארה"ב.

"ולדהיים יצטרך להסיק את המסקנות"

ויזנטל, שהציע בשנה שעברה הקמתה של ועדה בלתי תלויה של היסטוריונים צבאיים מכל המדינות הנוגעות בדבר, דחה את ההצעה האוסטרית ואמר: "אם תוקם הוועדה ע"י האוסטרים אין אנו זקוקים לה. צוות זה של מומחים יצדיק את קיומו אך ורק אם יהיה בלתי תלוי", הוסיף.

הוא חזר על תביעתו שהמכון למדעי הצבא בפרייבורג שבגרמניה המערבית יתבקש להקים ועדה, שתהיה מורכבת ממומחים ידועים לבדיקת הנושא. לדברי ויזנטל, רק אוסטרי אחד יורשה להשתתף בוועדה מעין זו.

הוא גם דורש שוולדהיים יתחייב לקבל את תוצאות החקירה והוסיף "יהיה עליו גם להסיק את המסקנות".

שר החוץ האוסטרי הודיע גם, שבמהלך חודש זה יפורסם ספר, שיוקדש לפעולתו של ולדהיים בבלקנים במלחמת העולם השנייה.

הקונגרס היהודי העולמי האשים את ולדהיים, כי היה מעורב בפשעי מלחמה ביוגוסלביה וביוון. ולדהיים דוחה האשמות אלה.

בינתיים נודע מפי נשיא אוסטריה, כי הוא שוקל "בכובד ראש" הגשת תלונה, בעקבות ההחלטה האמריקאית לאסור עליו להיכנס לתחום ארה"ב על רקע עברו בצבא ההיטלריסטי.

"אני בודק עכשיו אפשרות זו יחד עם פרקליטי. בימים הקרובים ארווח לדעת הקהל על הצעדים שבדעתי לנקוט" אמר ולדהיים בראיון, שפורסם ביום ב' ע"י העיתון "קוריר".

חתימת ולדהיים מתנוססת על טיוטה לעלונים

חתימתו של נשיא אוסטריה קורט ולדהיים נמצאה בתחתית טיוטת הנוסח של עלונים אנטישמיים שחוברו ב-1944. וזו אחת הסיבות שבגללן כלל משרד המשפטים האמריקאי את מזכיר האו"ם לשעבר ב"רשימת מעקב" של אנשים שאינם רצויים בארה"ב — מסר אתמול השבועון האוסטרי "פרופיל".

100,000 עלונים אנטי-שמיים הודפסו ב-1944 ע"י יחידת תעמולה שהיתה תחת מרות "קבוצת הצבא אלף" של הצבא הגרמני בו שירת ולדהיים בדרגת סגן, הוסיף השבועון.

הוא גם ציין, כי משרד המשפטים האמריקאי "לא שוכנע" מחוות דעת גרפולוגית שוולדהיים העביר לו, כדי להוכיח כי הקיצור "ואל" המופיע בחור חתימה על טיוטת הנוסח, הוכיחה שחתימה זו איננה מעשה ידיו.

באחד העלונים, שצילום ממנו פורסם ב"פרופיל" נאמר בין היתר: "היהודים פתחו במלחמה זו. היהודים אינם רוצים שהיא תסתיים".

דליה רפאל, כתבתנו בוושינגטון מוסרת: נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, היה רק "חייל פשוט בצבא בתקופת מלחמת העולם השנייה", אמר אתמול הציר, וממלא מקום השגריר בשגרירות אוסטריה בלונדון, במהלך ראיון בתכנית טלוויזיה של רשת "אי.בי.סי. לפיכך אין כל אמת בכך שהשתתף במעשי-הזוועה, המיוחסים לו ע"י משרד המשפטים האמריקני. האשמות שהביאו לאיסור כניסתו לארה"ב, שעליו נמסר בשבוע שעבר ושבתגובה לו החזירה ממשלת אוסטריה את שגרירה מוושינגטון.

(איי.פי, ע"ר וע"צ)

הועידה הארצית הראשונה
לקידום החינוך לערכי
תנועת העבודה
ירושלים, כתכנו איר תשמ"ז
27–28.5.87

הועידה תתכנס לאחר קיום תהליכים מוקדמים, דיונים, סדנאות וועידות מקומיות, המקיפות אלפי מחנכים, הורים ואנשי ציבור ברחבי הארץ.

היוזמה לקיום הועידה והתהליכים המקדימים היא של המרכז לתרבות ולחינוך של ההסתדרות ושל יו"ר המרכז, נחום ספה.

הוקמה ועדה מכינה לארגון הועידה:

יו"ר הועדה המכינה - פיני שומר, סגן יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך.
מרכז הועדה המכינה - אהרן ברנע, מנהל המחלקה לחינוך.
יו"ר ועדת התכנים - מרים קרנדה, מנהלת המכון לחינוך רעיוני.

מטרות הועידה:

א. בירור והגדרת עמדות פדגוגיות-רעיוניות של ההסתדרות ותנועת העבודה בתחום החינוך.
ב. גיבוש תנועה של מחנכים ואנשי ציבור המבקשים לקדם את החינוך לערכי תנועת העבודה.
ג. בניית תשתית אירגונית לשיתוף פעולה, תיאום ויישום עמדות חינוכיות, תוך שילוב מועצות פועלים וגורמים תנועתיים העוסקים בחינוך.

* * *

לוח הפעילות השבועית

5.5.87 - ועידת רשתות החינוך ההסתדרותיות, בבי"ס תימון, פתח-תקוה. יו"ר הועדה המכינה: אורי אגמי.

6.5.87 - כנס אזורי באשקלון, בביה"ס אלון, בשעה 16.30 בהשתתפות פרופ' זאב שטרנהאל, יו"ר הועדה המכינה: בנימין ולר.

6.5.87 - ישיבת הועדה המכינה של הועידה המקומית, במ.פ. פתח-תקוה, בשעה 17.00, יו"ר הועדה המכינה: פנחס חגין.

6.5.87 - ישיבת הועדה המכינה של הועידה המקומית, במ.פ. כרמיאל, בשעה 18.00.

7.5.87 - ישיבת הועדה המכינה של הועידה האזורית (הוד השרון, כפר סבא, רעננה), במ.פ. כפר סבא בשעה 20.00. יו"ר הועדה המכינה: חיים קלי.

8.5.87 - בנצרת עלית, ביקור הח"ח יעקב צורנו ויצחק משה בביה"ס הגליל, לקראת הועידה.

9.5.87 - הועידה המקומית בבאר-שבע, בית יציב, בשעה 9.30. יו"ר הועדה המכינה: יצחק תדמר.

12.5.87 - הועידה המקומית בראשון לציון, אולם מופת במ.פ. שעה 16.00, בהשתתפות נחום ספה, יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך. יו"ר הועדה המכינה: זאב דורות.

12.5.87 - הועידה המקומית בבתיים, במגדלי הים התיכון, בהשתתפות אהרן ידלין, ופיני שומר. יו"ר הועדה המכינה: אלי יריב.

12.5.87 - הועידה האזורית (מגדל העמק, רמת ישי, בי"ס אזורי ביפעת) אולם מ.פ. מגדל העמק בשעה 18.00 יו"ר הועדה המכינה: הרצל משעורי.

* * *

הופיע: "אגרת למחנך" מס' 8 המוקדשת לחינוך לערכי תנועת העבודה. (ניתן להשיגה במח' החינוך)

בדבר פרטים ומידע נוסף, אפשר לפנות אל מרכז ועדת הארגון של הועידה, אלי ברור, טל: 431775, 03-431380.

ההסתדרות הכללית
של העובדים בא"י
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך
המכון לחינוך רעיוני

בס"ד

חנותי סגורה לאות מחאה!

על 39 שנות הנפת דגל המרד נגד ד—' ותורתו הק' ועוד בשם "ישראל" על ידי הכופרים הנאצי-ציונים ימ"ש ובשותפות מקימיהם האגודאים הטמאים ימ"ש.

הדואב ונאנח בשבי הנאצי-ציונים ימ"ש

בעל החנות.

ב"אוטונומיה הירושלמית", מאה שערים, לא ניכרה התרגשות מיוחדת בערב יום העצמאות. היו כאלה שהניפו את דגלי פלשתין על קירות בנייני ציבור והדביקו כרזות בגנות המדינה.

"הציונים אינם יהודים, רק טרוריסטים דיפלומטים," זעקה אחת הכרזות. "יום אבל ובכי" — בישרה כרזה שניה. היו גם בעלי חנויות שסגרו את עסקיהם לזמן מה כאות מחאה נגד "המדינה הציונית".

ביום העצמאות התנהלו בבתי הספר של הבנות ובתלמודי תורה של הבנים הלימודים כביום חול.

(כתב בצלאל עמיקם, כתבנו בירושלים)

בתמונה: כרזת נאצה שהודבקה אתמול על אחת החנויות ב"מאה שערים".

לא קורבן מצ'רנוביל

האיש הזה בתמונה, שצולמה אמש בדיזנגוף ת"א, אינו קורבן של פיצוץ רדיו-אקטיבי. הוא פשוט חגג את יום העצמאות באחד מרחובות ישראל והחליף סילונות אירוסול של גז. כמו שנאמר "וכדי ביזיון וקצף". (צילום: יעקב שאלתיאל)

תיקון טעות

בגליון "על-המשמר" מיום 19.4.1987 פורסמה ידיעה תחת הכותרת "משרד-הפנים נתן צווי הריסה ריקים. אנשי הסיירות היהודית מילאו וביצעו". בידיעה זו נפלו שתי טעויות ששיבשו את תוכנה.

1. בידיעה ובכותרת המשנה נכתב כאילו אליהו שפירא אמר כי חתימה עיוורת על טפסים הינה בגדר נוהל עבודה סביר. בידיעה היה צריך להיכתב כי החתימה העיוורת אינה נוהל עבודה סביר — כפי שטען מר שפירא.

2. מן הכותרת אפשר להבין שמדובר בצווי הריסה. בשעה שמדובר — על פי הכתבה — בצווי הפסקת בנייה בלבד.

קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאים ובלתי מקצועיים בישראל אגודה שיתופית בע"מ

הזמנה

חננו מתכבדים להזמין את חברי האגודה

לאסיפה כללית יוצאת מן הכלל

שתתקיים ביום רביעי 20 למאי 1987 בשעה 11.00 לפנה"צ בבנין המרכז החקלאי, שדרות שאול המלך 8 תל-אביב באולם הרצפלד קומה 16.

סדר היום:
1. בחירת יו"ר האסיפה, סגן יו"ר ומזכיר.
2. דברי חה"כ דב פלג, יו"ר המרכז לבטחון סוציאלי.
3. דברי חה"ח חיים אביבי, יו"ר הנהלת האגודה.
4. אינפורמציה – מנכ"ל האגודה חה"ח ראובן אבל.
5. אישור איחוד קרנות הפנסיה.
6. הפיכת האגודה לחברה.

במקרה ובמועד הנ"ל לא יהיה מנין חוקי של חברים, תיערך האסיפה לאותו יום ובאותו מקום כעבור שעה (12.00) ותהיה חוקית בכל מספר חברים המשתתפים בה.

הנהלת האגודה

בכנס על בטחון אירופה שייערך מטעם האופוזיציה באתונה:

נציג ישראל ייצא מהאולם כשנציג אש"ף ישא דברו

שבועון יווני טוען כי יומיים לפני שתיפתח הוועידה, ייפגשו הישראלים עם נציגי אש"ף, כדי לדון על הוועידה הבינלאומית

מאת ז'אן כהן, כתב "על המשמר" באתונה

אתונה. — אנשי הנציגות הדיפלומטית הישראלית באתונה ישתתפו יחד עם חברי הנציגות הדיפלומטית של אש"ף בבירת יוון בוועידה, המאורגנת ע"י "התנועה לפירוק נשק רב צדדי", חירות וביטחון אירופי, בימים 9 ו-10 במאי באי אוויה, כדי לדון בבעיית המזרח התיכון.

במסיבת עיתונאים, שקיימו המארגנים שתנועתם קשורה עם מפלגת האופוזיציה השמרנית, הם הודו, כי אינם מטפחים אשליות באשר לאפשרות למצוא פיתרון לבעיה. "כל מה שאנו עושים הוא לאפשר לשני יריבים להביע את ריעותיהם. יתכן, שנגלה אי אלה נקודות של הסכמה" הטעימו.

הנציגויות של שני הצדדים לא יישבו יחד באותו צוות דיונים. אך המארגנים מצביעים על העובדה, שהובטחה נוכחותם לכל אורך הוועידה". לכתב "על המשמר" נודע עם זאת, כי כאשר ישמיע נציג אש"ף את נאומו ביום הראשון של הוועידה לא יהיה נוכח באולם הדיונים הנציג הישראלי, יועץ הנציגות הדיפלומטית באתונה, אריה טנא.

השבועון "אבדומי" מסר, כי יומיים לפני פתיחת הוועידה ייערך מפגש סודי בין הנציגים הישראליים, שיגיעו מישראל, לבין נציגי אש"ף, שיגיעו מתוניס, כדי לדון בוועידה הבינלאומית להשכנת שלום במזה"ת.

דברים אלה הוכחשו ע"י דובר הנציגות הדיפלומטית של ישראל ביוון, שביקש להבהיר "מפגש זה קיים רק בראשו של העיתונאי היווני".

נודע כי הובטחה השתתפותם בכנס של נציג האו"ם באתונה, שגרירי מדינות ערב ביוון, פרופסורים באוניברסיטאות וכן ראשי המפלגות במדינה.

200,000 הפגינו בניו-יורק למען הגירת יהודים מבריה"מ

בארבעת החודשים הראשונים של השנה יצאו 1431 יהודים מבריה"מ

מאת דליה רפאל, כתבת "על המשמר" וכתבי סוכנויות הידיעות

ניו-יורק. — יותר מ-200 אלף איש השתתפו אתמול בהפגנת הסולידריות השנתית עם יהדות בריה"מ שנערכה כאן. משתתפי ההפגנה צעדו ברחובות מנהאטן עד לכיכר דאג המרשלד, ממול לבניין האו"ם.

הם נשאו כרזות, מגיני דוד, ותמונות של מסורבי העלייה.

בין המשתתפים בהפגנה — ראש עיריית ניו-יורק, אדוארד קוך, שגריר ישראל באו"ם בנימין נתניהו, הקרדינל הקאתולי, ג'והן או'קונור ושני הסנטורים של מדינת ניו-יורק, מויניהן וד'אמאטו.

נתן שצ'רנסקי הזהיר מפני הרגשת האופטימיות המוטעית והשאננות "העלולות להביאנו למחשבה, כאילו המאבק הסתיים, לפני שהושג הניצחון."

בנימין נתניהו אמר, שאל לה לארה"ב להפסיק את פעולותיה למען הגירת היהודים בעקבות הרפורמות של גורבצ'וב. "הסכנה הגדולה היא, שאנו נשלים עם הגירה סמלית של כמה אלפי יהודים, במקום שיפתחו את השערים ויתנו לכולם לצאת", אמר.

רבים מבין הנואמים התייחסו בדאגה לחוק ההגירה הסובייטי החדש, ובמיוחד לסעיף הקובע שרק לאנשים בעלי קירבה משפחתית מדרגה ראשונה תינתן הרשות להגר.

"זה ימנע מ-90 אחוז מן היהודים לעזוב," אמר הרב אבי וייס, יו"ר המרכז ליהדות בריה"מ.

במהלך ההפגנה הוקרנו פניותיהם האישיות של מסורבי העלייה הנמצאים בבריה"מ בעזרת קלטות וידיאו.

בשמעו פניותיהם של אידה נודל וולדימיר סלפאק שבנו השתתף בהפגנה.

ההפגנה הגיעה אל שיאה כאשר אלפי הנוכחים שילבו ידיים ופתחו בשירה "שלח את עמי".

שוחרר יולי אדלשטיין

מאת י. גלילי, כתב "על המשמר"

אסיר ציון יולי אדלשטיין, שנדון לשלוש שנות מאסר במחנה עבודה, שוחרר ביום העצמאות. הוא יצא ברכבת למוסקבה. לשם יגיע ביום ה', יחד עם אשתו — עליכך מסרה נטליה מגריק, אשתו של אסיר ציון, בשיחה טלפונית עם טטניה זונשיין, אשתו של אסיר ציון לשעבר, שעלתה לארץ.

לקראת יום העצמאות הגיעו ארצה 42 עולים מבריה"מ — ממוסקבה, לנינגראד, קייב וחארקוב. בנמל התעופה בן-גוריון הם התקבלו ע"י נציגי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בדגלים ובברכות.

מהמועצה הציבורית מציינים, שזה המספר הגדול ביותר (בשנים האחרונות) שתגיע ביום אחד. בסה"כ יצאו בארבעת החודשים של השנה 1431 יהודים ועלו 717 בלבד. זהו המספר הגדול ביותר מאז 1983.

בעשרות בתי עלמין צבאיים וחלקות צבאיות בבתי הקברות שברחבי הארץ פקדו המונים את קברי יקיריהם שנפלו במלחמות ישראל (צילום: יוסי אלוני – י.פ.פ.א)

נבון: התרבות והחינוך הופכים למצרכים לעשירים בלבד"

"אני מודאג מאוד מתהליך מסוכן ההולך ומתרחש לאחרונה לנגד עינינו במדינה, כאשר התרבות והחינוך הופכים לאט לאט מצרכים לעשירים בלבד" — כך אמר אמש סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, בטקס חלוקת פרסי ישראל תשמ"ז, שחתם את האירועים הממלכתיים לציון יום העצמאות ה-39.

בטקס, שנערך בתיאטרון ירושלים, במעמד ראשי המדינה, העניקו נשיא המדינה מר חיים הרצוג ושר החינוך את פרסי ישראל בחמישה תחומים — לעובדיה הררי (הנדסה וטכנולוגיה), ד"ר אלכסנדר ביין (היסטוריוגרפיה ציונית), פרופ' מנחם יערי (כלכלה), הרב פרופ' עזרא ציון מלמד (פרשנות המקורות), ולמרים זוהר, ליא קניג ומכרם חורי (אמנות המשחק).

שר החינוך שנשא את הנאום המרכזי בטקס, אמר כי העובדה שהתרבות והחינוך הופכים מצרך לעשירים בלבד, נגרמת ע"י קיצוצים חוזרים ונשנים בתקציב. (עשית למ"מ)

הרצוג לערבים:

על המדינה למלא מחוייבותה כלפי אזרחיה ברוח השוויון

מאת קאסם זייד, כתב "על המשמר"

"על המדינה למלא את מחוייבותה כלפי אזרחיה הערבים וליישם את עקרונות השוויון, כפי שבאו במגילת העצמאות, המבטיחה מתן שוויון לכל אזרחי המדינה ללא הבדל דת, גזע ומין. כך אמר נשיא המדינה, חיים הרצוג, בדבריו לאזרחים הערבים לרגל יום העצמאות ה-39.

הנשיא קרא לאזרחי המדינה, יהודים וערבים, לעשות יד אחת, כדי להגשים את השלום, "משאת נפשם של כל אזרחי המדינה."

ראשי הרשויות המקומיות הערביות פירסמו במוסף העצמאות של "על המשמר" ברכה לרגל יום העצמאות ה-39.

כתבנו מציין, כי זוהי פעם ראשונה ש-40 ראשי רשויות מקומיות ערביות מפרסמים ברכה לרגל יום העצמאות בעיתון עברי.

ליל החג בככר דיזנגוף: "על הגאז ועל הקצף"

פטישי פלסטיק רעשניים, קצף מתוך מתרסיסים על בגדים, שיער או לתוך העיניים, בלונים ממולאים בגאז, תירס, בייגל, שישליק, סטייקים וקבב על גחלים — כזה היה יום העצמאות בתל אביב.

חוג דיזנגוף, שהפך לצורך האירוע למדרחוב משדרות בן גוריון עד כיכר המדינה, היה בערב יום העצמאות צפוף לחוגגים. אם להוסיף את פטישי הפלסטיק והשלג הכימי הנוסף מהבקבוקים, הרי "ההלול נדרשו עוז נפש והחלטיות רבה. מצד אלו שהתעקשו להלך בו. כל זאת, על מנת לזכות ולראות מופעי בידור ומוסיקה של אמנים שונים.

גם בכיכר מלכי ישראל היתה התמונה דומה. לכאן הגיעו אלה שאהבו לשמוע את יהורם גאון, לרקוד ריקודי עם בהמון, ויכלו לזכות בשלל הצבעים המרהיבים של זיקוקי הדינור מדי שנה.

גם מקומו של דיסקוטק הסינרמה הענק לא נפקד. לשם זרמו המוני בני נוער לשמוח ולרקוד, לאחר שספגו מנת שמחה מספיקה ברחובות העיר.

ביום העצמאות עצמו גדשו אנשים את פארק הירקון, פקקי תנועה ארוכים החלו להיווצר בדרך המובילה לפארק כבר בשעות הבוקר. יום האביב היפה הוציא את ההמונים אל הפארק, ש"התנחלו" בו עם אוהלים, שמיכות, וכל שאר הציוד הדרוש — צידניות, גחלים, לוחות ששבש, קלפים, תופים ומכשירי טרנזיסטור טייפ ענקיים.

וכך, בהתפרקדם על הדשא שבפארק הירקון — היו אלה שלא בחלו אפילו ברחבת האספלט שבכניסה לפארק. כך יכלו ליהנות גם מעשן הגחלים וגם מעשן המכוניות, להזין את עיניהם בצניחה החופשית ובמטסי האירובטיקה.

קורפו, שמואלביץ ואיתן לבני פרצו שוב את כלא עכו

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

בסדרת פיצוצים שוחזר אתמול בשעה 4.20 אחה"צ הרקע לפריצתם של עשרות אנשי אצ"ל את חומות כלא עכו, כדי לשחרר נדונים למוות ועצורים מקרב חבריהם.

בנוכחות קהל רב התקיים אתמול אחה"צ הטקס ליד מבצר עכו, ששימש בית סוהר בתקופת המנדט.

שר התחבורה, חיים קורפו, אמר: "סמלי שיום הפריצה לכלא חל היום, בדיוק, במלאות 39 שנה לעצמאות ישראל".

יחד עם זה קבל השר קורפו על מצבם הפיזי של שרידי המבצר. לדבריו, זוהי פגיעה במשפחות הנופלים, כי "היה צריך לבנות במקום מוזיאון כדי שיוכלו הדורות הצעירים ללמוד את מאורעות העבר".

במקום דיברו גם נציג לח"י, מתי שמואלביץ, איתן לבני, שהיה קצין מבצעים של אצ"ל ודוד רייף מההגנה.

בטקס השתתפו רבים מאנשי המחתרות. נשאו דברים ראש עיריית עכו, רבה של העיר והקאדי של עכו.

"צעדת הגולן" ללא משתתפים מחוץ למתיישבי הגולן

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

מאות השתתפו אתמול בצעדת הגולן "בעקבות הלוחמים" במסגרת פתיחת האירועים ל-20 שנות התיישבות בגולן. הצועדים צעדו במסלול שנבקעה ע"י חטיבת גולני במלחמת ששת-הימים.

המסלול החל אמנם מן הסוף קטלע, דרך ועורה, עידפית ותל-פחר.

כבר משעות הבוקר החלו הצועדים במסלול שנמשך 11 ק"מ. בעיקר צעדו תושבי קצרין וההתיישבות הדתית באיזור. כמעט שלא היו תושבים מחוץ לגולן, למעט קבוצה של עולי אתיופיה.

הוענקו פרסים לקבוצות משתתפים ולבתי-ספר, שצעדו במאורגן. כל משתתף קיבל תעודת השתתפות ותעודת רצף הדורות תוענק מעתה לכל משפחה אשר לפחות שני דורות ממנה השתתפו בצעדה.

פיקניקים בגליל

רבבות ניצלו אתמול את מזג-האוויר הקייצי, ששרר בגליל ובגולן להשתתף בפיקניקים בחיק-הטבע ובחניונים ובאתרי נופש ברחבי הגליל. רבים מן המקומות נאלצו מטיילים שהגיעו באיחור לחפש מקום אחר, בגלל המספר העצום של מבקרים. כוחות ביטחון גדולים איבטחו את אירועי יום-העצמאות, שנוצלו במקומות ישוב רבים למסיבות קהילתיות.

פקקי תנועה בדרך למפגן האווירי בלוד

שר התחבורה על המפגן: לחבב את ה"לביא" על העם

מאת יוסף שמי, כתבנו לענייני תעופה

כ-100,000 באו למפגן האווירי, שהתקיים אתמול בנמל התעופה בלוד. בדרכים המובילות לשדה התעופה נוצרו פקקי תנועה בשעות הבוקר, עת נהרו ההמונים לאירוע ברכבם, באוטובוסים של הקואופרטיבים ובאוטובוסים של רשויות מקומיות ומפעלים. פקקים נוצרו גם עם סיום המפגן.

במפגן האוויר נטלו חלק מטוסים "עתיקים" שנלקחו ממוזיאון חיל האוויר, מטוסים בשירות פעיל של החיל, ומטוס הלביא. את המפגן פתחו אווירונים זעירי משקל, אחר כך באו מפגני צניחה, מטס דאונים ממונעים וטיסת ה"ספיטפייר" ההיסטורי.

במסגרת יום התעופה לציון 50 שנה לתעופה אזרחית וכן 39 לעצמאות ישראל הוצגו כלי טיס ומיתקני תעופה שונים במסגרת "סלון אווירי". הסלון אורגן ע"י "צוות שטיר".

בין המוצגים: מטוסי פנטום, סקייהוק, F-16 ועוד. התעשייה האווירית הציגה את ה"לביא" ו"האסטרה".

אל-על הציגה על המסלול את מטוס הבואינג בתוספת אביזרים ומיתקנים מיוחדים. כן הוצג פיתוח ראשון של מטוס "כחול לבן" להרכבה עצמית. ה"גמביט" של חברת ציקלון.

לרגל המפגן האווירי נדחו הטיסות והנחיתות בנמל התעופה למשך חמש שעות. התנועה התחדשה בשעה 3 אחרי הצהריים.

בבוקר, לקראת המפגן, נפגש השר קורפו עם כתבים ואמר, כי רעיון המפגן האווירי והסלון האווירי עלה לפני שנה וחצי בדרך לציון 50 שנה לתעופה אזרחית.

המפגן והתערוכה אמורים לתת לאזרחי המדינה תחושה הדומה למצעד צבאי, שלא התקיים השנה וכנראה גם לא ב-1988. "המפגן אמור לחבב את הלביא על הציבור הישראלי ויהיה לזה משקל מסויים בהחלטת הממשלה ושל גורמים צבאיים בנוגע לעתידו של הפרוייקט," — אמר השר.

טקס הדלקת המשואות: עומס יתר על היציעים

נכי צה"ל הפגינו בירושלים

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

במעמד ססגוני ובהפרחת זיקוקי דינור מעל פסגת הר הרצל בירושלים — הוכרזו שלשום, לאחר שקיעת החמה, על תום אירועי יום הזיכרון ועל פתיחת חגיגות יום העצמאות. דגל המדינה, שהורכן לחצי התורן, הועלה לראשו, כשהקהל הרב מכבד את הטקס בקימה.

יו"ר הכנסת שלמה הלל הכריז על פתיחת החג, כשהוא מדגיש את כמיהת ישראל לשלום ומחזק ידיים נרפות. "ידענו כי גם השנה נוספו קברים רעננים של חיילים אמיצים, שהגנו בגופם על ישובי הצפון ועל בטחון המדינה. ושל אזרחים ואזרחיות, קורבנות הטרור הנפשע, וזכרנו — וחייבים אנו לזכור — כי עודנו רחוקים מן המנוחה ומן הנחלה, וחורשי רע עודם זוממים מעבר לגבולות להתנכל לחיינו, ולעצם קיומנו," הדגיש הלל.

אלפי אורחים, תיירים, בני משפחות שכולות ונכי צה"ל וכן מוזמנים רבים מילאו את יציעי העץ עד אפס מקום. רבים נשארו עומדים ובכך נגרע מהמעמד החגיגי ונגרמו הפרעות לחיילים הצועדים.

הפגנת נכים בחג

קבוצה קטנה של נכי צה"ל, בראשם יהודה עמר בן קריות, שנפצע בתאונת דרכים לפני ארבע שנים הפגינה ביום העצמאות מול משרד ארגון נכי צה"ל בירושלים.

אנשי הקבוצה, הקוראים לעצמם "יוזמה אלטרנטיבית", מוחים על סחבת שנוהג בהם אגף השיקום במשרד הביטחון.

כולם הלכו לג'אמבו

אחת האטרקציות במפגן האווירי בנתב"ג היה אתמול הג'אמבו של אל-על. המונים עטו על המטוס (צילום: מאיר פרטוש)

על היום
5.5.87

לא הכל פועל

ביום חג יש לעשות גם חשבון־נפש: מזכירי מועצות הפועלים לא נועדו להתמודד עם אתגרים ספורטיביים. ניסיונות השתלטות של אישים בהסתדרות — סופם לרוקן את הפועל מעקרונותיו. מרכז הפועל חייב לפעול ביעילות

מאת ישראל פז

משחקי הפועל הי"ג, שנפתחו אתמול, הם לא רק חג, הם מחייבים גם חשבון־נפש. האם ממלא הפועל את יעודו? כיצד מצליח להתמודד עם הבעיות הקשות הפוקדות כיום את הספורט הישראלי? האם המבנה אינו מיושן? מה מצבם של סניפי הפועל? כיצד מיושמת הסיסמא: מאלפים לאלופים?

בטוחני שאלה שיסדו את הפועל, באמצע שנות העשרים, לא חלמו שהכדור יתגלגל לכוון שהתגלגל. גם ממשיכיהם אינם מאושרים מהמצב שהתהווה. ככל שהפועל גדל, כך נערמות הבעיות. אין הן רק מקצועיות. הן בעיקר בדרכו של הפועל, בהתפתחותו, בהתארגנות שלו.

לעתים דומה שהפועל אינו מצליח להתמודד עם הקשיים הרבים, הצצים חדשות לבקרים. כארגון הספורט הגדול במדינה, החייב להוביל, הוא נקלע לא פעם בדרך של אין־מוצא. פעילים, שלא צמחו מתוך שורות הפועל, ורובם אף „לא ידעו את יוסף", מושכים את העגלה לכוונים מנוגדים לאידיאולוגיה של הפועל. הם חיים „מהיום למחר". אין דרך. אין תכנון לטווח־ארוך.

הוויכוח הגדול הוא כיום האם חייבות מועצות הפועלים לשלוט בסניפי הפועל. רבים ממזכירי מועצות הפועלים רוצים להתפטר ממנו. הם רואים בו מטרד. גוף המוציא כספים ומסבכם בקשיים. אחרים אינם מוכנים לוותר על מכשיר־ענק כהפועל. משתדלים למשוך בעול על־אף המכשולים.

מדיניות מעגל

מרכז הפועל מתקשה לתמרן בין שתי הגישות. ההסתדרות, שהיא המסד של ההתאגדות, מנסה להיכנס לעובי־הבעייה. אישים מרכזיים בה בוחשים בקדרה, וחוששני שמבקשים להוליך את הפועל לדרך מסוכנת, של הכתבות ממעל; להפיכתו למחלקה נוספת של הוועד הפועל. אותם אישים אינם רואים נכונה את הפועל. אינם יודעים יעודו של גוף ספורטיבי. גישתם זו לא רק שמצרה את רגלי הפועל אלא מקרבת אותו, במידה רבה, לסוף דרכו. גוף ספורטיבי לא יכולים לנווט עסקנים שאין להם ידע מינימלי בענפי הספורט השונים.

הוויכוח המתנהל בקשר לעתידו של הפועל, מי ישלוט בו או מה תהיה עמדת מועצת הפועלים, חורג לעתים מהעיקר. אסונו של הפועל שמרכזו, הגוף המפעיל את הסניפים, מאבד את אמינותו ככל שגוברת מעורבות מועצות הפועלים וההסתדרות. הריצה בסניפים אחרי הישגים, במיוחד בכדורגל ובכדורסל, תוך זניחת שאר ענפי הספורט, נוטלת את מוקד הפעילות. היא הופכת לא פעם לדרך של הרפתקנות, הגורמת לפירוק מחלקות וסקציות, גם כאלה שהיו בעבר לא רק תפארת המקום אלא גם פאר הספורט הישראלי כולו.

ותיקי הפועל רואים את ההדרדרות וכואבים את המצב המתהווה. אין זו רק בעייה של כסף. בספורט הישראלי יש כסף, והרבה. השאלה, כיצד מנצלים אותו תוך יעול מנגנונים והכוונת הפעולה. יש שרואים את הפועל רק במשקפת החובות וההוצאות, אבל אין משתדלים לכוון את דרכו.

בעבר היווה סניף הפועל גם בית, מועדון לחבריו, כמו שנהוג באגודות ספורט בחו"ל. רק לגבי מעט מאוד סניפים אפשר לומר שהם פעילים בצורה סבירה. לשאר אין מדיניות. כמה מחברי הפועל במקומות יודעים היכן מועדון האגודה? אם יש בכלל כזה? פעולה חברתית, שהיא בסיס לנאמנות להפועל ולהסתדרות, אינה קיימת.

מזכירים מוצנחים

מזכירי הפועל, במקומות רבים, מוצנחים ע"י מזכירי מועצות הפועלים, ללא הכשרה כלשהי. לעתים נקבעים בגלל חוסר תעסוקה אחרת. אלה אינם יודעים כיצד לטפל בסניף, גוררים אותו לדרך שלא־דרך, נסחפים אחרי התלהבות עסקני כדורגל או כדורסל ובסופו של דבר מאבדת האגודה את דרכה.

בעבר היה אחד האישים המרכזיים בסניף הפועל הרכז המקצועי. לידו פעלו אישי־ספורט, כמעט כולם בהתנדבות. הרכז ראה את הפעילות כפי שהיא צריכה להתנהל באגודת הספורט. הוא היה עולם־ומלואו. כיום לא רק שמעמדו התערער. ברוב סניפי הפועל אין כלל רכזים מקצועיים ואם יש כאלה הם נתונים למרותו של מזכיר הסניף, או מזכיר מועצת הפועלים, שהידע שלהם בספורט שואף לאפס.

זו אחת הסיבות שסניפי הפועל איבדו במידה רבה את הדרך המקצועית. אמת, אי־אפשר כיום — כמו בעבר — לנהל אגודה עם כל ענפי הספורט. גם לא בערים הגדולות. הנסיון לקבוע במקומות סניפים חד־ענפיים אינו מצליח תמיד, משום הזלזול וחוסר היחס של האחראים לפעולה. לא פעם קרה שסכומי־כסף שהוזרמו ליעדים מסויימים נוצלו לצרכים שוטפים.

סיסמא שהתעוותה

מרכז הפועל חייב לראות את המצב המדאיג המתהווה ולפעול בצורה מקצועית ויעילה, תוך קירוב עסקני ספורט שהתרחקו מההתאגדות, אם בגלל חוסר יחס ואם בגלל אי הסכמה עם המדיניות הקיימת. אם לא תתמקד הפעילות בספורט כמקצוע ויימשך חיפוש דרכים לפתרון בעיות על־ידי הוועד הפועל של ההסתדרות ומזכירי מועצות הפועלים תימשך, לדאבוננו, ההדרדרות וההתאגדות, המאבדת בשיטתיות עמדות־כוח בספורט הישראלי. הדבר עלול לפגוע גם בצד הכספי, שהמכשיר העיקרי שלו זה הטוטו, המזרים סכומי־עתק לארגוני הספורט. יש כאלה שמנצלים אותו היטב וכאלה פחות טוב. הפועל שייך, לצערי, לחלק השני.

על מרכז הפועל לרענן את שורותיו, ליטול יוזמות; לדחות את הלחצים המופעלים עליו, כי אם תדמיתו, שהיא לעתים מעוותת, לא תשתפר — יקרין הקץ על המאמצים שעדיין נעשים לקידום סניפי הפועל.

סיסמא יפה היתה להפועל: מאלפים לאלופים. ציינתי — היתה. חוששני שעוותה במידה רבה. האלפים פחתו, וגם האלופים.

הפועל עדיין כוח חזק בספורט הישראלי. סניפיו בערים, במושבות ובהתישבות העובדת מהווים בסיס איתן, אבל חייב לחול שינוי בגישה וביחס.

דברים קשים ביום חג. מוטב שייאמרו עתה. כל התעלמות ובריחה מהמציאות מחטיאים את המטרה.

על הפרק

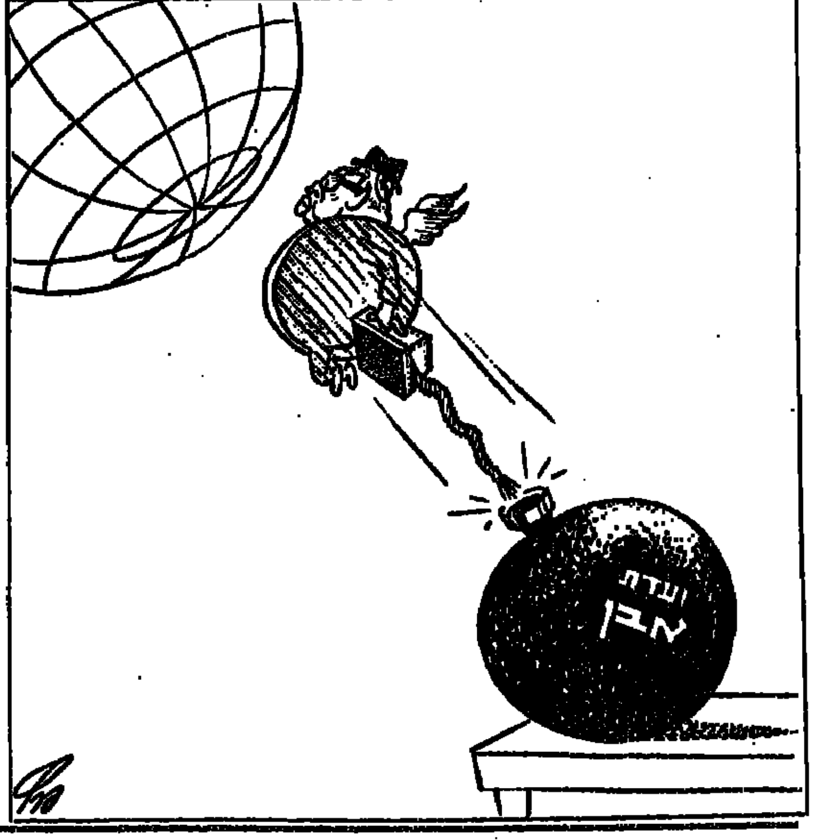

ככה הם התחילו

מאת יצחק וייסהוף

קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב היא האלופה היוצאת. קבוצה זו מזוהה יותר מכל קבוצה אחרת עם מרכז הפועל ולא בכדי מכנים את הקבוצה „האדומים".

ביקרתי באחד האימונים האחרונים של הקבוצה, כאשר השאלה המרכזית לשחקנים היא האם קיימת אצלם גאוות־יחידה ומדוע בחרו דווקא בהפועל ת"א ולא במכבי ת"א, מכבי יפו או כל קבוצה תל־אביבית אחרת.

● **יעקב (יבקה) אקהויז:** זה היה מקרי. היתה אליפות בתי־ספר בכדורגל. את בית־ספרי אימן אברהם בכר. הוא ראה אותי והחליט להזמין אותי להפועל ת"א. באותה תקופה הייתי אוהד הפועל פתח־תקווה. גם הם אדומים. לאז אני שמח שהכל נשאר במשפחה כיום, כפי שאני שומע ויודע, הפועל תל־אביב היא האגודה הכי מסודרת בארץ ואני שמח להיות שייך לאגודה כזו.

● **גיל לנדאו:** פעם הלכתי להפועל בת־ים. אתה יודע שאני גר בבת־ים. באתי למגרש, ראיתי אורווה. נכנסתי לאימון יצאתי ולא מצאתי את האופניים שלי וכך הגעתי להפועל ת"א.

באותה תקופה מכבי היתה בפורמה. אבל האיצטדיון שלה היה בצפון ת"א. צריך היה שני אוטובוסים להגיע לשם. באתי להפועל ת"א, ולשמחתי, נכוותי לחיוב.

● **שבתאי לוי:** גרתי שני מטר מאיצטדיון בלומפילד. אני אוהד הפועל ת"א מגיל שאני זוכר את עצמי. תוסיף לכך את הקירבה של האיצטדיון לביתי ותבין איך הגעתי להפועל ת"א.

● **אלי כהן:** ההתחלה היתה במכבי יפו. שם שיחקתי ללא כרטיס ליגה, ולמעשה, השתמשתי בכרטיס של שחקן אחר. זה היה זיוף לשמו. מהר מאוד הבנתי כי במכבי יפו אין עתיד. תמיד רציתי לשחק עם שחקנים גדולים וכאלו היו בהפועל ת"א. עשו לי כרטיס ליגה ומאז אני שייך לקבוצה. אני אתן את הנשמה שלי למען הקבוצה, ואם הדבר תלוי בי, אסיים ב„הפועל" את הקריירה שלי.

● **אחמד מוסה:** אני אוהב את הפועל ת"א ולכן הגעתי אליה. לדעתי, זו הקבוצה הכי טובה בארץ. אני גר בלוד אבל בגיל 16 באתי לתל־אביב להצטרף למועדון שאני מעריץ. אני שמח שאני [illegible] לקבוצה הזו לנערות שאני מתגורר [illegible].

● **מוריס דאנו:** שיחקתי בהפועל אשקלון. הפועל ת"א באה והציעה לי לבוא לשחק בשורותיה. כאשר [illegible] מועדון מסודר שהיה מוכן לקלוט אותי. כיום אני בטוח שמצאתי את ביתי [illegible] ת"א. כיום אני חושב רק על הפועל [illegible] אם בעתיד אצטרך לעזוב את [illegible] אחפש מועדון הדומה למתכונת [illegible] בהפועל ת"א.

● **אליאור ברנס:** בגיל 9 [illegible] מודעה בעיתון שיש מבחנים [illegible] בהפועל ת"א. החלום של כל ילד [illegible] היה לבוא ולשחק בהפועל ת"א [illegible] למבחנים ומאז אני כאן. כרגע [illegible] הפועל ת"א ולא אף קבוצה אחרת [illegible] נמצא באגודה עם התנאים [illegible] בארץ, מועדון המעניק לי בית [illegible] רואה את עצמי משחק בקבוצה [illegible]

● **דוד פיזנטי:** באתי להפועל [illegible] כיוון שקבוצה זו היתה [illegible] אותי. אחרי ששיחקתי במערב [illegible] אין לי שום קשר להפועל. כיום [illegible] ביני לבין השחקנים המועדון [illegible]

מרסר קולע לסל. לעמוד על הקרקע

קיסר עם שחקני „הפועל". עתודה לעתיד

ספורט ע[ל ר]גליים על הקרקע

מאת ירון זליג

„..הפועל" יש היום תפקיד יותר גדול ויותר חשוב מאשר היה לו בשנת 1923, כאשר קם הסניף הראשון. אז, התפקיד של הפועל היה חלק מפעולה חברתית והשלמה לתעסוקה של פועלים בגמר יום העבודה, וחלק מהחיים הקהילתיים. היום הספורט תופס מקום חשוב יותר ויותר בחיי התרבות והחברה, כחלק מניצול נכון של שעות הפנאי. ולמעשה, „הפועל" קם להגשמת המטרה הזאת ובלעדיה אין שום הצדקה לקיומו" — אומר מזכ"ל „הפועל", יצחק אופק, ערב פתיחת משחקי הפועל.

לדבריו, משתתפים מדי שנה מאות [illegible] אנשים בכל פעילויות הספורט [illegible] לספורט ישנה חשיבות גדולה [illegible] במישור המדיני והן במישור [illegible] „ההוכחה לכך" אומר אופק, „היא [illegible] המשאבים הגדולה אותה משקיעות [illegible] מדינות הגוש המזרחי במיוחד, [illegible] המערב. לאחר שנוכחו לדעת [illegible] מכשיר פוליטי רב־עוצמה [illegible] עדיפותו של המשטר [illegible] התמודדות זו בין מזרח למערב [illegible] המדינות הקטנות בישראל. [illegible] שישראל אינה יכולה לצאת [illegible] חייבת להוכיח את יכולתה גם [illegible]

— בעידן של ספורט מקצועני, האם יש מקום לאותם אידיאלים של ספורט עממי, של ספורט במקומות העבודה?

— אופק: כל הספורט בישראל ניזון [illegible] ללא ההכנסות מהטוטו ומהספורט הייצוגי, לא ניתן היה כלל להעלות על הדעת לא ספורט עממי ולא ספורט במקומות העבודה. המציאות הזאת מחייבת את „הפועל" להשקיע משאבים רבים בפיתוח הספורט הייצוגי, ולהקצות משאבים רבים, כדי להבטיח את ההגמוניה של „הפועל". אם נהיה [illegible] בספורט הייצוגי, נהיה גם קטנים [illegible]. אם נחליט „רק [illegible]", נישאר בלי כסף [illegible]. אם [illegible] שלא טוב לנהל כדורגל [illegible] בגלל סיבות ערכיות, או כדורסל [illegible] וכל הוויכוחים הללו, גם [illegible] מנותקים של אידיאלים ומה היינו [illegible] עלינו לעמוד על הקרקע.

— ומה אשר לניהול הספורט על־ידי מועצות פועלים מקומיות — האם אין בכך [illegible] לניהול הספורט?

— אופק: ניהול הספורט בישראל, וב„הפועל", [illegible] לפי החלטות ועידת ההסתדרות, ניהול הספורט והאחריות לניהול הספורט של „הפועל" על מועצות [illegible]

[illegible]

ללא הכנסות מהטוטו ומהספורט הייצוגי לא ינתן להעלות על הדעת ספורט עממי וספורט במקומות העבודה — קובע מזכ"ל „הפועל", יצחק אופק

מתן הלוואות. אבל מבינים שהעניין הוא כה מקצועי שאי־אפשר להפקידו בידי אנשים שאינם אנשי מקצוע. ה„פועל", לפי הבנתי, הוא נושא המגיע כיום לדרגות מיומנות כה גבוהות, שהוא צריך להיות מנוהל על־ידי מומחים, ומומחים בספורט יש במרכז „הפועל".

העובדה שה„פועל" מנוהל במועצות הפועלים, עם כל הכוונות הטובות, ואולי מבחינה אידיאולוגית זה בסדר, אבל במציאות מתרחש ההיפך הגמור. מועצות הפועלים נגררות, בניגוד לרצונן, דווקא לקבוצות הייצוג. במקום שהן תהיינה מועצות פועלים שיעסקו בפועלים, בספורט העממי הרחב, הן נגררות דווקא לכדורגל הייצוגי המהווה גורם המשיכה המקומי המושך ביותר שמחייב אולי את רמת המיומנות הנמוכה ביותר. בכדורגל כולם מבינים: בטאקטיקה אף אחד לא מבין, וגם לא בהתעמלות.

לפעמים אני מדבר עם מישהו במועצת פועלים והוא מדבר על אתלטיקה, ואני יודע שבמקום הזה בכלל אין מסלולי אתלטיקה, ורק אחרי חצי שעה מתברר שהוא בכלל מתכוון להתעמלות... בזה, חלילה, אינני בא לבקר. אני קובע עובדה. אבל ההסתדרות החליטה כפי שהחליטה מרכז „הפועל" נאמן להסתדרות ולערכיה ומקבל את דין התנועה...

— מדוע אתם לא נלחמים בנושא. לא לוחצים?

אופק: מה זה „ללחוץ" — להכריז מלחמה על הוועדה המרכזת? „הפועל" ומוסדותיו אמרו את דברם. אנחנו חושבים שאנחנו צריכים לנהל את הספורט, אבל קבעו אחרת. אל תשכח, שלמרות כל הבעיות הללו ל„הפועל" ישנה הגמוניה בספורט בישראל.

— כמה כסף מקבל „הפועל" מהימורי הטוטו?

אופק: הטוטו מכניס בערך 40 מיליון דולר בשנה. ה„פועל" נהנה בערך מהמחצית. ישירות אנחנו מקבלים בערך 13% במזומן. כל היתר הולך להתאחדויות הספורט ו„הפועל", כמי ששולט על מחצית ההתאחדויות אלו, נהנה מסכומים הנוספים. מתוך העוגה של 40 מיליון דולר „הפועל" נהנה בערך ממחצית הסכום. מתוך הסכום הישיר, מחצית הולכת לסניפים לאגודות על־פי קריטריון של פעילות. כל ענף מקבל על־פי הפעילות שלו.

— עד היכן מגיעה המעורבות שלכן במה שנעשה באגודות?

אופק: מועצות הפועלים אחראיות ל„הפועל" אנחנו אחראים רק לצד המקצועי. יש לנו יחידת פיקוח אבל האחריות היא של מועצות הפועלים.

אין ספורט חובבני

— כמה אתם מקצים לספורט עממי וכמה לייצוגי?

אופק: אנחנו מקצים לספורט העממי כרבע מהתקציב שלנו. התקציב שלנו הוא 12 מיליון שקל, ולספורט העממי מועברים בערך 3 מיליון ש"ח בשנה. 90% מההכנסות שלנו מגיעים מהטוטו, ואילו ההסתדרות מקציבה סכומים נוספים קטנים למדי למועצות הפועלים. על הסכומים הללו אי־אפשר לבנות משהו. המזכירים, שוו ההוצאה הגדולה של ההסתדרות, ממומנים על־ידי מועצות הפועלים. כ־50 עובדים בסניפי ה„פועל" שמוחזקים על־ידי מועצות הפועלים וזו הוצאה של יותר ממיליון שקל בשנה.

— מה דעתך על האידיאולוגיה של הפועל בעולם ספורט מקצועני?

אופק: אני לא רואה בזה שום פסול. היום, בכל העולם מתגלה ערוותם של כל אלה שדיברו על ספורט חובבני. הכדורגל והספורט היום מקצוענים להלוטין. המגמה של הספורט החובבני היתה, למעשה, שבספורט יעסקו רק בעלי היכולת והאמצעים. אנשים שרצו להגיע להישגים וחייבים היו להשקיע הרבה זמן בכך, לא יכלו לעשות זאת. היום התיאוריה הזאת חלפה מהעולם.

[illegible]

„הפועל", לא רק „רגע השיא'

לחזור הביתה להסתדרות

מאת אבשלום קווה

עבור ההסתדרות, „הפועל", על כל סניפיו ומו[סדותיו], הוא הרבה יותר מאשר מרכז ספורט; זוהי הזרוע ההסתדרותית בקיום קשר לבני הדור הצעיר, [illegible] שלה ושל תנועת העבודה [illegible] לבוא. בהסתדרות רבים יודעים זאת. במרכז „הפועל" [illegible] שכחו זאת.

הוועדה המרכזת הקדישה [illegible] שתי ישיבות ל[illegible] „הפועל". [illegible] ההסתדרות כבר [illegible] דו"חות הנגנזים ונשכחים כדו"ח [illegible] של נפתלי בלומנטל נמצא כתוב, כי [illegible] 1987, וכן [illegible] הבאות, שוב לא יסתפק [illegible] מבקר ההסתדרות בפירסום ממצאים [illegible] פעם נוספת. ועוד כתב בלומנטל, שהחליף את שלמה שטנגר, שהספיק לעשות דוקטורט על תחלואי „הפועל". [illegible] ועסקניו מכירים היטב את שבילי חוץ־לארץ ואת הסיגרים היקרים שהם מעשנים: [illegible] שנים מלווה משרד מבקר ההסתדרות את מרכז הפועל וסניפיו בביקורות שיטתיות ותכופות. במסגרת זו נערכו דיונים רבים, הוסקו מסקנות ופורסמו דו"חות. על רקע זה מתעוררת מאליה השאלה: מה היו תוצאות הפעולה של הביקורת? האם נודעה לה השפעה של ממש? האם היא עוררה ודירבנה את הגורמים הנוגעים בדבר לשפר הליכים, לסתום פרצות ולגבש נהלים טובים יותר?... — המציאות מלמדת, [illegible] הצער, כי בדו"חות שהתפרסמו [illegible] האחרונות על־ידי משרד מבקר ההסתדרות צויינו ליקויים וחריגים חמורים, [illegible] לפעילות בענפי הספורט הייצוגיים, [illegible] מרחק רב מן העקרונות החינוכיים [illegible] יסוד ובסיס לתקנון ההתאגדות של הפועל, המהווה חלק בלתי נפרד מן ההסתדרות הכללית..."

יעקב ישי, [illegible] ראש המחלקה לנוער ולספורט [illegible] הפועל, מאמין כי בצעדים שקולים ניתן לשנות את המציאות ולהחזיר את עטרת „הפועל" ליושנה ההסתדרותית הטוב. בהצעות שהגיש לוועדה המרכזת [illegible] כרקע: רובן של קבוצות הייצוג ב[illegible] הכדורסל והכדורעף [illegible] הגבוהות רשומות [illegible] עמותות, [illegible] היישויות המשפטיות [illegible] עומדות בפני [illegible] כמשק כספים סגור [illegible] שהבטיח פורמלית עמידתן של הקב[וצות] [illegible]. „לצערנו", קובע ישי בדו"ח ש[illegible] למזכ"ל קיסר ולחברי הוועדה המר[כזת] „באמור למעלה אין די". הוא מציע, כי ההנהלות יהיו [illegible] (תחת [illegible] „הפועל"), אבל [illegible] קשר עם מו[עצות] הפועלים, אולי בדרך [illegible], אחת ולו[illegible] אחריות אישית לחוזים, הסכמים והתחייבויות שיש להם כיסוי [illegible] של ניהול [illegible] הוצאות על בסיס של גרעונות העבר והכנסות־אמת ממשחקים. רוב מזכירי מועצות הפועלים מייחלים להוראות חד־משמעיות המשחררות אותם מהנטל.

הנטל הוא כל אותם לחצים המופעלים [illegible] מזכירי מועצות הפועלים לגייס כספים. [illegible] רוצה להגיע [illegible] כן מזכירי מו[עצות] הפועלים ידאגו להסכמים מפעליים [illegible] כלי שמנקרת [illegible] השאלה של משאבים, כי הרי [illegible] של דבר לכך מי ההסתדרות.

בישיבתה של הוועדה המרכזת שהתקיימה ביום רביעי האחרון הוחלט, כי סניפי „ה[פועל]" יפעלו על־פי התקנונים הקיימים, [illegible] כל הסכמי העברה (של שחקנים) [illegible] אישיים עם שחקנים ומאמנים בהתאם לתקנונים הקיימים.

על־פי ישי, יש לקבוע שורת קריטריונים להפעלת הקבוצות המקצועיות על־ידי גוף מקצועי. ואילו הספורט ישאר בטיפול מועצות הפועלים, שעל־[illegible] להפוך את אחת מאבני החן", כלשון [illegible] נטילת אחריות מעשית וציבורית [illegible] ההנהלות המקומיות, שחרור מועצות ה[פועלים] מכל העול הכספי, וטיפוח הספורט הע[ממי] בהם כדי לשנות את רוע המצב, כדי [להחזיר] את „הפועל" להסתדרות.

מסמך

תמונה עכורה

ההחלטות הבאות התקבלו על־ידי אגף הצעירים, נוער סטודנטים וספורט, בוועד הפועל של ההסתדרות, בישיבה בהשתתפות גרעון בן־ישראל, יעקב ישי ויצחק אופק.

א. קבוצות ייצוג:
1. מרכז „הפועל" יוציא תקנון המגדיר נהלים אחידים לכל הקבוצות.
2. קבוצות ייצוג (המשלמות שכר) יוגדרו בענפי:
א. הכדורגל — בלאומית, ליגה ארצית ובליגה א'.
ב. הכדורסל — בליגה הלאומית, והארצית.
ג. בכדורעף — בלאומית.
3. קבוצות אלה הרשומות כעמותות, תנהלנה משק כספי סגור, הכפוף לתקנון התשלומים לפי האמנה הבין־מרכזית, אשר תאושר על־ידי ההתאחדויות ומרכז „הפועל".
4. תקציב הקבוצה יהא מאוזן.

ב. אחריות מועצות הפועלים:
1. ויישום עמותות לכל קבוצה יצוגית — יהא בגדר של חובת עשיה מידית.
2. למועצות הפועלים לא יאופשרו עוד:
נוסח 1: א. קביעת עובדים או נבחרים, כנציגים להנהלות העמותות, (לרבות מזכיר סניף „הפועל" בישוב).
נוסח 2: — קביעת נציגים להנהלות העמותות.
ב. העברת כספים ל„ייצוגיות" מתקציב המועצה — מעבר לסכומים בתקציב המועצה לצורך זה.
3. מתן ערבויות, בין במישרין ובין בעקיפין, לקבוצות האמורות.
4. למען הסר ספק, מתן מחוייבות כספית כלשהי, עקיפה או ישירה.

ג. תקנון העמותות ובחירת ההנהלה:
1. יעובד, על־ידי מרכז „הפועל", תקנון אחיד לעמותות, ובהתאם לכך יתוקנו כל תקנוני העמותות.
2. נוסח 1: מזכירות מועצות הפועלים ומרכז „הפועל" יקבעו נציגיהם לאסיפה הכללית ולמזכירות העמותה.
נוסח 2: — מרכז „הפועל" יקבע נציגיו מאנשי המקום, לאסיפה הכללית ולמזכירות העמותה, לאחר התייעצות עם מועצות הפועלים במקום.
3. נוסח 1: החלטות המזכירות יתקבלו ברוב דעות רגיל של המשתתפים ולנציגי מרכז „הפועל" ו/או מועצת הפועלים במקום תהא זכות לעכב כל החלטה ו/או ביצוע כל החלטה של המזכירות עד לבירור במרכז „הפועל", שהחלטתו תהא סופית ומחייבת.
נוסח 2: — החלטות המזכירות יתקבלו ברוב דעות רגיל של המשתתפים ולנציגי מרכז „הפועל" תהא זכות לעכב כל החלטה ו/או ביצוע, בתחום המקצועי, עד לבירור במרכז „הפועל", שהחלטתו תהא סופית ומחייבת.
4. יו"ר ההנהלה יהא חייב להיות בעל ניסיון מוכח בניהול מערכת פיננסית וציבורית בהיקף דומה.

ד. אחריות ההנהלות:
יעובד (על־ידי מרכז „הפועל") ניסוח משפטי שיבטיח אחריות אישית לנושאים בעול האחריות בדרג ההנהלות בעמותות. האחריות האישית תחול במידה ותבוצע חריגה מהתקציב המאושר (הטענה — כי לא יימצאו חברים שיסכימו לכהן בהנהלות, בתנאי זה, מוסיפה, ביתר שאת, תוקף להנחיה שכזו).

ה. מתקני הספורט:
מתקנים, שבאחריות מועצות הפועלים, יועמדו לרשות העמותות משנה שתוקם לצורך זה.

בעריכת יצחק שור

פער זועק לשמיים

הפער שבין החינוך הערבי לחינוך היהודי בירושלים המאוחדת זועק לשמיים. זו ממש בושה — אמר שר החינוך והתרבות יצחק נבון לראש עיריית ירושלים, טדי קולק, בסיור שערך בשבוע שעבר במערכת החינוך העירונית.

בפתח הסיור מסר מנהל מחלקת החינוך העירונית, מיכאל גל, לשר נבון, כי מאז אוחדה העיר בנתה העירייה 200 חדרי כיתות במגזר הערבי, אבל עדיין היא שוכרת 200 חדרים. ישנם בתי־ספר ללא שירותים. השכירות עולה 490.000 שקלים לשנה, מהם מחזיר משרד החינוך לעירייה כרבע.

נבון סיפר את צרותיו לקולק: „משרד החינוך הגיש לאוצר רשימת חירום של 1160 כיתות שיש לבנותן בשנת התקציב הנוכחית. האוצר אישר 600. מפעל הפיס הודיע כי לא יעמוד במשימה שהוטלה עליו ולפיכך ייבנו רק 450 כיתות. בכל המגזר הערבי ייבנו 45 כיתות, שעה שבירושלים בלבד דרושות 200. עדיין לא ברור אם יהיו אלה רק זמניים או גם קבועים. ייסגרו 150 בתי־ספר וכמה סמינרים. בשמונה השנים האחרונות פחת מספר השעות בחטיבות הביניים ב־20 אחוזים וביסודיים ב־9 אחוזים. עם ישראל, שיהיה בריא, הציב בראש שמחותיו את הכלכלה. במקום שהכלכלה תשועבד לחזון, החזון משועבד לכלכלה. לאחר הקמת המדינה, בתש"ט, החליטו הכנסת והממשלה להנהיג חוק לימוד חובה חינם. עכשיו מהלכת רוח עיוועים של קיצוצים בחינוך, והיא משתוללת זה ארבע שנים ברציפות".

הרוב בחינוך הפרטי

הנתונים שמסרו אנשי מחלקת החינוך הירושלמית לשר נבון מצביעים על כך, שברשתות החינוך הפרטיות במזרח העיר לומדים 25.000 לעומת 16.000 בלבד במסגרת ממלכתית. בחינוך הערבי הממלכתי בירושלים אין שביתות. התלמידים לומדים עברית מכיתה ג' ואזרחות בכיתות י"ח. במזרח העיר עובדים עתה במסגרת ממלכתית כ־800 מורים וגננות, עליהם מפקחים שני אנשים בלבד.

נציג המנהלים הערבים הציג לפני השר יצחק נבון וראש העירייה טדי קולק את בעיות החינוך הערבי בעיר: ● במזרח העיר נהוגה תוכנית לימודים ירדנית. כל קיצוץ שנעשה בשעות ההוראה גורם לכך שהתלמידים אינם יכולים לגשת לבחינות מבית הספר המכין (חטיבת ביניים) לתיכון, או לבחינות הבגרות. האוניברסיטות הערביות

מתוך 600 כיתות שייבנו השנה, רק 45 יהיו במגזר הערבי, כאשר בירושלים בלבד נחוצות 200. „החזון משועבד לכלכלה, ורוח עיוועים של קיצוצים בחינוך משתוללת זה ארבע שנים" — קובל שר החינוך

ערבים מועמדים לניהול

[illegible]

אינן מאפשרות לתלמידים לגשת לבחינות בגרות אם המורים לא לימדו מספר שעות כמתחייב מתוכנית הלמודים הירדנית. כל קיצוץ בשעות גורם לנטישת תלמיד לבתי־ספר פרטיים. העיר על כך השר נבון: הלוואי שכך יהיה גם אצלנו. או לא יהיה אפשר לקצץ.

הבטחת דיון

המשיך נציג המנהלים: יש לקחת בחשבון שנוספו שעות ללימודי אזרחות. לכן אי־אפשר להחיל את הקיצוץ על בתי הספר הערביים.

● יש להתאים את מועדי החופשות לאלה הנהוגים בגדה המערבית ● יש לפתח מגמות מקצועיות מתקדמות כמו אלקטרוניקה ומחשבים ● ישנן מעט מאוד כיתות לחינוך מיוחד. דרושות כיתות נפרדות לחריגים וקבוצות מתקדמות במסגרת הרגילה. ישנם בחינוך הערבי חריגים שהימצאותם מפריעה להם או לזולתם. ● בבתי הספר חסר כוח עזר של יועצים פסיכולוגים ועובדות סוציאליות. בכל מזרח העיר פועל רק קצין ביקור סדיר אחד ● המורים הערבים צמאים להשתלמות. אין מנחים ומדריכים מקצועיים. דרושה תוספת מפקחים ● חסרות מעבדות וספריות.

השר נבון הבטיח למארחיו במזרח ירושלים לקיים דיון משותף עם ראש העירייה. וכן להיפגש עם נציגי המנהלים כדי לבחון יחד מה ניתן לשפר.

אלון המפקח

שלמה אלון, מחנך דתי עם כיפה פרטית נתמנה כמפקח מרכז על הוראת הערבית במשרד החינוך והתרבות, במקום משה גרניר שפרש.

לבחירתו של שלמה אלון, במרכזו של משרד החינוך, קדמו לבטים. היו חששות, שמא השר נבון יואשם בהמשך תהליך הדתיזציה שהחל בתקופת כהונתו של השר זבולון המר. לבחירתו של שלמה אלון תרמו שני שיקולים: א) זהו אדם שמעולם לא זוהה עם מפלגה פוליטית, דתית או אחרת. 19 שנים עבד כמורה לערבית בתיכון שליד האוניברסיטה, ומעולם לא עסק במיסיונריות. ב) מבחינה מקצועית נמצא אלון כמתאים ביותר במערכת החינוך. במקביל לעבודתו בתיכון הוא משמש כחונך לסטודנטים המתכשרים להוראת ערבית בבתי־ספר עבריים, במסגרת בתי הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית.

אגב, שלמה אלון מכהן שנים רבות כחבר הנהלת ארגון המורים העל־יסודיים. ביוזמתו החליטה מועצת ארגון זה, לפני שנים אחדות, לקרוא למשרד החינוך להנהיג הוראת שפה ותרבות ערבית בבתי־ספר עבריים כשפת חובה. אשתקד הודיע השר נבון כי זוהי מגמת משרדו. אגב גם נבון עבד כמורה לערבית בתיכון שליד האוניברסיטה, לפני מלחמת השחרור.

הכספים מועברים ליו"ש

בניגוד למוסכם בין אגף הפיתוח של משרד החינוך לבין משרד השיכון, לא בונה משרד השיכון מבני חינוך בשכונותיה החדשות של ירושלים, גילה ורמות, אלא מעביר את הכספים הללו לבניית מוסדות חינוך ביהודה ובשומרון — טען מנהל מחלקת החינוך הירושלמית מיכאל גל בסיור עם שר החינוך.

משמעותו של מחדל זה היא התמוטטות מערכת החינוך העל־יסודית בשכונות החדשות, ופגיעה קשה במירקם החברתי.

מצוקת הת"תים — חומר נפץ

את מצוקת המבנים ב־93 תלמודי התורה, המצויים מחוץ לרשת החינוך האגודאי, הגדיר מיכאל גל כ„חומר נפץ נורא, שיום אחד יתפוצץ". על כך העיר נבון: „אילו הקימו התת"ים עמותה, אפשר היה לעזור להם. בינתיים המקורות הכספיים העומדים לרשות תלמודי התורה החרדיים רחוקים מאוד מן המקורות העומדים לרשות החינוך האגודאי." מיכאל גל הוסיף: „למעשה מוקמות מסגרות מחתרתיות מכל המינים החרדיים. אילו זה היה מתרחש במגזר הממלכתי או הממלכתי־דתי, היתה העירייה מגישה נגדם משפטים."

„מתפשט החינוך הלא־ציוני"

סגנית ראש העירייה המחזיקה בתיק החינוך, לוטה זלצברגר, אמרה לשר נבון שבעיר מתנהל עתה מאבק על איכות החינוך. זהו מאבק על עתיד ירושלים. החינוך הלא ציוני, החרדי והערבי הולך וגדל. זרמים אלה נהנים ממשאבים שאין אנו יודעים עליהם דבר. אי־אפשר להשפיע על השינויים הדמוגראפיים. אפשר להשפיע על איכות החינוך ולמנוע מעבר ילדים מבתי־ספר ממלכתיים־דתיים לבתי־ספר חרדיים לא־ציוניים. אפשר לגרום לכך שאלפי ילדים ערבים מן המעמד הבינוני יעברו מן החינוך הפרטי לחינוך הממלכתי. הסיכוי טמון בהשקעה בטכנולוגיה.

דיווח מיכאל גל: משרד החינוך והעירייה החליטו לפתוח בית־ספר טכנולוגי גבוה לנוער ערבי בירושלים, אך אין תקציב.

עשרים שעות במקום שלושים

ילדים במסגרת החינוך המיוחד לומדים למעשה 20 במקום 30 שעות שבועיות — אמר מנהל המחוז, ד"ר יוסף יונאי, לשר נבון. מספר השעות שמקבלים תלמידי החינוך המיוחד זהה, פחות או יותר, למספר השעות שמקבלים ילדים בחינוך הרגיל. אך בית הספר נאלץ להקצות 10 שעות לכיתה בממוצע לריפוי בעיסוק או לריפוי בדיבור, שהם תנאי מוקדם ללמידה. „ואני צריכה להחליט איזה ילד יקבל ריפוי בעיסוק ואיזה ילד לא יקבל" — אמרה מנהלת בית הספר בן־יהודה לחינוך מיוחד, עפרה קפלן.

על כך השיב השר נבון, שמשרד הבריאות צריך ליטול על עצמו את התפקידים הפרה־רפואיים ואת תיקצובם, ולא משרד החינוך. נציגת ועד ההורים של החינוך המיוחד, רבקה סנה, מסרה לי שעדיין לא הוקם בית־ספר תיכון לילדי החינוך המיוחד, אחרי כיתות ט'.

מיכאל גל אמר שבעיר יחסרו בשנה הבאה כיתות לחינוך מיוחד, משום שהאיתור והשיבוץ נמשכים, אך משרד החינוך אינו מקצה תקנים.

„מוקמות מסגרות מחתרתיות מכל המינים החרדיים"... (צילום: יאיר דרום)

בציציותיהם לא בודקים

לחינוך הממלכתי־דתי יש מה ללמוד מבית הספר הניסויי בירושלים סבור העלון האחרון של נאמני „תורה ועבודה". באותו בית־ספר הבינו תלמידיו של המורה למוסיקה שיש לו ספקות בדבר הצורך לשרת בצה"ל. גם אם לא היו דבריו אלא תרגיל בכיהול שיחה, ראה אותם משרד החינוך בחומרה רבה. המנכ"ל הטיל על היועץ המשפטי של משרדו ועל מנהל מחוז ירושלים לבדוק מה התרחש. בעקבות דו"ח ועדת הבדיקה נזף המנכ"ל במורה והעמידו על הצורך לחנך לפי חוק החינוך הממלכתי.

אבל, נאמר בעלון „תורה ועבודה", ראוי לזכור מה לא עשה המורה למוסיקה כניסויי — „הוא לא הטיף בקביעות נגד הציונות, המדינה והשירות בצה"ל; הוא לא חילק לתלמידיו חוברות נגד גיוס לצה"ל; הוא לא הזמין מרצים־אורחים כדי שיטיפו נגד גיוס לצה"ל; הוא לא שלח את תלמידיו לסמינרים שבהם מטיפים נגד גיוס לצה"ל; הוא לא שלח את תלמידיו לכמה שבועות כדי להתארח במוסדות שבהם מטיפים נגד גיוס.

חרף זאת הקים המנכ"ל ועדת בדיקה, משום שבחינוך הממלכתי לא הגיב מנהל בית הספר על האירוע במלים: אז מה אם התלמידים שומעים דעות נגד הציונות והמדינה? המפקח לא אמר „אין פסול בכך". לעומת זאת, בממלכתי־דתי לא הוקמו ועדות בדיקה ואין נוקטים אמצעים כלפי אלה המחנכים נגד מטרותיו של זרם חינוכי זה.

אולי לא הוקמו ועדות בדיקה בממלכתי־דתי משום שבו מדובר במאות מורים ומורות, ואילו בממלכתי מדובר במורה אחד — מסיים עלון „תורה ועבודה".

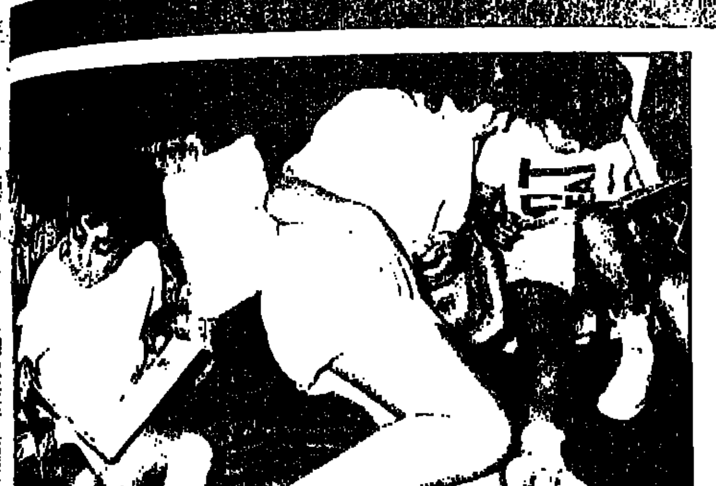

צילום [illegible]

„ספרים לא מעניינים אותן"

לא הרחבת לימוד הספרות נחוצה בבתי הספר, אלא עידוד הקריאה העצמית והדרכתה

אילו נכחו סופרים בכנס לעידוד הקריאה, שנערך במסגרת יריד הספרים בירושלים (8.4.87), ייתכן שלא היו קוראים בוועידתם (16.4.87) למשרד החינוך והתרבות „להרחיב את הוראת הספרות בבתי הספר". באותו כנס העיד בעל הדין, המפקח המרכז על הוראת הספרות במשרד החינוך, ד"ר אברהם גרין, על יחסן של כמה מורות לספר: „מורות שאינן קוראות אינן יכולות לעודד קריאה בקרב תלמידיהן. מערכת החינוך מתרוקנת מגברים ואת השורות המדולדלות ממלאות נשים, לא כולן חכמות. די להטות אוזן לשיחת המורות, כדי להיווכח שספרים אינם מעניינים אותן, והדברים אמורים לאו דווקא ביישובים נידחים".

נוכח מצב עניינים זה, וממצאים מדאיגים על היקף הקריאה בקרב תלמידי בתי־ספר יסודיים, הציע ד"ר גרין להקים מכון אוניברסיטאי בין־אוניברסיטאי לתרבות הדיבור הקריאה והכתיבה, אשר יבדוק את הפרופיל התרבותי של המורים, ועל בסיס ממצאיו יתכנן פעולה חינוכית לטווח ארוך, כדי לשפר את יכולת המורים.

מאחר שדברי ד"ר גרין נאמרו מתוך כאב אמיתי, אין מקום למצות איתו את הדין על דבריו, המתייחסים לחוכמת המורות. במידה מסוימת נכונים דבריו גם ביחס למפקחים, שלא כולם חכמים די הצורך כדי להעדיף את טובת החינוך והילדים על פני צבירת כוח מינהלי. אבל לגופו של עניין, ראויים דבריו של ד"ר גרין, על הצורך בשיפור יכולת המורים, לתשומת לב־רצינית. ומכל מקום, הוא לא הצביע על כיוון של הרחבת הוראת הספרות, אלא על כיוון של טיפול בבעיות איכות ומתן כלים בידי המורים.

חסרים קטלוגים מנומקים

למורים חסרים קטלוגים מנומקים של ספרות ילדים ונוער. תפקיד קטלוג כזה הוא „לחשוף לפני המחנך את היש והסייע בידיו בבחירת הספר למען תלמידיו, בהתאם לטעמו ולנטייתו" כתב יו"ר המזכירות „ספרי קריאה לילדים", שראה אור בהוצאת המדור לספרות ילדים במשרד החינוך לפני חמש שנים. חשיבותו של קטלוג כזה הוא בסיווג הספרים לפי גילי הילדים, לפי נושאים, שמות ספרים ושמות מחברים.

מצב קשה שורר בכל הנוגע לספרים מומלצים לבני נוער. ככל הידוע לי, יצא לאור הקטלוג האחרון לנוער לפני כשלושים שנה. כוונתי היא לספרו של שמואל שמעוני, „מה שנקרא". בהוצאת בית הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית בשנת תשי"ח (1958). הגיע, איפוא, הזמן שקומץ משוגעים־לדבר במשרד החינוך ובמוסדות להשכלה גבוהה יעשו בדיקת־בית בקטלוגים הישנים ויוציאו לאור חדשים.

מדריכים עם „ריח שדה"

את הישועה לקריאה העצמית בכלל, ולהוראת הספרות בפרט, לא נמצא במשרד החינוך בלבד, אלא בעיקר בקרב אותן מורות, שחלקן חכמות, מסורות ומלאות תושייה. כפי שאנו למדים לדעת מ„מדריכים למורים", שהוכנו בידי האגף לתוכניות לימודים של משרד החינוך. אנשי האגף לתוכניות לימודים הגיעו זה מכבר למסקנה הנכונה, שאין די בפרסום תוכניות לימודים חדשות;

כדי שהתוכניות ייכנסו לבתי הספר יש [illegible] בידי המורים „כלי עבודה", מדריך למורה, ניתוח יצירות והצעות דידקטיות [illegible]

בעלון הרביעי של המורה למטה [illegible] הספר הכללי, בעריכת חטטל [illegible] הצעות מצויינות של ציונה [illegible] הספר המקיף ע"ש דנמרק בירושלים [illegible] „הקומצן" מאת מולייר, [illegible] מהגימנסיה העברית רחביה [illegible] רידקטי מעניין להוראת [illegible] „שלוש אחיות". העבודה [illegible] ביבליוגרפיה מתאימה. האגף [illegible] לימורים הוציא לאור מדריך [illegible] כולו ליצירות יצחק בשביס [illegible] הלשון והספרות לבית הספר היסודי [illegible] הוציא מדריך למורה לפרק [illegible] המוצעים לכיתות היסודי [illegible] הצעות להוראת יצירות מאת [illegible] גולדברג, מרים ילין־שטקליס, מולודובסקי, ע. הלל, זאב ואחרים.

מדריכים אלה, שנכתבו [illegible] מורות, מריפים „ריח שדה". [illegible] נוצרו במהלכה של העבודה [illegible] מורות מן השורה. פרטים על [illegible] מצויים בחוברת הביבליוגרפית [illegible] שמוציא משרד החינוך לאור [illegible] לימורים חרשה.

תפקיד המורה — לעורר [illegible]

מהן הדרכים שבהן יכול מורה [illegible] לעודד קריאה עצמית של תלמידיו [illegible]

— אפשר להזכיר ספרים [illegible] עליהם במהלך שיעור בספרות.

— במהלך הוראתה של יצירה [illegible] כדאי להזכיר שמות יצירותיו [illegible] אותו סופר או משורר.

— מורה יכול להציג לפני תלמידיו [illegible] חדש שקרא ולהעבירו ביניהם, כדי [illegible] מצורתו ויימשכו לקרוא בו.

— בעיתון בית הספר אפשר [illegible] קריאה של תלמידים. המלצותיהם [illegible] פה, שקולות בעיני חבריהם [illegible] מהמלצות המורים.

— מורים מודיעים [illegible] לתלמידיהם על חובת קריאת [illegible] רומנים, סיפורים קצרים או [illegible] מתוכנית הלימודים והבחינות. [illegible] מקדישים המורים שעור או שניים [illegible] ספר החובה. במהלך הלימודים [illegible] לקרוא בדרך זו כמה עשרות [illegible]

— אישית איני חסיד של [illegible] אבל במסגרת הלימודים לקראת [illegible] הבגרות יש מקום גם לתביעה [illegible] כי יכתבו יומן־קריאה על [illegible] מתוך רשימה מקיפה יותר. יומן זה [illegible] שיכלול רשמים אישיים, קטעים [illegible] שמצאו חן במיוחד בעיני הקורא [illegible] רמות או שתיים.

חתונה מרוקנית ובדואית

חתונה מרוקנית מסורתית וחתונה בדואית מסורתית — אלה רק שתיים מהפעילויות שקיימו תלמידי בית הספר היסודי „אוריאן" בבאר־שבע עם תלמידי בית הספר היסודי בעיירה הבדואית רהט.

המפגשים בין תלמידי שני בתי הספר, המתקיימים זה שבע שנים, החלו כיוזמה פרטית של המורים לחינוך גופני, מוסטפה ויגאל, והם נמשכים עד היום בפיקוחם של מנהלי בתי־הספר, אלונה רוזנבוים וסמיר אליהזייל. המנהלים גם מקיימים מועצות פדגוגיות משותפות.

[illegible]

מאת אבי בניהו

עמדת המתנה אווירית

לאחר מינויו של האלוף עמרם מצנע לאלוף פיקוד המרכז עומדים כפני הרמטכ"ל ושר הבטחון שני מינויים בכירים נוספים.

אם לא יחולו הפתעות מיוחדות (ועדת אבן, רוטנשטרייך וכו') אמור מפקד חיל־האוויר, האלוף עמוס לפידות, לסיים חמש שנות כהונה כתפקידו בסוף שנת לא'. בעמדת המתנה לתפקיד נמצא מועמד מועדף על־ידי הרמטכ"ל ועל־ידי צמרת חיל־האוויר — האלוף אביהו בן־נון. האלוף בן־נון, טייס ותיק ומוכשר, משמש כעת ראש אגף התכנון בצה"ל. תפקיד הנותן לו זווית־ראייה נוספת אל צה"ל „הירוק" ואל מערכת הבטחון בכלל. מולו עומד מועמד נוסף. קצין בדרגת תת־אלוף, הזוכה לתמיכתם של מפקד חיל־האוויר הנוכחי ושל קודמו האלוף (מיל.) דוד עברי, המשמש עתה מנכ"ל משרד הבטחון. במערכת הבטחון בצה"ל ובתעשייה האווירית מוכר האלוף בן־נון כמתנגד לפרויקט „הלביא" בעיקר בשל עלותו הגבוהה. מזה תקופה פועלת שדולה של התעשייה האווירית, בסיוע של אישיות בכירה במשרד הבטחון, למנות לתפקיד מפקד חיל־האוויר הבא אלוף תומך ה„לביא". כאילו שזהו הקריטריון שעל פיו צריך למנות מפקד זרוע מרכזית מאוד בצה"ל.

העניין הזה, של מפקד חיל־האוויר הבא, הינו הנושא המעסיק רבים בחיל־האוויר ורבה מן הבהישה. מי שחושב שדברים כאלה יש רק אצל „הירוקים" ולא אצל „הכחולים", טעה. אמר לי בשבוע שעבר מקורב לחייל: „בחיל־האוויר העניין דומה, אלא ששם למערכת הניקוי טובה הרבה יותצר ולכן העניין לא עולה למעלה".

מינוי נוסף שעשוי להעסיק את רבין ושומרון הינו נספח צה"ל בוושינגטון. האלוף עמוס ירון, הנספח הצבאי בארה"ב, ביקר לפני עשרה ימים בארץ בלוויית אישיות אמריקנית בכירה. הוא חידש כאן את פנייתו להקדים את החזרתו ארצה לאלוף ירון, כמו לבכירים במערכת הבטחון, במשרד החוץ ובצה"ל ידוע, כי האמריקנים לא יחזרו מהתרום החלקי שהטילו על עמוס ירון. לפיכך, אם אכן יסיים ירון את תפקידו קודם למתוכנן, יהיה צורך למנות נספח חדש במקומו. שם אחד שכבר הוזכר ופורסם בעניין זה הוא מזכירו הצבאי של שר הבטחון, תת־אלוף חגי רגב. לאלוף נוסף, הידוע כמקורבו של דן שומרון, נמצא כעת בתעשייה האווירית וממתין לשוב לצה"ל — זהו האלוף עמנואל סאקל, שלקח חופשה מצה"ל בשל מחלוקת עם הרמטכ"ל הקודם. לפי שעה לא ברור מה בדיוק יעשה במטה הכללי. אולם יש לצפות, כי שומרון יעשה הכל לשלבו בתפקיד בכיר.

השואה, המסורת וגבולות הטעם

כל כמבע שחולף מביא איתו סיפור נוסף על הרוך בה כופה הדרגות הצבאית סדרות ריגוך מעלה על חיילי צה"ל.

כיפור לי השבוע בנות המשרתות בחיל־האוויר, כי נתבקשו להשתתף במשך יומיים (ראש־כפי שעבר) בסמינר מרכזי של צה"ל בנושא „דת ויהדות". החיילות נזכרו בפקודה הצבאית הקבועה, כי אין לחייב חיילים ליטול חלק בפעולות מסוג זה ולפיכך ביקשו שלא להגלח לסמינר בקריה בתל־אביב.

לפתע־פתאום שונה נושא הסמינר, כן נטלו חלק גם קצינים, ושמו הוסב ל„ימי עיון בנושא השואה". החיילות חזרו בהן והגיעו לקריה בתל־אביב כמתוכנן, אלא ששם הוזמנו להן לאחר הרצאה ראשונה (של הרב הצבאי הראשי, כמדומני) שלמרות שבאותו יום אכן חל יום השואה, הרי שהסמינר עוסק ביהדות, בדת ובזכותנו על ארץ אבותינו.

בתום היום הראשון פנו החיילות באמצעות גורם שלישי, אל מערכת „על המשמר", ששאלה את דובר צה"ל לפשר העניין. הרי תגובת הדובר: „פעילות זו מתבצעת במסגרת פעולות החינוך השגרתיות. לא ידוע לנו על שום התנגדות".

עוד נמסר לי ממקורות צבאיים, כי ביחידה ששיגרה את החיילים ידעו מראש כי מדובר בימי עיון בנושא „שואה ומסורת ישראל".

נודע לנו, כי בשבוע הבא יבקר ראש אכ"א, אלוף מתן וילנאי, המופקד על הנושא, במדרשה לחינוך תורני של הצבא. מומלץ לו לעבור על רשימת ימי העיון, הנושאים וגם על שמות המרצים. הוא עשוי להיות מופתע.

● ראשי צבא תאילנד, ביניהם שר ההגנה, מפקדי חיל־הים, חיל־האוויר וחילות היבשה, ביקרו בביתן הישראלי בתערוכה בינלאומית לציוד צבאי שנערכה בבנגקוק. המבקרים הרבים התעניינו בתוצרת הישראלית של כמה מפעלים גדולים בארץ לייצור בטחוני, כמו התעשיה האווירית, התעשיה הצבאית ועוד. מערכת הבטחון הציגה בתערוכה מערכות חדשניות, החל ממערכות לאחסנר יבשת ועד מערכות קשר, ניווט וראיית־לילה. ישראל נטלה חלק בתערוכה במזרח הרחוק יחד עם עוד 22 מדינות.

יואב ישרת את האבוקדו

„אתה עתון גם של הקיבוצים, נכון? אז תגיד לי מה אתם שווים. מדברים הרבה על עידוד הקצונה על חורה לקבע, על שליחות וציונות, נכון? אז למה אתם לוקחים לי את המ"פ הטוב ביותר בגולני" — דברים אלה השמיע באוזני מפקד חטיבת גולני. הקצין הבכיר נשמע סוער וממורמר משהו על התנועה הקיבוצית, ואולי בצדק.

בימים כאלה, כשצה"ל נלחם על כל קצין ווטר ומנסה להניא מהטיול המסורתי לדרום־אמריקה או מהמימוש העצמי, לטובת צה"ל המדינה וכו', רוטן מח"ט גולני נגד קיבוץ מצובה שבגליל המערבי. על כי לקח ממנו את סגן יואב גלילי, מ"פ מצטיין בחטיבה. המח"ט, אותו פגשתי באקראי, סיפר לי, כי יואב ביקש להשתחרר. אולם לאחר סידרת שיחות הוא השתכנע שצריך להשאר בגולני. „הלכנו לקיבוץ, היתה פגישה במזכירות והחליטו לקחת את יואב לריכוז ענף האבוקדו", סיפר לי המח"ט.

„קראתי הרבה על המאמצים בתנועה הקיבוצית בעניין זה, ופה אתם מתגלים בערוותכם" הוסיף קצין בכיר אחר, שעמד והאזין מן הצד.

הבטחתי למח"ט, כי אבדוק את העניין עם קיבוץ מצובה וכך אכן עשיתי. מזכיר הקיבוץ, שסירב בתוקף להזדהות בשמו, הסכים בסופו של דבר לתת לי תגובה „חצי רשמית" וכך הוא אומר: „גולני ביקשו את יואב לקורס מפקדי פלוגות והקיבוץ הסכים. אחר־כך פנה הקיבוץ לשכבה הצעירה במשק, לעמוס על שיכמה את ענף הפרדס אצלנו, שהיה קצת במשבר. יואב נענה לפנייתנו והתנדב לריכוז הפרדס לשלוש שנים. תוך־כדי כך ריכז סביבו עוד שני צעירים מקבוצתו לענף, תוך שהוא רוחה את נסיעתו לחו"ל. הקיבוץ ויואב הודיעו לגולני, כי הוא הולך לפרדס. בהמשך פנה הצבא שוב אלינו לאחר ששכנע את יואב. במזכירות השארנו את ההחלטה בידי הבחור. אמרנו שלא נחייב אותו והוא חופשי להחליט על פי רצונו. יואב התלבט והודיע שהוא משאיר את ההחלטה בידי הקיבוץ, כך כתוב בפירוש בפרוטוקול של ישיבת המזכירות. אנחנו החלטנו שהוא ישאר בפרדס. יואב הוא מנהיג טבעי בקבוצתו. מה לעשות שיש לנו בן מוכשר מאוד, המתאים גם להיות מפקד וגם מרכז ענף — אומר מזכיר מצובה.

לא שופט אני ולא בן שופט, רק כתב צבאי שמרבה להסתובב ביחידות צה"ל ובבסיסיו ולראות כיצד משוועים שם למפקדים מהתנועה הקיבוצית, לראות כיצד פועל הוואקום הזה כשהקיבוצניקים הולכים הביתה, לחו"ל או לאוניברסיטה ומקומם נתפס על־ידי אחרים בעוד התנועה הקבוצית מאבדת את מקומה בצבא.

בצמרת צה"ל יש כעת בני קיבוץ רבים־דן שומרון (אשדות יעקב), אהוד ברק (משמר השרון), עמרם מצנע (דברת) ועוד. אלה הם בני הקיבוץ שנשארו בצה"ל. מה יהיה בעוד עשרים שנה, ללא סגן יואב גלילי ממצובה ושכמותו?

לכן נראה לי, כי קיבוץ מצובה ושאין לזלזל בתרומתו לצה"ל ונעצם היותו בספר), למרות הבעיות בפרדס, היה צריך לעודד ולדרבן את יואב לחזור ל„גולני".

פחות אלוף

דן שומרון. כיוון חדש

מהצהרת־הכוונות של הרמטכ"ל החודש, רב־אלוף דן שומרון, ניתן להסיק, כי הוא נכנס אל התפקיד עם מדיניות ברורה ועם כיוון־התפתחות חדש שהוא מבקש להקנות לצבא.

מטבע הדברים, ובשל הרצון שלא לקומם עליו מערכות, יש להניח כי דן שומרון יבצע את מדיניותו לאט לאט, מבלי להסעיר את הצבא.

כמעט חצי שנה, לפני כניסתו לתפקיד, שמר דן שומרון על שתיקה מוחלטת, סירב בתוקף להתראיין ולהצטלם, נמנע מהרצאות, מנוכחות בכנסים ומאירועים פומביים ודברו לא נשמע כלל בתקשורת, דווקא בתקופה בה הרבו קצינים בכירים לדבר.

אכן, אין לעם ישראל כל צורך בתצלום יומי של הרמטכ"ל המסייר ביחידות צה"ל או בסקטור האזרחי ואין כל צורך בנאומים של מפקד הצבא השכם והערב. ביחידת דובר צה"ל, בתחנת גלי צה"ל וב„במחנה" לומדים לאט לאט כיצד לעקל את הרמטכ"ל החדש. שהצהיר, שהוא דווקא בעד צבא פתוח מול כלי התקשורת. אבל עם מעט סייגים. שבועיים בתפקיד הרמטכ"ל — וכבר ניתן להצביע על החלטה אחת חיובית. הרמטכ"ל, בגיבוי של שר הבטחון, החליט להוריד את התקן בתפקיד עוזר ראש אג"מ במטה הכללי, מאלוף לתת־אלוף. לפיכך מינה את תא"ל גיורא רום לתפקיד זה, מבלי להעלותו בדרגה.

לאחר הקמתה וכיסוסה של מפקדת חילות השדה, חרף עובדה זו פעל הרמטכ"ל הקודם ללא ליאות למינויו של רובין בדרגת אלוף לתפקיד זה ושהיה תפקיד האלוף הפנוי היחיד) ואף „שיכנע" את שר הבטחון לתת את אישורו למינוי. שומרון היה רוצה לראות בראש מה"ד תת־אלוף ולחסוך אלוף נוסף. אולם צעד כזה מצידו עשוי להתפרש נגד האישור שנתן שר הבטחון. לפיכך יש לצפות, שלאחר קדנציה קצרה של האלוף דורון רובין, יעמוד בראש מה"ד קצין בדרגת תת־אלוף.

בביקורים שהוא עורך עתה בחילות, בפיקודים ובזרועות צה"ל, נפגש רא"ל שומרון עם סגל הקצונה (הזוטרה והבכירה כאחד) ומשמיע בפניו את עיקרי מדיניותו ואת „האני מאמין" שלו. בינתיים זה נשמע טוב.

דן שומרון, ניתן לשער, היה מבקש להוריד עוד תקן של אלוף אחד לפחות. אולם הוא יימנע מלעשות זאת, לפי שעה. מדובר בתקן ראש מה"ד (מחלקת ההדרכה), בו מכהן עתה האלוף דורון רובין, רובין, קצין מוכשר לכל הדעות, עומד בראש אגף שרוקן מרוב סמכויותיו

ההיסטוריה של שבועון בן אלפיים

בערב יום העצמאות חגג צה"ל את הופעתו ה־2000 במספר של „במחנה", השבועון המלווה את חיילי ישראל מאז מלחמת השחרור. גליון מס' 1 הופיע ב־2 בספטמבר 1948 (כ"ח אב, תש"ח) ועורכו היה הסופר משה שמיר.

לקראת גליון ה־2000, שהופיע כמהדורה חגיגית ומורחבת ובה אוסף של מיטב הכתבות, הכתבים והאירועים שהופיעו ב־1999 גליונותיו הקודמים, ערך „במחנה" ספירת מלאי ובדק־בית [illegible] של ההיסטוריה העצמית שלו. נתברר למשל כי במהלך שנות קיומו של השבועון, הודחו [illegible] מעורכיו מתפקידם: משה שמיר, שהודח על־ידי ראש הממשלה ושר הבטחון דוד בן־גוריון, [illegible] הוראה על רקע פירסום תמונה מכנס פירוק הפלמ"ח. בה הופיעה כרזה: „הכושי עשה את [illegible]". ב־1983 הודח העורך הראשי, עודד פלדמן (כיום מנכ"ל התיאטרון הקאמרי) בעקבות פירסום מסקנות הרמטכ"ל לגבי אסון צור ב„במחנה". הרמטכ"ל עצמו, רב־אלוף (מיל.) משה לוי, [illegible] את פלדמן.

[illegible] החיילים ששרתו ב„במחנה" ככתבים צבאיים נקלטו לימים בעתונות האזרחית, [illegible] אורי דן, איתן הבר, מנחם תלמי, אלי לנדאו (כיום ראש עיריית הרצליה) ורבים נוספים. [illegible] נטשו את העתונות לטובת משלח־יד אחר, כמו למשל החייל אהוד אולמרט וכמוהו גם [illegible] שכדרך אל הפוליטיקה נטש את „במחנה" לטובת הצנחנים ומשם צנח ללשכת שמיר.

[illegible] של המילה הכתובה, בעיקר כשזו מופיעה בבטאון רשמי של צה"ל, התגלה פעמים רבות [illegible] לשערוריות ואי־הבנות. כך למשל ראיון שהעניק הרמטכ"ל יצחק רבין ל„במחנה" בגליון [illegible] השנה בספטמבר '66 חולל סערה באו"ם כאשר הנציג הסובייטי והסורי ציטטו את רבין [illegible] „במחנה" כי — „התגובה על פעולות סוריה, בין אם בחבלה, כהטיה או בתוקפנות בגבול [illegible] צריכה להיות נגד מבצעי החבלות ונגד השלטון התומך בחבלות אלה." משפט זה (אשר רוכך [illegible] יותר על־ידי ראש הממשלה דאז, לוי אשכול התפרש על־ידי סוריה ובריה"מ כתכנית [illegible] להפלת שלטון הבעת' ברמשק. הנציג הסורי קרא באו"ם את הציטוט המדוייק תוך

5.5.87

פירוט המקור, וכמוהו עשה גם פדרנקו הרוסי, אשר הביא בפני האו"ם את „במחנה" — בתרגום לרוסית. בעקבות הצהרת רבין כפי שהובנה על־ידי מוסקבה, הוגברה התמיכה הרוסית ברמשק והתעמולה הרוסית והסורית עשו שימוש חוזר בציטוט זה עד פרוץ מלחמת ששת הימים, ביוני '67.

במקרה אחר, פנתה הנספחות הצבאית שליד שגרירות ארה"ב בישראל למערכת „במחנה" וביקשה פרטים על פרשייה צבאית נעלמה שפורסמה ב„במחנה". בה תואר מעשה גבורה של חייל אמריקני. העורך הנבוך לא ידע מה להשיב, שכן הפרשייה, כמו מרבית הפרשיות ה„נעלמות" שפורסמו שנים רבות ב„במחנה" (ואף ראו אור בשלושה כרכים בהוצאת משרד הבטחון) אינה אלא בדותה, פרי דמיונו הפורה של... פקיד הארכיון של „במחנה" באותם ימים, בשם אורן ארר. בין העוסקים בהמצאת הפרשיות המסעירות שהופיעו ב„במחנה" במהלך השנים היו ישעיהו לויט מ„ידיעות אחרונות" וזיוי שורר מ„מעריב".

בשנה הראשונה להופעתו נהג „במחנה" לארח על שערו האחורי תמונות מלבבות של נערות בקוקו, סרפן, מכנסיים קצרים ולפעמים אף פחות מזה. בהשראת נערה אחת כזו, הנושאת כד מים אל שפתותיה, כתב המשורר אברהם חלפי את שירו „לו הייתי כד..." („הוי, חבל, חבל חבל, שגם אני אינני כד"), שיר אחר, „גבעת התחמושת" של יורם טהרלב, שאב את השורה הכלתי נשכחת שלו, „רק רציתי להגיע הביתה בשלום" וכן את כל תאורי הקרב מראיון שערך יוסי ארגמן עם לוחמי התחמושת ב־'67.

משקלה של המילה הכתובה בשבועון המתעד את צה"ל ואנשיו מדי שבוע ומלווה אותם מדי יום ביומו, נתגלה שוב במלחמת לבנון, כאשר כתב העתון, החייל ינון שנקר, נקרא להעיד בפני ועדת כהן, בעקבות פיסקה בכתבה פרי־עטו שהופיעה ימים ספורים לפני ארועי סברה ושתילה, ואשר בה ציטט מדברי קציני צה"ל בשטח שמתוכם ניתן היה להבין כי כניסת הפאלאנגות לשטח מחנות הפליטים תהיה כרוכה בטבח ובמעשי נקם. או בלשון הקצינים: „השאלה הנשאלת אצל הנוצרים היא, מה עושים קודם — אונסים או רוצחים."

„טלפון שבור" שנהפך ל„חדשות"

ביום ו' 24.4 התפרסמו בעיתונות ידיעות כאילו גורשו ילדי אלפי־מנשה, מחניון טיולי האבובים — אבובי חוליות השייך לקיבוץ שדה־נחמיה שבאצבע הגליל, בטענה שהם „מתנחלים ולכן אינם רצויים כמקום". עניין זה פותח במרוצת השבוע האחרון, ובמסגרת עלייתן של אלפי־מנשה ואריאל לכותרות נזרק הנרשא, כנראה, ע"י אחד מהורי הילדים לעבר ראש הממשלה.

כתבי העיתונים, ברצותם להשיג תגובת קיבוצנו פנו לאילון בחרך, המזכיר, אשר לא שמע על הסיפור (כי לא היה סיפור...), טען שכל העניין לא נראה לו וכנראה שדברים הוצאו מהקשרם. כיוון שממילא החניון סגור בשל עבודות פיתוח במקום.

ובכן, הרי האמת על „הסיפור". ביום ו' 17.4 הופיע בשערי החניון והקיבוץ רכב ובו כמה בוגרים שפנו אלי, מעבר לגדר חניון „אבובי חוליות". בבקשה לאפשר לילדיהם להיכנס בהפסקה של טיול אופניים לחניון. למנוחה, אוכל, שירותים וכו', הילדים יגיעו, כך נאמר, בעוד כשעה. אמרתי להם שהחניון עדיין לא נפתח. השערים נעולים. גריידר עובד על הכנת משטח. אין מים והכל אומר רעש תעשייתי. סיבה נוספת והשובה לדחיית פתיחת חניון האבובים היא שצף המים בנחלים, בעקבות השנה ברוכת הגשמים והשלגים. החניון מיועד לשייטי האבובים בלבד ועד יום העצמאות סכנה להיכנס למים.

כשעה לאחר מכן הופיע ארם, רכוב על אופני ספורט, וחזר על הפנייה להיכנס לחניון הסגור עם הילדים, שאגב לא נראו באופק. הבנתי שהמדריכים אינם מתואמים ביניהם וחזרתי על הסבר החניון הסגור. וכששלף המדריך את השם המפורש, אלפי־מנשה, הסברתי למדריך שאומנם אינני משתגע ביותר אחרי אלפי־מנשה בנותיה ואבותיה, אך החניון סגור לכולם. לילדי תל־אביב, אלפי־מנשה, כפר־בלום ועמיר, שכנותינו, ואף לילדי הקיבוץ שלנו. וכל מי שעיניו בראשו רואה זאת.

עד כמה שזכור לי, לא התפתחה השיחה הרבה מעבר למה שציינתי והיא היתה בטונים של חילוקי דעות ולא של „כסאח". המלצתי לפניו גם על חניה בגדת הנהל מכזול, מקום שאינו סגור, מהלך כ־800 מ' מן המקום.

המדריך רכב על אופניו ושום ילד לא נראה בשטח.

התקשרתי לאלפי־מנשה לבירור אי־ההבנה עם שלמה יקטן, ראש המועצה המקומית. וזאת עוד בטרם הפרסום האומלל בעתונות. החזרתי דברים להקשרם והזמנתי את ילדי אלפי־מנשה לחניון בעונה, כאורחי הקיבוץ והחניון, ובכיף של הגלישה בגורד הנחלים על גבי אבובינו יבוא הקץ ל„פרשה".

אין זה מתפקידי ובעניינו לברר כיצד התגלגל ה„סיפור" למימדיו כה סנסציוני וכוזב. אינני מאמין שידם של מדריכי טיול האופניים בדבר. כנראה שיש כאן טלפון שבור וארוך וקומדיה של טעויות, שלגבי שני הצדדים הרלה כבר מזמן להצחיק.

ואפרופו להצחיק, אני מניח שהקוראים משועממים דיים ממכתבי זה. ואכן גם אני מוצא עצמי בגניב פיהוקים פה ושם למקרא הדברים. כי זו דרכה של האמת הפשוטה — היא איננה חדשותית, רכילותית או סנסציונית.

נקווה שבכך הובהרו הדברים. ועם בא הקיץ ישטפו על פני הבניאס, החצבאני והירדן אלפי ילדים מאלפי־מנשה, מהקיבוץ, המושב, העיר, תנועות הנוער וכו', והם רכובים על אבוביהם שמחים, צוהלים ורטובים.

מיכאל בן־דרור, חניון אבובי חוליות, שדה־נחמיה

לא רק „סיפור"

זועזעתי לקרוא את המדור „רוח מדברית" („על המשמר", 27.4) מאת שלי יחימוביץ תחת הכותרת „לא עבר את מחסום התקשורת". לדעתי, זוהי כתבה מרושעת.

ראשית, תוכן הדברים מזעזע. אבל הרבה יותר זיעזע אותי שוויון הנפש של הכתבת שהיא עצמה אשמה בכך שהסיפור לא עובר בתקשורת — כי היא לא מעבירה אותו!

לדעתי, היה על הכתבת לברר ולהוסיף בשורה האחרונה מספר חשבון לתרומות (שבוודאי קיים), ולא להסתפק ב„סיפור" מעניין („רבש"י יהיה, אולי, חולה הככר הראשון שימות בארץ משום ש...")

זאב ויסמן, ראשון־לציון

למדו על בשרם

יורשה לנו לברך את חה"כ אליעזר גרנות על צערו האמיץ, כשיצא בהודעתו (ב„על המשמר", 27.4) להתארגן ל„מיתקפת נגד" כנגד הכרזתו האלימה, הבלתי סובלנית והסרת התקודים של ח"כ וכולון המר, בדבר „מלחמת תרבות" נגד היהדות החילונית.

אנו, שאת קורבננו במלחמת התרבות הזאת כבר שילמנו, למדנו על בשרנו מהי מלחמת תרבות וקורבנותיה מהם.

העמותה שלנו, המונה מאות חברים ואוהדים, מתייצבת כולה כאיש אחד לימינו במאבקו־מאבקנו. אנו תומכים בכל צעד שיעשה, ונכונים להגיש כל סיוע מעשי, אם יידרש.

ועד העמותה „נפגעי החזרה בתשובה" ת.ד. 3730, בת־ים 59137

בעריכת דוד ארן

סכנה לאדמה הירוקה

המשורר והמיסטיקן האנגלי ויליאם בלייק הביע בשעתו חשש, כי המהפכה התעשייתית תהרוס את „אדמתה הירוקה והנעימה" של אנגליה", שעליה ביקש להקים את ירושלים החדשה. כיום, על־אף ההצלחה בשמירה על חלק רב מן היופי הפאסטוראלי של נופם, פוחדים בריטים רבים פן יוצף הכפר האנגלי מבול של בטון.

מאז מלחמת העולם השנייה, כאשר מלחמת הצוללות הגרמנית הפכה את האספקה העצמית של מוצרים חקלאיים למטרה אסטרטגית בבריטניה, שמורים שלושה רבעים מאדמתה למטרות חקלאות. ואולם כמו במדינות אחרות של הקהיליה האירופית יש כיום גם בבריטניה עודף של תוצרת חקלאית והאיכרים עומדים בפני פשיטת רגל. עליכן הגישה ממשלתה השמרנית של מארגרט תאצ'ר הצעות האמורות להקל על שימושים חלופיים בקרקע. לפי הצעת שר הסביבה, לא יצטרכו עוד הרשויות המקומיות להיוועץ בממשלה כדי להועיד קרקע לשימושים אחרים, אלא לגבי 17 אחוזים הפוריים ביותר של הקרקע החקלאית.

אנשי האופוזיציה וחסידי איכות הסביבה טוענים שהממשלה מוכנה לקבור את „האדמה הירוקה והנעימה" תחת בתי־חרושת ובתים. דובר מפלגת הלייבור קרא לתוכניות „אמנה לספסרים" ומנהיג הליבראלים אמר שהן יכוננו „איזור חופשי למפתחים". המועצה להגנה על אנגליה הכפרית אמנם מסוגלות לטפל כראוי במבול הצפוי של בקשות פיתוח. לדברי הממשלה, מן הדין שאדמה נחותה תשמש לייעור, למשקי עזר חקלאיים, לבילוי פנאי ולתיירות. פארקים לאומיים, אזורים יפים במיוחד ו„חגורות ירק" מסביב לערים יוגנו נגד פיתוח. מותחי הביקורת משיבים כי הרשויות המקומיות זקוקות להדרכה כיצד להשיב על הצעות פיתוח וכי מחוייבות הממשלה להגנה על הסביבה אינה ברורה. חרין מחסידי איכות הסביבה היפנו את חיציהם נגד הצעת הממשלה גם החקלאים השרויים במצוקה כספית, אף־כי הללו דואגים יותר לפרנסתם מאשר לנוף. אמנם שר החקלאות מ.ג' ופלינג אמר כי יוקצו 25 מיליוני לי"ש בשנה כדי לעזור לחקלאים למצוא שימושים חלופיים לאדמתם אך החקלאים ותומכיהם רואים בכך סכום מגוחך ואיחוד החקלאים הארצי הביע אי־אמון בג'ופלינג. ואולם תאצ'ר בשלה. היא טוענת כי עמדת החקלאים לוקה ב„קוצר ראייה" וכי יש ליצור איזון בין היצע וביקוש.

בידי איחוד החקלאים הארצי תוכניות לסייע לחקלאים במעבר לפעילות משקית אחרת מגידול מזון, והוא איננו מאמין כי הקלה בהגבלות הסביבתיות פירושה ביזת הכפר. יו"ר של מועצה מקומית באסקס, המחוזות החקלאיים הגדולים באנגליה, אמר אף הוא כי מפריזים בהשפעתן הסביבתית של תוכניות הממשלה: „סבורני כי השינוי הגדול יהיה בכך, שייקל על החקלאי שבידו בניינים מיותרים, למצוא שימוש חדש בהם, למשל, תעשייה קלה, שתספק עבודה לבני המקום... איש אינו רוצה לקלקל את אנגליה. רק מכירים בכך שהזמנים השתנו, ושאם נרצה לקיים קהילה כפרית בעלת כושר חיים, עלינו לשנות חלק מן ההגבלות".

יש שכר למשוררים

המשורר ט.ס. אליוט, ששימש במשך 35 שנים כמנהל של בית הוצאה בריטי גדול, העיר פעם כי המטרה הראשית בפירסום שירה היא להפסיד ככל האפשר פחות כסף...

המו"לים הבריטיים של היום סבורים כי הערכתו של אליוט היתה פסימית מדי. נוכח השיגשוג הגדול ביותר בכתיבת שירה בריטית ופירסומה זה יובל שנים, וכיום כמה בתי־הוצאה ברווחים נאים ביותר. „בשנתיים — שלוש השנים האחרונות כמעט הכפלנו את מכירתם של ספרי שירה", אמר דסמונט קלארק, מנהל המכירות של חברת פאבר ופאבר, שבראשה עמד לפנים אליוט, ושהיא בית־ההוצאה הראשי לשירה בבריטניה. „אך קיימת גאות לא רק במכירה אלא גם בכתיבה. בריטניה ואירלנד החזירו לעצמן את היוזמה בתחום השירה", הוא אמר ל„רויטר".

מלבד קניית ספרים משתתפים אנשים רבים במשך השנה במאות מופעי קריאה של שירה, רבים מהם ב־15 פסטיבלים שנתיים המתארגנים ברחבי בריטניה. ב־1984 יצאו המשוררים קרייג ריין וסימוס היני לסיור מוטס בערים שונות, שבו קראו משיריהם לקהל רב ומכרו אלפי ספרים. מו"לים ביצעו בסוף ינואר השנה מסע שיווק אף נרחב מזה, עם קריאות שירה — אחת מהן בתחנת ווטרלו בלונדון — כרזות מיוחדות ותצוגות בחנויות בכל רחבי הארץ, וכן עם שידורים ברדיו ובטלוויזיה.

ג'ון מרלין, קצין פירסום של החברה לשירה, שתפקידו לעודד התעניינות באמנות הזאת, סבור כי בריטניה עוברת כיום תקופה של שיגשוג בכתיבת שירה ובקריאתה שלא היה כמוהו מאז שנות השלושים, אשר בהן פעלו משוררים משיעור קומתם של ו.ה. אודן ולואיס מקניס: „הרמה הכללית אמנם משתווה לזו של שנות ה־30, אך אנו חסרים את שניים־שלושה השמות הגדולים באמת שהיו לנו אז", אמר. מרלין וקלארק מייחסים את העלייה הזאת לגישה חדשה, תוקפנית, לשיווק שירה, אשר התרחקה מהתדמית הישנה, האליטיסטית. „מו"לים של שירה היו משוכנעים שספרי שירה לא יימכרו, ולכן הוציאו ספרים דקים במחירים גבוהים, ספרים שאחר־כך כוסו אבק בחנויות שכוחות־אל, ובסוף נמכרו כנייר ישן", אמר מרלין: „כיום הספרים יפים יותר ומושכים את העין, ומחירם נמוך בהרבה", אמר.

החברה לשירה התחילה אשתקד להציג שירים, הן קלאסיים והן בני־זמננו, בכרזות שברכבת התחתית של לונדון, במימונם של מו"לים ידועים. התוכנית הזאת זכתה לתשומת לב נרחבת בעיתונות, בין הנוסעים, ומצד עיריות בערים רחוקות כאמסטרדאם, מילאנו, סן־פראנציסקו וקייפטאון. כיום ניתן למצוא ספרי שירה ברשתות הכל־בו ואפילו בדוכנים שבתחנות הרכבת ובנמלי התעופה.

כסף בתערוכה

לא־מכבר נערכה במוזיאון הבריטי תצוגה של הצורות השונות שלבש מה שלפעמים מוצג כשורש כל רע ולפעמים כמניע את גלגלי העולם: הכסף.

לדברי מארטין פרייס, אחד המומחים למטבעות של המוזיאון, היתה זו אחת התצוגות השלמות ביותר שנערכו אי־פעם. בנקים ואנשים פרטיים השלימו את האוסף, הנרחב כשלעצמו, של המוזיאון למען התצוגה, ששמה היה „מצדפי קאורי ועד לכרטיסי אשראי".

לדבריו, על אף התרחבותה העצומה של „הבנקאות האלקטרונית, יש להניח כי יימשך עוד זמן ניכר השימוש במטבעות ובשטרות — בעצם פיסות נייר וחתיכות מתכת כמעט חסרות ערך כשלעצמן. „הכסף האלקטרוני טרם התפתח די הצורך כדי שיהיה נוח לכל שימוש", אמר.

בעולם הכסף של היום שולטים כרטיסי אשראי, בנקומטים וכספומטים למיניהם ורשת סבוכה של בורסות למטבע זר, מכשירים פיננסיים ועסקות אלקטרוניות בשוק עולמי שמחזורו מגיע למיליארדי דולרים רבים ביום. אך כל אלה אינם אלא חלק מהיסטוריה בת 4,000 שנה, שראשיתה במזופוטמיה הקדומה. במתכת כסף ובתבואה השתמשו אף לפני שנת 2,000 לפני הספירה לשם תשלום. היוונים פיתחו את טביעת המטבעות בערך במאה השביעית לפני הספירה, באותו זמן כמו ההודים והסינים. המצרים הקדמונים השתמשו בגומא כנייר כתיבה בפיתוח מערכת בנקאות ואשראי מורכבת למדי. עם התפשטות הקיסרות הרומית נטלו הרומאים הרבה דברים מן היוונים, לרבות את טביעת המטבעות. בתצוגה היה מטבע רומי משנת 45 לפה"ס עם ראשה של האלה יונה. הרומאים הכינו את מטבעותיהם במקדש של יונה, שאחד משמותיה הרבים — „מונטה", שפירושו המזהירה — נהפך לכינוי של הכסף („מוני" באנגלית, „מונטארי"). כעבור כאלף שנים המציאו הסינים של שושלת סונג את כסף הנייר. אך התצוגה הראתה גם שהיו — ועודן קיימות — צורות כסף אחרות מן המטבע העגול והשטר המלבני: מטילי ברזל היו בשימוש ככסף בליבריה עד שנות ה־30, ואלו תושבי האי יאפ באוקיינוס השקט השתמשו באבנים עגולות עם חור באמצע, בגודל של גלגל.

חיילי רומי קיבלו את שכרם בצורת מלח, אשר בימים ההם היה האמצעי העיקרי לשימור מזון. מכאן המלה האנגלית „סאלארי" (סאל ברומית הוא מלח). ואלו המלה המשמשת בלשונות אירופה כביטוי לאשראי — קרדיט — פירושה המקורי „אמון" — אמון בכסף ואמון בבעל החוב.

כמו אחרי התפתחות הכסף, עקבה התערוכה גם אחרי השינויים שחוללו בו מלחמות ומשברים כלכליים. הוצג בה, למשל, שטר גרמני של 500 מיליוני מארקים משנת 1923, תקופת שיא האינפלאציה שבה הודפסו גם שטרות של ביליוני מארקים, שערכם ירד בן־לילה מתחת למחירו של הנייר...

„רויטר"

שנה לדו"ח בייסקי

נלחמים את המלחמה שהיתה

לפני זמן־מה, בעת סמינר באוניברסיטה העברית על הסדר המניות הבנקאיות, יצא השופט משה בייסקי בחריפות נגד הממשלה ובנק ישראל. אותם האשים בחוסר היערכות לקראת ביצוע ההסדר ובאי־יישום המסקנות המוסדיות של דו"ח ועדת החקירה בה הוא שימש יו"ר. שום דבר לא השתנה, אמר בייסקי, ובמהרה נמצא את עצמנו מול משבר דומה לזה של 1983.

מנקודת הראות של השינויים המוסדיים במערכת, בניגוד למסקנות הפרסונליות, היה לכאורה צדק בדברי השופט. מעט מאוד נעשה כדי להגביר את הסמכויות של הרשות לניירות ערך. גם השינויים עליהם המליצה הוועדה למניעת ניגוד אינטרסים בשוק ההון עדיין ממתינים לביצוע, במקום לפעול בצורה נחרצת כדי ליישם את הרפורמות הדרושות על־פי דו"ח בייסקי, העדיפה הממשלה למסור את כל הנושא לוועדות של פקידים, אשר המליצו להקים עוד ועדות, כדי ללמוד את המסקנות של הוועדות הקודמות על מסקנות הדו"ח.

ואף־על־פי־כן תהיה זו טעות לטעון, כפי שעשו חלק מחברי ועדת בייסקי בשבועות האחרונים, כי דבר לא השתנה. בכמה מובנים, בתנאי המשק הישראלי, הוא עבר שינויים רבים מאז אפריל 1986. על אחת כמה וכמה לעומת אלה ששררו באוקטובר 1983. אין פירוש הדבר ששוק ההון הוא בטוח או מרוסן יותר ממה שהיה לפני שנה. המקורות לסכנה אפשרית בשוק ההון הם שונים ממה שהיו. אין דבר יותר מסוכן מאשר להיערך שוב כדי ללחום את המלחמה האחרונה, מתוך מחשבה ששום דבר לא השתנה במבנה ובתנאי המשק. למעשה יתכן שעם כל הצער שהדבר יכול לגרום לכמה אנשים, דו"ח בייסקי ייהפך עד מהרה למסמך היסטורי מרותק עם יישום מוגבל במציאות.

הסכנות צפויות מכיוון אחר

הרבה מהשינויים שעברו על המשק ושוק ההון בשנה האחרונה התרכזו בליברליזציה של המערכת. על השינויים ניתן ללמוד מדוגמה פשוטה המחישה את השוני בסביבה הכלכלית בה פועל הסקטור העסקי. עד לפני זמן לא רב היו הפירמות במשק תלויות לחלוטין בממשלה לצרכי מימון, אך מימון זה ניתן בהקצבה. הצורך במימון דחף פירמות רבות לשוק האפור. כן הן קיבלו הלוואות לטווח קצר בריבית נשך. יתר על כן, תהליך זה התפתח במקביל להאצת האינפלציה, אשר שחקה את ההון העצמי. התוצאה היתה מערכת פיננסית מעורערת, אשר הביאה לא רק למשבר מניות הבנקים אלא גם להתמוטטויות העסקיות במשק בשנים האחרונות.

היום, לעומת זאת, יש אפשרות גדלה והולכת לפירמות לגייס הון בשוק על־ידי הנפקה של אגרות־חוב נושאות ריבית ריאלית של 7 עד 8 אחוזים. נוסף על כך, בנק ישראל כבר הודיע על הפחתה בשיעורי הנזילות של תכניות חיסכון, מה שיאפשר לבנקים להרחיב את האשראי לטווח ארוך שהם מעניקים מתוך המקורות של תוכניות החיסכון.

שינויים אלה התאפשרו הודות לירידה החדה והדרמטית באינפלציה ב־1986 וב־1987, התפתחות שהביאה לעלייה בתקבולי המס ולבקרה טובה יותר על ההוצאה התקציבית הממשלתית. התוצאה היתה עלייה ברזרבות התקציביות ויצירת עודף בתקציב של כמעט 3 מיליארד ש"ח בשנת הכספים 1986/87. הדבר הכשיר את הקרקע להקטנת גיוס ההון הממשלתי ושחרור סכומים לטובת הסקטור העסקי.

הטענה הבסיסית של ראשי הבנקים במהלך ישיבות ועדת בייסקי היתה שהם נדחפו לוויסות המניות הבנקאיות על־ידי הצורך לגייס הון מהציבור. הטענה היתה שבתנאים הבסיסיים של המשק, הם נאלצו להעלות בצורה מלאכותית את מחיר מניות הבנקים כדי למשוך משקיעים דרך תשואות מקבילות לאג"ח. אם כי יש לקבל טיעון זה בהסתייגויות רבות, אין ספק שהתנאים הנוכחיים במשק שונים לגמרי מאלה שתוארו על־ידי האנשים שעמדו בראש הבנקים.

יתרה מזאת, המשק הישראלי איננו אותו משק קפוא ומוכה אינפלציה של ראשית שנות ה־80'. סימנים שונים מעידים על כך שהתפוקה התעשייתית והתוצר המקומי הגולמי מתרחבים בקצב מהיר יחסית, תוך גידול בתעסוקה וחידוש תהליך ההשקעות במשק. יש כיום אווירה של ביטחון ויציבות אשר נעדרה בראשית שנות ה־80'.

במובן מסויים, הרבה מהשינויים והרפורמות אשר בוצעו בחודשים האחרונים נתאפשרו הודות לאותו משבר של 1983 אשר ועדת בייסקי חקרה. המשבר גמר במכה את הוויסות, והדבר העניק לממשלה מרחב פעולה לביצוע שינויים בתוכנית הכלכלית, כולל הקפאת שער החליפין ביולי 1985. נכון שחלק מהבעיות לא נפתר על־ידי ההסדר, ושההסדר עצמו גרוע; עם זאת, שרי האוצר לא נאלצו מאז להתמודד שוב עם הפאניקה ואווירת המשבר ששררו בסוף הקיץ של 1983.

השינויים אשר התחוללו מאז 1983 יכולים להוביל לשתי גישות חלופיות, המביאות בחשבון את גל הרפורמות הנוכחי, שנועד לעצב מחדש את שוק הכסף ושוק ההון.

כישלון ארליך בביצוע

בעלי גישה אחת מתייחסים להתפתחויות בתחילת „שנות ה־80" כתוצאה ישירה מהכישלון של הרפורמות בהן החל האוצר ב־1977, ומהניהול הכושל של המשק לאחר המהפך של 1977. אותו ניהול כושל בתקופת ארליך מנע את הצלחת השינויים שהאוצר המנוח יהושע רבינוביץ' החל ליישם, והדבר הביא לאינפלציה דוהרת ולגרעונות ממשלתיים, אשר הביאו בסופו של דבר למשבר של 1983.

גישה זו טוענת, שהדרך הטובה ביותר למנוע משבר בשוק ההון בעתיד היא להמשיך בכיוון הנוכחי של רפורמות, ולהפחית עוד יותר את התערבות הממשלתית בשוק ההון. כאוצר ובבנק ישראל יפעלו על־פי בעלי הגישה הזו, בדרכים דומות לאלה של גופים מקבילים במערב, והדבר יהווה ערובה לכך ששוק ההון יתפקד בצורה נאותה. חריגים ייתכנו, אך כדי למנוע אותם, טוענת אותה גישה, די בפעולה של גופים מפקחים כמו הרשות לניירות ערך. מכל מקום, הצורה הטובה ביותר למנוע משברים הוא שוק הון חופשי, שיעודד צמיחה כלכלית ויעניש ספקולנטים.

המצדדים בגישה השנייה, מתייחסים לרפורמות הנוכחיות בצורה אחרת. לפי דעה זו, שוק ההון יהיה אכן שונה מבעבר, אך לא בטוח יותר. אם יימשכו המגמות הנוכחיות, הבעיה העיקרית לא תהיה של ניגוד אינטרסים אפשרי בקרב הבנקים, אלא של פעולות בלתי חוקיות. השוק תהיה קיימת כתוצאה עצמה. אחת התוצאות האפשריות של הגורמים הנוכחיים יכולה להיות היווצרות של תיווך פיננסי ושרשרות חובות, העלולה להביא, בתנאים מסויימים, למשבר במשק.

הרפורמות יכולות להביא למצב בו מגייסי הון, לא על מנת להשקיע בנכסים ריאליים והרחבת הייצור, אלא כדי להשקיע בנכסים פיננסיים אחרים. שרשרת זו תהיה מבוססת, בסופו של דבר, על ביצועיו של הסקטור העסקי היצרני. ירידה ברווחיות זו, אפילו בחלק מהסקטור היצרני, תועבר למשק על־ידי אותה שרשרת, ותשמש מערכת של הגברה לשינוי הראשון. מצב של מצוקה יכול להביא בקלות לסדרה של התמוטטויות ולמשבר. המשק הישראלי, שהגיע מה השינויים בחו"ל, פגיע במיוחד לזעזועים פתאומיים כאלה.

פירוש הדבר, יאמרו בעלי גישה זו, כי קטע צר בהמלצות ועדת בייסקי, הוא הדגש בשינויים מוסדיים, רלוונטי להבנת של משברים בשוק ההון בעתיד. המבנה של המשק, ולא אופיו של המשק המודרני, שיטות מוסדיות של פיקוח, הוא הקובע משברים כאלה יפרצו.

אילן אבני

המלצות לשינוי המחקר וההדרכה בחקלאות

המחקר וההדרכה החקלאית במצוקה ואינם עונים על צרכי הענפים והחקלאים עצמם — קובעים דני נוי ויחיאל אדמוני במסקנות בדיקתם את מועצות הייצור החקלאיות, אותה ביצעו לפי הזמנת שר החקלאות אריק נחמקין ומזכ"ל המרכז החקלאי שמחה אסף. לדעתם, המחסור בתקציבים וחוסר הגמישות בקבלת ובפיטורי העובדים הם הסיבות העיקריות למצב הגרוע אליו נקלעה מערכת המחקר וההדרכה החקלאית. לצורך שינוי המצב, הם קובעים, יש להכניס שינויים בכל מערכות המחקר וההדרכה.

נוי ואדמוני ממליצים על מיזוג מערכות המחקר וההדרכה, בעיקר בכל הנוגע למערכת המרכזית המכוונת את מחקר ופיתוח הענפים ואת מערכות ההדרכה האזוריות. לדבריהם, המיזוג יאפשר יתר יעילות בשימוש באמצעים ובקביעת משימות ותכניות עבודה. יגביר את אמון החקלאים ויקל על ביצוע ההסכמים.

המיזוג אומנם לא ימנע הפעלת מערכות ההדרכה באזורים בדרך שהן מופעלות כיום, או במתכונת אחרת, אולם לדעתם השארת מערכות המחקר וההדרכה המרכזיות במתכונת הארגונית העכשווית אינה תופסת עוד. הם סבורים כי יש צורך בהעברת חלק מההדרכה לאיזורים, לפי הצרכים המקומיים ולתאגידים האזוריים שבבעלותם בתי אריזה (פרחים). העברת החלקים במערכת ההדרכה האזורית צריכה להיות מלווה במאמץ הממשלה להמשיך לממן לתקופה את מערכת ההדרכה המועברת, לפחות בהיקף התקציבי הקיים, וכן בהתחייבות התאגידים האזוריים לאפשר המשך הקשר והשותף בין המדריכים לבין מרכזי המחקר וההדרכה בכל הנוגע להשתלמות, השתתפות בפעולות מחקר ופיתוח וכו', למנוע התנוונות מקצועית של המדריכים.

יתרונות השינוי האמור הם בכך שהוא יקרב את ההדרכה למגדלים, שהמדריכים טובים יוחלפו ושהאמצעים שיועמדו לרשות ההדרכה בענף יותאמו לצרכי המגדלים.

חסרונות השינוי הם בכך שקיימת אפשרות שהתאגידים האזוריים ילחצו על מדריכים לביצוע פעולות שאינן דווקא בתחום ההדרכה המקצועית הצרופה, במודע או שלא במודע, ויגרמו לחלחלת הקשר בין ההדרכה באזורים לבין מערכת ההדרכה הארצית. חיסרון נוסף הוא כי חלק מהאזורים החלשים לא יוכלו לקחת על עצמם את המשימה.

לנוי ואדמוני נראה, כי למרות יתרונותיה של ההצעה אין מניעה מכך שהאזורים החלשים ייהנו מתמיכה ארגונית וכספית גדולה יותר כדי להבטיח שהשירותים בהם לא יפלו משירותי האזורים האחרים.

הם ממליצים, שכל הפעולות הקשורות במחקר, פיתוח והדרכה יטופלו ע"י מועצות הייצור. ארגוני המגדלים ישתתפו בקבלת ההחלטות באמצעות נציגיהם במועצות ובהנהלות הענפים.

חיים מרגלית

בליזובסקי:

יצוא מוצרי מזון ישוב לקדמותו

יש לצפות כי בשנת 1987 יחזור היצוא לרמתו משנת 1985 — קרוב ל־390 מיליון דולר — אמר יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התמ"ס בכנס מנכ"לים ומנהלים בכירים שהתקיים בתל־אביב בנושא המחקר והפיתוח בתעשיית המזון.

בליזובסקי מסר, כי יצוא מוצרי המזון המעובדים מישראל בשנת 86 הסתכם בכ־330 מיליון דולר, ירידה של 15 אחוזים לעומת 1985. לדבריו, הירידה חלה בגלל הירידה התלולה במחירים העולמיים לתרכיזי פרי הדר בעולם, ובמידה מסויימת גם בגלל הבצורות שקדמה לירידה באספקה של פירות וירקות לתעשייה לעומת עליית הביקוש לפירות וירקות טריים, הן בשוק המקומי והן ליצוא.

כ־84 אחוז מיצוא המזון המעובד ב־1986 נשלחו למדינות השוק המשותף, וכ־18 אחוזים לארה"ב. בשנים האחרונות גדל חלקה של ארה"ב ביצוא, בעוד שבחלקן של מדינות השוק מסתמנת ירידה.

יבוא המזון לישראל בשנת 1986 הסתכם בכ־800 מיליון דולר, כ־70 אחוז מהיבוא הם חומרי גלם המשמשים לעיבוד נוסף. יבוא מוצרי מזון מוגמרים בשנים האחרונות הסתכם בכ־250 מיליון דולר לשנה.

כיום פועלים בתעשיית המזון כ־ מפעלים, המעסיקים כ־45 אלף מועסקים, שתפוקתם השנתית עולה על 3.1 מיליארד דולר. מהם, בין 10־12 אחוזים מיועדים ליצוא. ענפי הייצור הבולטים ביותר הם: עיבוד מוצרי בשר — כ־27 אחוז מתפוקת כלל ענף המזון; מוצרי חלב וגלידה — כ־18 אחוז, מוצרי קמח ואפייה — כ־17 אחוז, מוצרי סוכר, שוקולד וממתקים — כ־8 אחוז, מוצרי פירות וירקות, שרובם מיועד ליצוא — כ־6.5 אחוזים.

■ הריבית הגבוהה ביותר — בבנק לאומי. לאחר שהסתיים המאבק בין הבנקים על גובה ההלוואות המוצעות לפי תוכנית חיסכון, החל עתה מאבק חדש על גובה הריבית בתוכניות החיסכון למי שיקדים לוותר על ההלוואה. בבנק הפועלים פתח לפני כשבועיים בהעלאת הריבית עד 5.5 אחוז לשנה בתוכנית צמודת מדד ולחוסכים (שנים), ובתחילת השבוע ניתנה הודעה הראשונה, של הבנק הבינלאומי — 6 אחוז לשנה לחוסכים שנתיים וחצי. זוהי הריבית הגבוהה ביותר שניתן לקבל היום לחסכונות.

אין חוק נגד הונאת הכנסת ע"י הממשלה

אגף התקציבים באוצר פיתח פילוסופיה מסובכת מאוד, לפיה אין האוצר חייב לממן שירותים כלשהם בכספים שהוא גובה. למעשה, דומה ניהול המדינה באוצר לניהול של פירמה עסקית. אגף התקציבים חותר לצבור עודפים, בדומה לחברה פרטית המתכוונת לצבור רווחים. אולם בניגוד לחברה פרטית, האוצר אינו צריך לצבור: הוא חייב לגבות מסים רק לשם מימון פעולות ציבוריות ולדאוג לחלוקה מחדש של הכנסות, בהתאם לקביעה פוליטית של יעדים חברתיים.

לאחר הגילוי כי באוצר נוצר עודף קופתי של כ־3 מיליארד ש"ח בשנת התקציב האחרונה, וכי במקום שהתקציב יורים 386 מיליון ש"ח הוא הגיע לכ־1.2 מיליארד ש"ח, התעוררה סערה בתקשורת ובקרב חברי ועדת הכספים של הכנסת.

קוראי עיתון זה בוודאי לא היו מופתעים מהגילוי על העודפים. כי דווח כאן באופן שוטף על היווצרות העודף וגידולו. לכן „הגילוי" מעיד יותר מכל על כך שוועדת הכספים לא מילאה את תפקידה כמפקחת על פעולות הממשלה. ועדת כספים לא טרחה, ועדיין אינה טורחת לקבל מהאוצר דו"ח שוטף על ביצוע התקציב ועל מצב הקופה. דו"ח חודשי כזה קיים באוצר, עם כל המגבלות. ועדת הכספים היתה צריכה לדרוש כי האוצר ימציא לה אחת ל־3 חודשים דו"ח ביצוע על התקציב ועל המצב הקופתי, הכולל סכומים תקציביים וסכומים על שוק ההון. אילו עשתה זאת לא היתה מופתעת, וחברי הכנסת לא היו מפתחים תחושה כי רימו אותם. לא יתכן כי הדיווח על ביצוע התקציב יתקבל רק 9 חודשים לאחר סיום שנת תקציב ובאמצע לא יימסר שום דיווח שוטף.

אהרון פוגל יצא במסיבת עיתונאים נגד ההכרזות, שאם היו עודפים יש להשתמש בהם כדי להרחיב את ההוצאה. אם יש עודפים, לדעתו, יש להקדיש אותם להורדת מסים נוספת, או לשחרור מקורות למגזר העסקי בשוק ההון. אולם זאת היא השקפתו בלבד וכאן; הוא נכנס לתחום ההקצאה הפוליטית של המקורות והשימושים.

השאלה, אם לגבות יותר מסים ולספק יותר שירותים, או לגבות פחות מסים ולתת פחות שירותים, היא נושא להכרעה פוליטית. לא יתכן כי ההכרעה זו תתקבל ותושפע על־ידי העלמת מידע מהגופים המחליטים. במיוחד לא יתכן מצב כזה, כאשר אין מדובר בהרחבת שירותים אלא בקיומם ברמה נתונה. יתכן כי הדרג הפוליטי היה מגיע למסקנה, שאם יש כסף אין הכרח להכניס את מוסדות ההשכלה הגבוהה למשבר כספי חמור, או שניתן להשקיע בכבישים או בפיתוח מקורות המים. פוגל לא יכול להחליט על כך בעצמו ועל־פי השקפותיו בלבד. להשקפותיו בנושא זה יש משקל בדיוק כמו לאלו של כל אזרח אחר, והוא יכול להביע על כך את דעותיו בפומבי או להצביע בקלפי בעד גורם פוליטי התואם את השקפותיו. אסור להשיג יעד זה על־ידי אי־מסירת מידע על המצב האמיתי.

ועדת הכספים איבדה את השליטה

ועדת הכספים איבדה את השליטה לא רק על ההוצאה התקציבית, אלא גם על פעולות הממשלה בשוק ההון. הפעילות בשוק ההון, מלכתחילה לא היתה צריכה להיכלל בתקציב. כלומר, לא היה צריך להיכלל כל המחזור אלא רק התוצאה הסופית. אם האוצר אינו רוצה למחזר את מלוא הפדיון, היה צריך להופיע בתקציב רק סכום נטו להחזר חובות. אם האוצר מתכוון לגייס יותר מהפדיון, היה צריך להופיע סכום נטו, בצד ההכנסות.

כרגע, כ־40 אחוז מהתקציב מורכבים מגלגול החוב המופיע בצד אחד כהוצאה ובצד שני כהכנסה. שיטת תקציב כזאת אינה מקובלת באף מדינה בעולם. בסעיף זה בלבד, בגלל גודלו של הסעיף, מסוגל האוצר לנפח את התקציב במאות מיליוני שקלים. רק ברזרבות לפרעון חובות מופיע סכום של 305 מיליון ש"ח. יותר מאשר תקציב של כל אחד מעשרה ממשרדי הממשלה.

בכלל, האוצר אף לא טורח להגיש בתקציב החזר החובות פירוט וסכומים מדוייקים. למשל, בסעיף פדיון כספי אמיסיות ובנקים שהופקדו באוצר מופיע סכום עגול של 3 מיליארד ש"ח. אולי זה רק 2.952 מיליון ש"ח, או כל סכום אחר? אין לקבל את הטענה כי הסכום המדוייק תלוי בעליית המדד וביום התשלום וכיו"ב טענות, כי הרי ביצוע כל תקציב תלוי בעליית המדד ובהנחות מסויימות על שינויים בשער המטבע.

זעקות בדיעבד

בתקציב כלול מנגנון עדכון אוטומטי לצורך התייקרויות. אולם ועדת הכספים והכנסת עצמה אף לא דרשו פירוט מדוייק. סכומים כאלה הם מעל לתפישתם ומעל לעיסוקם היום־יומי. תשלום חובות לא נראה להם כסעיף פוליטי עליו יש לקיים דיון. אולם בניפוח סעיף תשלום החובות, או על־ידי „עיגולים" כלפי מעלה, יכול האוצר לקבוע את גורלם של סעיפים רבים אחרים ולהוכיח כי אין כסף לסעיפים אלה. לכן ועדת הכספים חייבת לדרוש כי שוק ההון יוצא מהתקציב ויוגש בנפרד לאישור הכנסת. הכנסת רשאית להציב גבול או לקבוע תיקרה לפעילות הממשלתית בשוק ההון. מאידך, יש לדון בתקציב לגופו של עניין ולקבוע את מסגרת ההוצאות בהתאם להכנסות, וכמובן לקבוע סדר עדיפויות האם להקטין הוצאות והכנסות, או להגדיל את ההוצאה ואת הסכומים הדרושים למימונה.

הסערה שקמה, נוכח הדרמטיזציה של העובדות ע"י עיתונאים וח"כ יאיר צבן, אולי תיתן תוצאות אם חברי הכנסת יתנו את דעתם להכנת כלים שייאפשרו להם פיקוח טוב יותר, ערכני יותר, על כל סעיפי התקציב. אז אולי לא יגיעו לזעקות בדיעבד. חברי הכנסת צריכים ללמוד כי אין שום חוק במדינה האוסר על הממשלה להונות את חברי הכנסת. אולם בידם הופקדה המטלה לשמש כלבי השמירה של הממשלה, ומותר לדרוש מהם שימלאו את תפקידם זה בצורה טובה ובהתמדה.

צבי טימור

קובה במבוך המחירים

בחנות מכולת בקרן רחוב בהאוואנה קונה עקרת־בית ליטר חלב לבנה בן החמש ב־25 סנטאבוס (32 סנט אמריקני), אולם ליטר חלב בשבילה כבר עולה לה פזו אחד (1.28 דולר). דיפלומאט קונה בקבוק רום קובאני לבן באיכות גבוהה בשוק הדיפלומאטים ב־3.20 דולרים ואילו תייר מערב־גרמני משלם דולר אחד יותר בחנות לתיירים.

מהנדס רוסי קונה את הרום הלבן ב־8 פזות (10.22 דולרים) בחנות לטכנאים זרים. ספר קובאני משלם בעד הבקבוק שלו, בשוק המקומי, 17 פזות (21.76 דולר).

למי שאינו נמנה עם יודעי־דבר, עריכת קניות בקובה היא חוויה מביכה. ההבדלים במחירים אינם משקפים היצע וביקוש ואף לא התחרות בין החנויות, שהינן כולן ממלכתיות. לגבי אורח זה מקרוב בא מבלבלת שבעתיים העובדה שגם בין היוצאים מן הכלל ישנם יוצאים מן הכלל בחנויות הללו.

המשפחה הקובאנית הממוצעת קונה בסופרמרקטים או בחנויות מכולת מקומיות, המכונות „בודגאס", שם מקבלים פזות קובאניות. המטבע הקובאני אינו ניתן להמרה במטבע אחר, ולאזרחים קובאניים אסור להחזיק בדולרים או במטבעות קשים אחרים. אך הממשלה מנהלת מגוון רב של סוגי חנויות אחרים כדי שישרתו את הזרים, ויכניסו מטבע קשה מבוקש.

חנויות ה„טקניקו" נועדו אך ורק לטכנאים זרים, רובם מברה"מ וממזרח־אירופה, העובדים לפי חוזה עם ממשלת קובה. משכורתם משתלמת ברובה בפזות, ולכן הם קונים במטבע המקומי.

בבתי־המלון הגדולים מצויות „חנויות־דולר" המשרתות אך ורק את הזרים שבידיהם מטבע קשה. אזרחים קובאניים יכולים לפקוד אותן, אך לא לקנות בהן, יחד עם קרובי משפחה ממיאמי, הקונים מתנות בדולרים.

דיפלומאטים וכתבים זרים, המקבלים את משכורתם במטבע קשה מעבר לים, קונים מזון וחפצי בית ב„דיפלומרקאדוס". אותם „שווקים לדיפלומאטים" הם החנויות בעלות מגוון הסחורות העשיר ביותר בקובה, אף כי המבחר בהן מצומצם בהרבה מזה שבסופרמארקטים בארה"ב. לדברי קופאי באחד ה„דיפלומרקאדוס", „לא כל־כך קל לעבוד יום שלם בתוך כל השפע הזה ואחר־כך ללכת הביתה, לתורים הארוכים ולקיצוב. אך אנו, העובדים כאן, נבחרנו במיוחד משורות המפלגה הקומוניסטית וברית הנוער הקומוניסטי, ומבינים את הצורך בחנויות מיוחדות, בהן יכולה הממשלה להרוויח דולרים ולספק את צרכיהם של הדיפלומאטים".

גם ממשלות מזרח־אירופה מקיימות כאן חנויות משלהן למען אזרחיהן השוהים בקובה, ובהן מלאי של מזון „לאומי".

המבוכה גוברת כאשר האורח מבקש לעמוד על טיב המחירים השונים של אותן סחורות באותה חנות. לכל משפחה קובאנית כרטיס קיצוב, המקנה לה זכות לקנות כמות קצובה של בשר, שעועית, אורז, סוכר ומצרכי־יסוד אחרים במחירים מסובסדים. עם זאת, מוכרת כל חנות גם סחורות במחיר גבוה, של „השוק המקביל", שאינו בקיצוב.

הקיצוב מזכה, למשל, כל מבוגר קובאני לקנות בחודש ארבע חפיסות סיגריות, מוצרים שאינם מצויים או שהם יקרי המציאות לקובאנים, מעודדות פעילות בלתי חוקיות בהיקף מסויים. לעתים ניגשים אל התיירים ליד בית המלון, מקומיים המציעים להם שערי חליפין נדיבים מאוד. בקובה חל איסור חמור על שוק שחור במטבע זר, ומזהירים את התיירים כי הם עלולים להיענש אם ייתפסו בהמרות מסוג זה.

אין נתונים רשמיים, אך לדברי זרים המכירים את האוואנה, השוק השחור מוגבל לאזורי בתי המלון. לדעת משקיפים, כל עוד יימשך המחסור במצרכים מסויימים, יימשכו גם פעולות בלתי חוקיות מסוג זה.

לאיונל מארטון, רויטר

מלחמה פיננסית בין לונדון לטוקיו

בריטניה עלולה לפגוע יותר בעצמה מאשר ביפאן, אם תממש את איומה לגמול לטוקיו על הגבלות הסחר שהיא מטילה על־ידי גירוש בנקים יפאניים מלונדון — אומרים כלכלנים בריטים.

זו תהיה פגיעה במעמדה של לונדון כמרכז פיננסי עולמי. ליפאן, בעלת העוצמה הכספית ייגרם פחות נזק לטווח ארוך מאשר לבריטניה. כזעמה על המנעותה של יפאן מפתיחת טוקיו לפני חברות בריטיות, נטלה לעצמה ממשלת תאצ'ר סמכויות חדשות להפסיק את פעולתם של בנקי וחברות ביטוח זרות בלונדון, אם ממוסדות פיננסיים בריטיים נשללת הגישה לשוקי מדינותיהן. הסמכויות, שאמורות היו להיכנס לתוקפן בסוף אפריל, יאפשרו לראש הממשלה מארגרט תאצ'ר לבטל, אם ברצונה בכך, את הרשיונות של כל אחד מבין 29 הבנקים ו־9 חברות הביטוח היפאניים הפועלים כיום בלונדון, או של כולם, ולדחות את בקשותיהן של פירמות חדשות מסוג זה לפעול בלונדון.

לדברי משקיפים בריטיים, צעדים שכאלה עלולים לפעול כבומראנג; הסכנה של מלחמת־סחר בינלאומית כבר גרמה נפילת שערים של מניות בניו־יורק, בטוקיו ובלונדון.

„צחצוח חרבות מסוג זה עלול להסתיים בכך ששני הצדדים יעשו צעדים שעליהם יצטערו אחר־כך", אמר כלכלן ראשי בחברת הברוקרים גולדמן ווקס. „ברגע זה מדובר בעיקר בבלוף, הממשלה מקווה כי טוקיו תעשה כמה ויתורים שממשלת בריטניה תוכל להציגם כהצלחה", הוסיף כלכלן בחברת הברוקרים פיליפס ודרו.

שניהם הסכימו לדבריו של סר ניקולאס גודיסון, יו"ר הבורסה הלונדונית, שאמר כי עיצומים נגד פירמות יפאניות ישימו לאל את שאיפת לונדון ליהפך לאחד משלושת המרכזים הראשיים, לצד ניו־יורק וטוקיו, בשוק העולמי להשקעות.

„גירוש בנקים יפאניים אומנם יגרום להם אי־נוחות, אך הם יתקבלו בזרועות פתוחות בפאריס ובאמסטרדאם, ולטווח ארוך לא ייגרם להם נזק רב", אמר דייוויס. „לעומת זאת יזיק צעד כזה במידה רבה מאוד לעתידה לטווח ארוך של לונדון כמרכז פיננסי. ברגע שהממשלה תתחיל לגרש חברות, לונדון תיראה בעיני כל הזרים מסוכנת יותר", אמר.

המחלוקת בבריטניה התעוררה בשעה של חידוש הרוגז במדינות שונות על שיפאן ממשיכה לציין עודף גדול בסחרה, אך עם זאת מואשמת בהכשלת התחרות.

ארה"ב הודיעה באחרונה על תוכניות להטלת מכס של 300 מיליון דולר על מוצרי אלקטרוניקה יפאניים, בטענה כי יפאן הפרה הסכם על מיקרו־שבבים.

השרים הבריטיים כנראה חלוקים בדעותיהם. לפי מקורות פוליטיים, מצדדים אחרים נוהם בפעולה נוקשה, בעוד אחרים מייעצים לנהוג זהירות. שר האוצר ניג'ל לוסון אמר כי מלחמת־סחר עולמית תזיק לסיכויי הכלכלה הבריטית בשעה שהם טובים יותר מאי־פעם.

רוגזה של בריטניה על יפאן נובע ממחלוקת על נסיונה של החברה הבריטית לתקשורת בכבלים ותקשורת אל־חוטית לשמור לעצמה חלק גדול באחת משתי קונסורציות המנסות להתחרות בעסקי הטלפונים אל מעבר לים של יפאן. אך הזעם התרחב לכלל פורקן של תיסכול, שהצטבר במשך שנים, על נוהגי סחר יפאניים, אשר לדעת שרים תרמו לגרעון מסחרי בסך 3.7 מיליארד ליש"ט שהיה לבריטניה אשתקד עם יפאן.

מלבד בנקים וחברות ביטוח הוקמו בלונדון גם 58 משרדי הנפקות יפאניים. לעומת זאת קיבלו רק חמישה בנקים ו־8 משרדי הנפקות בריטיים רישיון לפעול בטוקיו.

השר לענייני צרכנות, מייקל הווארד, עמד לטוס לטוקיו, צעד שכמוהו כאולטימאטום לראש ממשלת יפאן יאסוהירו נאקאסונה. „בידינו לבטל רשיונות. בידינו לא להעניק רשיונות לפונים חדשים. אני מקווה שלא נגיע לכך. איני חושב כי אומנם נגיע", אמר הווארד בראיון ברדיו.

סגן השר לענייני סחר ותעשייה, פול צ'אנון, אמר בימים אלה כי הווארד ידרוש מיפאן לוח זמנים ברור בתיקון אי־האיזון: „אינני מצחצח חרבות, אך אין לנו אותה גישה לשווקים בטוקיו בה זוכות חברות יפאניות כאן", אמר.

הסכסוך על חברת התקשורת הוחרף, כאשר נאקאסונה דחה למשך שלושה שבועות מכתב תגובה לתאצ'ר בעניין זה. באותו מכתב הבטיח כי יקדיש לנושא תשומת־לב אישית, אך המשרד היפאני לדואר ולתקשורת הוציא מכלל אפשרות כל ויתורים נוספים.

לדברי משקיפים, מהווה עמדתה של תאצ'ר סיכון פוליטי לקראת הבחירות הכלליות שיתקיימו קרוב לוודאי השנה. תוכנית מכירת החברות הממשלתיות ע"י ממשלת תאצ'ר משכה בשנים האחרונות 8 מיליוני משקיעים קטנים לבורסה, ואלה לא ישכחו אם רווחיהם ייעלמו בעקבות חששות למלחמת־סחר.

אלן אלסנר, רויטר

■ קונצרן „מרגי" האיטלקי עומד להרחיב בקרוב את פעילותו בישראל. הקונצרן, השוכן בצפון איטליה, מתמחה בתכנון ובייצור מטבחים תעשייתיים ומוסדיים ומשווק את תוצרתו ברחבי אירופה. בין השאר התקין הקונצרן מטבחים באניות הצי השישי.

העורך הכלכלי: צבי טימור

נחמקין:

תיעוש במושבים נידון מראש לכישלון

פיתוח מפעלי תעשייה במושבים הוא צעד שנידון מראש לכישלון — אמר שר החקלאות, אריה נחמקין, בערב עיון לזכרו של ישראל גליעד שהתקיים באוניברסיטה העברית בירושלים.

שר החקלאות אמר, כי הכנסת תעשיה, לא רק שלא תפתור את המשבר במושבים אלא עלולה להביא להסתבכויות נוספות. מושבים אינם יכולים לקחת על עצמם את הסיכון הכלכלי הכרוך בתעשייה, אמר נחמקין. לדעתו, הפיתרון לבעיית המושבים הוא על־ידי פריסת חובות לתקופה ארוכה לאותם מושבים שיש להם אכן חוב גדול, אבל מערכת יצרנית והיקף ייצור מתאים, ועל־ידי הפיכת חלק מן המושבים ליישובים קהילתיים, בעלי אוכלוסייה גדולה יותר. „כמה אם תעשיינים בישראל יקימו מפעלי תעשייה ביישובים הקהילתיים", אמר נחמקין.

ד"ר שמעון רביד מהמחלקה לכלכלת העובדים אמר, כי אם רוצים לשמור על אוכלוסיית המושבים, חייבים ליצור דגם חדש של קואופרציה, כאשר יהיה ליישוב. „ללא הקואופרציה, לא יוכלו המושבים להתמודד בנושאי שיווק, האשראי. לדעתו, בדגם החדש אפשר יהיה להביא תעשייה למושבים. התעשייה תהווה מקום עבודה נוסף בדיוק כמו חממת הפרחים", אמר ד"ר רביד.

ראובן איילנר, יו"ר מועצת המנהלים של המועצה לשיווק פרי הדר, אמר כי רעיון התיעוש לא הוצע כדי לפתור את בעיית המשבר במושבים, אלא כפיתרון לבעיות כמו עודף בחקלאים והגבלת השיווקים, הנובעות מהפיתוח הרב של החקלאות בארץ. לדעתו, מבנה המושב מקשה על הכנסת התעשייה ולכן, למרות הצורך בתיעוש, כיום הוא איננו ניתן מעשי.

נסים זווילי, ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית, אמר כי התעשייה איננה פיתרון למשבר המושבים אלא התפתחות למושבים להיערך לקראתה. הכנסת תעשייה למושבים גם תחייב אותם לשנות את מבנה המשק. לדעתו, הדרך הטובה ביותר לשמור על קהילת המושב היא הכנסה חקלאית לחקלאות והשלמת הכנסה מעבודות חוץ. זאת, במיוחד באזורים המרוחקים, חייבים ליצור עודף תעשייתי או תיירותי שיספק תעסוקה לאנשים שיגורו באותם אזורים.

איתמר גבתון, סגן הממונה על התקציבים במשרד האוצר, אמר כי התעשייה דורשת יום, הון, כושר ניהולי וידע משקי, שאינם מן המאפיינים של המושבים, ולכן אינם מאפשרים קיום תעשייה בתוך המושב ובבעלותו.

טעות במדרגות המס

הממונה על הכנסות המדינה, ישראל ברון, פנה לוועדת הכספים של הכנסת בבקשה לתקן טעות שנפלה בחישוב מדרגות המס של 45%.

בעת עריכת התיקון לפקודות מס־הכנסה בבין הרפורמה במס, לקראת הבאתו להצבעה בכנסת, נפלה טעות בכך שתיקרת ההכנסה החייבת ב־45% מס נקבעה ל־3,414 ש"ח לחודש במקום 3,307 ש"ח.

מקור הטעות הינו בתיקון מדרגת המס של 35% בסכום של 107 ש"ח לחודש, אשר הוסף גם למדרגה של 45%, למרות שלא הוחלט על כך.

משמעות הטעות הינה, כי בעלי הכנסה של מעל ל־3,307 ש"ח לחודש ישלמו פחות 3 ש"ח לחודש, עד לתיקון הטעות.

ועדת הכספים התבקשה ע"י מינהל הכנסות המדינה לתקן הטעות למפרע מ־1.4.87.

דו"ח ארגון העבודה הבינ"ל

רוב הצעירים אינם נקלטים במעגל העבודה

ישראל מופיעה בדו"ח ארגון העבודה הבינ"ל (י.ל.או.) בין המדינות המתועשות בהן אבטלת הנוער ירדה בשלוש השנים האחרונות.

שיעור המובטלים מתחת לגיל 25 בישראל ירד מ־46 אחוז ל־42%; בקנדה מ־42% ל־36%; באיטליה מ־62% ל־60%. בניו־זילנד מ־61% ל־8%, ובספרד מ־54% ל־48% מכלל המובטלים.

אולם במדינות מתועשות אחרות היתה התפתחות הפוכה, כלומר עלייה בשיעור הנוער המובטל — מ־26% ל־29% באוסטריה, מ־14% ל־24% ביוון ומ־29 ל־30 אחוז באירלנד.

במדינות דרום־אמריקניות רבות קרוב למחצית המובטלים הם צעירים. משקיפים שבמדינות אפריקה, שלא מסרו נתונים לארגון העבודה, מצב אבטלת הנוער הוא חמור מאוד. הסטטיסטיקאים של ארגון העבודה סבורים כי מספר בני הנוער בעולם השלישי יגדל מ־755 מיליון כיום ל־1,110 מיליון בשנת 2025, ולכן תחריף אבטלת הצעירים. באותה תקופה יירד מספר הצעירים במדינות המתועשות מ־186 ל־180 מיליון, ושיעור האבטלה עשוי להתייצב.

יוסף אלפרין, ז'נבה

■ ברבע הראשון של 1987 נרשמה עלייה של אחוז אחד ברמת המכירות של המסחר הקמעוני המאורגן, עלייה זו באה בהמשך לעליות רצופות בשלושת הרבעים הקודמים — 3% ברבע האחרון של 1986, 4% ברבע השלישי של 1986 ו־5% ברבע השני של 1986 (כל רבע לעומת קודמו). במחירים קבועים — מסר דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. ברבע הראשון של 1987 נרשמה עלייה של 2% לערך ברמת המכירות של מוצרי מזון, בהשוואה לרבע האחרון של 1986.

מפוף ומשם

אורחים

במכונת הזמן, לשנות ה־60

"הטרמלוס" – 28 שנים של חזרות

מאת עופר ניר

גירסה מודרנית לאגדת חוני המעגל. נגיד שלא היה כוח צדיק תמים, אלא חובב פופ ורוקנ'רול וברילנטין בשערות ומכנסיים הדוקים לישבן. נניח שהיה נרדם, לא לשבעים שנה אלא לעשרים. הולך למיטה במאי 1976 ומתעורר כעבור עשרים שנה כדי לגלות ש... דבר לא נשתנה. במצעדי הפזמונים הוא מוצא את בן אי. קינג ופרסי סלדג'. רבי־המכר בחנויות התקליטים הם אוספי להיטים משנות ה־60'. רק מה, במקום קולנוע הסינרמה ברחוב גיבורי ישראל (מתי זה שינו את שמו ליגאל אלון)? תמה האיש בליבו, עומד מועדון ריקודים. ועל הבמה, הוא משפשף עיניים בתמיהה, שתי להקות פופולאריות שאהב בזמנו — "הטרמלוס" וה"מרמלדה".

שתי הלהקות הללו יככבו במאראתון נוסטאלגיה בסינרמה, יחד עם השדרן־מנחה גדי ליפנה ורוקרים משלנו — שלמה מזרחי, מוטי דיכנה, להקת "האריות". זה יקרה ב־13,12 במאי. זה יכול היה להתרחש גם במאי 67', אלו רק היה למישהו ראש או לפום. בשעה שנאצר מאיים במלחמה וכל העם, כמעט כל העם, מגויס.

"המרמלדה" תבצע להיטים גדולים כמו "דברים אהובים" ושהיה למעיה, להיטה האנגלי הראשון, בשנת 68'. עד אז, התבססה במולדתה, סקוטלנד, "אובלדי אובלדה" ושל הביטלס במקור, "חבי לי מריאן", "קשת בענן", "השתקפויות חיי" ועוד. מן ההרכב המקורי, שהחל דרכו תחת השם "דין פורד והגיילורדס" והפך עד מהרה ל"מרמלדה", נותר רק אחד, גראהם נייט, נגן הבאס והזמר. אליו יצטרפו סנדי ניומן (גיטארה, שירה), אלן טיילור (תופים) ואלן הולמס (גיטארה, שירה).

למעשה, אין זו פעם ראשונה ש"המרמלדה" ו"הטרמלוס" מופיעות במופע משותף. חדי־הזכרון יודעים שכבר לפני 18 או 17 שנים הופיעו שתיהן בישראל, במסגרת חגיגות יום־העצמאות. "הטרמלוס" חזרו שנית, בלי המרמלדות והופיעו באיצטדיון בלומפילד. הופעה שאלן בלייקלי, גיטאריסט הטרמלוס, זוכר עד היום בגלל העובדה שערפל כבד ירד ונח על הדשא, מסתיר מעיני הלהקה את הקהל. היתה לו תחושה טובה וחמימה, ממש כמו בבית. "הטרמלוס" הופיעו גם בפני חיילי צה"ל בסיני. היו ימים.

"הטרמלוס" יגיעו ארצה כמעט באותו הרכב, שהחל דרכו בשנת 1959, בלונדון. לן (צ'יפ) הוקס הוא, אם רוצים לדייק, "החדש" בחבורה. הוא הצטרף לפני עשרים שנה... עד אז, קצת קודם לכן, נקראה הלהקה על שמו של סולנה, "בריאן פול הטרמלוס" ואף הגיעה למקום הראשון בבריטניה, בשנת 1963, בלהיט "האם את אוהבת אותי".

פול, קצב במקצועו, נאלץ לפרוש מן השאו־ביזנס. לאחר שעזב את הלהקה לטובת קאריירה עצמאית, נוכח שעשה טעות. הקאריירה שלו לא הצליחה להתרומם מגובה הרלפק... לפני ימים אחדים, כאשר שוחחתי טלפונית עם אלן בלייקלי, נזכרתי גם בפול המסכן. "מה הוא עושה כיום? מנצל את גל הנוסטאלגיה שעובר על בריטניה, ובעצם על כל העולם. והוא מופיע עם להקה שהקים." משיב בלייקלי, תמה משהו על שמישהו עוד זוכר את הקצב המזמר.

תחיית הנוסטאלגיה, הוא מודה, עזרה הרבה ללהקה שלו. אפילו שלא הפסיקה להופיע, מאז שנות ה־60' ועד היום, הרי שעתה קל יותר להגיע לקהל חדש, באנגליה ובכל מקום. "הנוסטאלגיה עשתה לנו שירות מצוין," הוא אומר. "אמנם לא הקלטנו חומר חדש, אבל אם הגל הנוסטאלגי הזה יימשך, אולי ניכנס לאולפן. כרגע, אנחנו בחזרות. בישראל, כמובן, נשמיע את החומר הישן והמוכר. זה מה שהקהל מצפה לשמוע. היו לנו 21 להיטים גדולים. אתם זוכרים ודאי את "הנה באה ילדתי" שכתב קט סטיבנס, את "אני וחיי", "קראי לי מספר אחר", "גם הזמנים הקשים הם טובים" וכמובן את "שתיקה שווה זהב", שהיה הלהיט הכי גדול שלנו. כל התקליטים שלנו ממשיכים להימכר. עד היום, אם כי בכמויות קטנות. לשמחתנו, מעריצים חדשים מצטרפים אלינו, כל הזמן".

בלייקלי זוכר לטובה את שני ביקוריה של "הטרמלוס" בארץ, גם את המופע המשותף ההוא עם "המרמלדה". הלהקה שלו והלהקה ההיא מסתדרות מצוין. "אנחנו חברים טובים. כולנו," הוא אומר.

שעה־וחצי, מבטיח בלייקלי, שעה וחצי של נוסטלגיה. איך זה יישמע? לו עצמו אין כל ספקות. "לאחר 28 שנים של חזרות, אנחנו צריכים להישמע מצוין," הוא מצטחק. "אני חושב שכיום אנחנו נשמעים טוב יותר מאי־פעם."

מה חדש?

המת החי

מארק בולן – עשור לפטירתו

מארק בולאן התפרסם בראשית שנות ה־70 בכוח המניע מאחורי הצמד "טי. רקס" ולזכותו להיטים כמו "רכב על ברבור לבן", "אהבה חמה", "שחק אותה", "גורו מתכתי" ועוד. בולאן, פלר במקור, משלנו כמובן, היה אליל־נוער. אפילו שהיו מבקרים רבים שלא אהבו אותו. בולאן נהרג בתאונת דרכים לפני עשר שנים, ב־16 בספטמבר. מועדון המעריצים שלו עדיין חי ופעיל. בימים אלה, הוציא שלושה תקליטי־אוסף לציון עשור לפטירתו.

בולאן שב ונתגלה על־ידי להקות פאנק ומעריציהן, בשנים 77־1976. אלא שלא הספיק ליהנות מהצלחה זו. הוא לא הצליח לחזור על ההצלחה המדהימה שלו, בשנים 73־1970, כאשר הוניק לא פחות מארבעה להיטים למקום הראשון באנגליה וזכה למכירות טובות גם בארצות־הברית. אשר לתקליטי־האוסף החדשים־ישנים, הם כוללים את להיטיו הגדולים, בנוסף לחומר נדיר שלא ניתן היה להשיג בהקלטות "חוקיות" אלא רק בתקליטים לבנים. מעריצים ישראליים יוכלו, כן ודאי, להשיג את התקליטים האלה בהדפסת חו"ל. סביר להניח שלא ייצאו בארץ.

ספר

ג'אז למתחילים

מאת עופר ניר

לא אוהב ג'אז. אני מודה. בלוטרין מוסיקלי לשמוע, לא יותר מדי. לא מודעות. ג'אז אינו התחום שלי. אבל כדי פעם, זקוקים למידע על אמן ג'אז זה או אחר. לתאריך־לידה למשל. או לשנת־הוצאתו של תקליט מסוים. מה עושים במקרה כזה? עד עתה, ניתן להתקשר. שרות אלת בעית. עכשיו כבר לא, תודות לספר. תוכל בהחלט לשמש בלייקזר מצויין לכל שאינם מעריצי ג'אז מושבעים, אך מבקשים מידע בסיסי על מבצעים ותקליטים.

מהדורה ב"אנציקלופדיה המאוירת של הג'אז", בהוצאת "סלמנדר" האנגלית. במתכונתו ובעיצובו תואם, כמו גם בית ההוצאה שלה, ל"אנציקלופדיה המאוירת של הרוק", תמצאת בבתים לא מעטים. כתבו את ערכיו שלושה מומחים — סטן בריט, ברייסי מארי ובריאן פריס. האחרון מוכר ככתב "המלודי־מייקר" ומבקר תקליטי הג'אז של העיתון. מוסיקאי הג'אז האמריקני הנודע והינגט מרשלית, הקרים, פוזלוג חביב לספר.

בשל העובדה שהג'אז המודרני משיק לא אחת לרוק ולהיפך, יימצאו כאן ערכים, שניתן למצוא אותם, גם באנציקלופדיות של רוק. לדוגמא: תחיית מוזיקאורי־, מבתמון טרמפרי, לארי קוריאל, אל דימיולה, ג'ון מקלפלין ועוד ועוד.

נוסף לערכים המפורטים, מאיר עד זך וסדרת נאמנה, כמובן מופיעה רשימה אלפביתית, לנוחות הקורא, וסקירה מהירה של אמני ג'אז שהמחברים לא מצאו לנכון להקדיש להם פרק נכבד יותר באנציקלופדיה. והעיקר, "האנציקלופדיה המאוירת של הג'אז" מעודכנת לשנת 1986, מה שהופך אותה לפריט חיוני בספרייתו של כל חובב מוסיקה, שאינו צריך ספר "מדעי" יותר ו/או מפורט יותר ממה שהיא מציעה לו. אני — כמו שאינני חולה ג'אז כמו כמה מעמיתי — יכול להמליץ בתום. הספר עולה כ־30 שקלים ושווה את ההוצאה הכספית הזאת.

מופע

נוסטלגיה

"סנטנה" בפארק הירקון

צילום: נועז לוין

מאת יוסי ונונו

אין להם היום מה להציע מבחינה מוסיקאלית. המוסיקה שלהם אפילו קצת אנאכרוניסטית. אלא שלהופעה חיה חוקים משלה וסנטנה, לפחות על הבמה, נראים מצוין.

בריכת השולטן מלאה בקהל מכור מראש, שהתחיל להשתולל לפני שההופעה התחילה. אבל מה זה חשוב, העיקר שהיה שמח. עם סנטנה אפשר להיזכר בימים הטובים שלא היו באמת, אף פעם. מיני־וודסטוק בבריכת השולטן.

הרכב ענק, תשעה נגנים, מתוכם ארבעה כלי הקשה כשבראשם ארמנדו פרז המופלא, כך שהקצב הלאטיני המפורסם של סנטנה נשמר; באסיסט אלפונסו ג'ונסון, מהמובילים בג'אז כיום; קלידן מצוין ובדי מיילס, הכושי כבר הגוף, אנרגטי עם קול מלהיב שסחף את הקהל. אך במיוחד סנטנה עצמו. בגיטארה שהיא יותר רוקית מאשר נא, הצליח לחשמל את הקהל, שקלט בצימאון כל קטע סולו שלו.

הרבה נרות וכל הלהיטים המפורסמים ובתוכם "היא לא שם" ו"אשת קסם שחורה". כמעט שלוש שעות של מוסיקה.

הרכב שנותן את הכל עד הסוף, קיבלנו מופע מרהיב של זיקוקין דינור והכל באח כרטיס.

תקליט

איכות עצמאית

דיוויד בירן — צלילים מסיפורים אמיתיים" — פסקול הסרט סי.בי.אס.

מאת עמית רוט

הסיפור האמותי של מוסיקת הרוק בשנות ה־80 הוא החיפוש הנואש אחר השראה, בזאת שבלעדיה מוסיקת הרוק היא חסרת ערך והצדקה, ובראש וראשונה משעממת.

דיוויד בירן, זמר וגיטאריסט, מלחין וכותב שירים, מנהיגה של להקת הרוק האמריקנית הבולטת ביותר — "ראשים מדברים" — מחפש תמיד מקורות חדשים להשראה אמנותית.

הוא חיפש אותה באפריקה, ובמוסיקה האוואנגרדית של ניו־יורק, בצלילים הפרימיטיביים וביומרות האמנותיות. הפעם החליט הגאון הצעיר לחקור את החיים בין הקצוות, במרכזה של ארה"ב, שם גרים אנשים פשוטים שחיים בצורה שקשה להאמין. סביב האנשים האלה הוא רוקם את עלילת הסרט "סיפורים אמיתיים". סיפורים שלקוחים מדפי העיתונות הטבלואידית והצהובה של ארה"ב. פסקול הסרט הוא המוצר השלישי שהגיע לארץ מתוך הפרויקט הזה, אחרי הסרט עצמו, שמוקרן כבר חודשים מספר במוזיאון ת"א, והתקליט "סיפורים אמיתיים" של להקת "ראשים מדברים".

הפסקול מכיל יצירות קצרות ושירים שמאפשרים לבירן להשתעשע במיגוון עצום של סגנונות, שמרבית מוסיקאי הרוק בורחים מהם. דוגמה קיצונית לפיתוח שבתקליט מוצגת ישר עם פתיחתו, כבר קאונטרי־רוק שהוקלט בעירו של בארני הולי — לובוק, טקסאס, ולאחריו קטע שחוזר על מנגינה שהולחנה בידי האמנית מרית מונק ותוזמר (לכלי נשיפה) בסגנון "מינימליסטי" מוכר, המזכיר את פיליפ גלאס, בידי דיוויד בירן. משם גולש התקליט בין בלוז ונאו למוסיקת סופרמרקטים, ועד יצירה לשלישיית מיתר ונבל. הרבה הנאה צפויה מהעיסוק בכל הסגנונות האמריקניים האלה שאפשר למצוא גם במרכז ארה"ב, ואף כי יצירות כמו "מוסיקה למרכזי קניות" ו"להד ריסקו" רחוקות מלהיות יצירות מופת, יצירות קצרות מאוד, די משעשעות ובאות לפחות קטעים יפים למדי, שיוצרים קולאז' נהדר ומעניין.

דיוויד בירן לא מצא ב"סיפורים אמיתיים" את ההשראה החשובה והאמיתית שלו, אבל גם בלעדיה הוא מוציא מתחת ידיו תקליט בעל ערך, גם ללא שום קשר לסרט.

כחול לבן ליצוא

"Breaking those wells", ריטה פאריס, תוצרת הליקון

מאת יוסי ונונו

אם הסיפור של ריטה הוא בלון תקשורתי קשה עדיין להגיד. מה גם שהתקליט הזה לא מספק תשובות. הוא מיועד לחו"ל וההשמעות שלו בארץ שומרות את ריטה על אש קטנה ומספקות לה ניחוח חוצלארצי. לא יותר? התקליט הזה נוצר כדי להרוויח דולרים, והרבה.

קשה להצביע מה בתקליט הזה יהפוך את ריטה לזמרת בינלאומית. בארץ היא אולי מטאור, בחו"ל היא עוד כוכב קטן, אם בכלל. ליר סידני לאופר ריטה ילדה טובה. אולי הגוון הים־תיכוני. אולי. יש בתקליט הזה הכל, והכל כל־כך דומה להרבה זמרות אחרות שמצליחות בחו"ל ואולי הקול של ריטה יעשה את שלו. אולי.

אני לא משתגע מהביצוע ל"רוקסן", נראה לי שגם סטינג לא ישתגע. "עושה חיים" הוא שיר רע, מעצבן ו"עבר של הזמן" גם כבר לא היה שיר גדול. ויש "שוברת קורות אלה", שהוא שיר בסדר, לא יותר מזה. הגיחה ל"שביל הבריחה" שהצליחה כאן אולי תצליח גם בחו"ל. לא ברור.

המוסיקאים על טהרת הישראלים וזה נכון משהו. גם הנסיון ללכת בגדול, כשלעצמו. אף אחד לא ימות מזה שריטה לא תצליח בחו"ל, מאקסימום יהיה קצת הבל. בכל זאת היו מי שהכתירו אותה כתקוה הגדולה. אני לא בטוח שאיכפת לי אם זמרת ישראלית מצליחה או לא מצליחה בחו"ל. עברנו את זה. מה שצריך לעניין זה אם המוסיקה טובה או לא, ובתקליט הזה המוסיקה פשוט לא, בכל מקרה. חבל, האפשרות שמישהו בחו"ל יחשוב אותה. שיהיה בהצלחה.

בעריכת צביה בן־שלום

מין זה משחק לילדים

בארה"ב מתעברות מדי שנה מיליון נערות בנות עשרה. מחציתן טוען פרופסור דניאל ר. פרדמן, בהאורד יולדות את תינוקותיהן. סיכוייה של בת 15 אמריקאית ללדת תינוק גבוהים פי חמישה מסיכוי בת גילה בכל ארץ אחרת. כל שנה, מהתקציב הפדראלי מוקצבים 166 מיליון דולר לעזרת אמהות־קטינות.

גדול הרבה יותר אם כי קשה להעריכו בדולרים הוא ההפסד הניגרם לנערות אלה, אבדו הזדמנויות ללימוד, להשתלם, לרכוש מקצוע. הוסיפו לכך את סכנת האיידס והכל מודים שהגיעה העת לצלצל בפעמונים ולהכריז על האמהות וגם האבהות של הקטינים כעל נושא בעל חשיבות לאומית.

הבעייה מעוררת ויכוחים. אולי לא התופעה עצמה (כל המבוגרים מתנגדים לה) כמו הדרכים לטפל בה. הסערה הטרייה ביותר קמה סביב מסקנות הדו"ח של ועדת מומחים מהאקדמיה הלאומית למדעים, אשר חקרו וסקרו ובדקו והתיעצו ברופאים, פדגוגים, דמוגרפים וסוציולוגים ואחרי שנתיים סיכמו את מסקנותיהם בארבע המלצות עיקריות.

ההמלצה הראשונה לגלולה שהיא, לדעת החוקרים, "אמצעי המניעה הבטוח ביותר והיעיל ביותר" לבני העשרה הפעילים מינית. ועל כן יש לפתוח ב"מערכת הסברה כוללת ותקיפה, שתוים את אמונת ההכל על אודות הנזק הנגרם, כביכול, על ידי גלולות לנשים צעירות מאד".

ההמלצה השנייה מתבקשת מהראשונה: יש לאמץ שיטות חדישות ויעילות של הפצת הגלולה בקרב הנערות, מומלץ להטיל את המשימה על בתי־הספר. במקביל מציעה הוועדה עידוד נרחב בשימוש בפרזרווטיבות, בין היתר על ידי מיקומן של אריזות קונדומים בשירותי נערים.

המסקנה השלישית: יש להפעיל, במיסגרת בתי־הספר, "מרפאות למניעת הריון", שמתפקידן יהיה להתמודד בנושא בקרב התלמידות.

ההמלצה הרביעית: לשנות את החוק, כדי שקטינה, המבקשת ביצוע הפלה לא, תזדקק לאישור בכתב מהוריה.

המלצות אלה התגלו כקשות לעיכול אפילו בחברה אמריקאית, המתיימרת להיות מתרנית. מיד נשמעו קולות מחאה רמים ולא רק מצד אירגונים שמרניים, הדוגלים בביטול חוקיות ההפלה, כגון "הוועד למען זכות לחיות", שהיו"ר שלו, ג'ון ווילקה האשים את אנשי האקדמייה למדעים ב"תעמולה עיקשת בזכות גרידות".

בנושא השני במחלוקת נשמעים קולות שקולים, של אנשי רפואה וחינוך, הטוענים, כי יישום ההמלצות יעודד פעילות מינים אינטנסיבית של תלמידות ותלמידים שאין להם עניין מיוחד בכך. דעתו של שר החינוך הפדרלי, וויליאם ג' בנט: "אין זו הפעם הראשונה שחבר מלומדים נכבדים מאד, מציע פתרונות אווילים". לדעת השר אין להאשים את מחברי הדו"ח בהיעדר רצון טוב, אלא בחוסר הגיון...

אווירת הויכוח מתחממת וכל הדרכים מובילות לנסיון חרש למצוא פתרון לבעייה, המדירה שינה מעיני הורים, מחנכים, סוציולוגים, רופאים ואנשי דת. היכן כאן העגלה? היכן הסוס? לפניה? אחריה? השקפה ליברלית בחינוך המיני, גישה חופשית לאמצעי מניעה, שיחרור הצעירים מפחד ההריון היש בכך כדי לזרז התעוררות מינית אצל אלה שהטבע או החברים טרם השפיעו עליהם? או להיפך. תחילה באה ההתעוררות, הגורמת לפעילות ארוטית, מבלי להתחשב בדעת הסביבה? ואם כך הרי שחובת מערכת החנוך היא לספק אמצעי מניעה...

השאלות מעסיקות רבים וגדולים, לא רק בארצות הברית. התשובה הנכונה אמר איש חכם אחד אינה דורשת מחקרים, דיפלומות ודוקטרינות. כל מה שנחוץ הוא זכרון לא מטושטש וניתוח כן של חוויות הנעורים.

צלניק

הפרקליטות

שתי צעירות שסיימו לא מכבר את לימודי המשפטים בישיבה יוניברסיטי, האוניברסיטה היהודית הגדולה בארה"ב, החליטו לעשות היסטוריה. הן פתחו בניו־יורק משרד עורכי־דין משלהם. עדנה ברקוביץ (מימין) והלן פרידלנד (משמאל), צעירות בראשית שנות העשרים לחייהן, מבקשות להתמקד בנושאים שנחשבו בעבר הלא רחוק לנחלת הגברים בלבד. נוסף להוצאות חיבה, דיני חוזים ונכסים תעסוקנה במקרים הקשורים במעמד האשה והקהילה היהודית. — כך מוסר דובר "ישיבה יוניברסיטי", המתגאה במנרות שלו.

ברקוביץ' את פרידלנד נאבקות בבתי המשפט בנושאי אפלייה על רקע מיני, הטרדת נשים וחקיקה בנושאי הגירושין. בישיבה יוניברסיטי, חוגגת 100 שנים להוסדה, רואים בהן שתיים מן הבוגרות המצטיינות. עדנה ברקוביץ' הרבתה בכתיבת מאמרים בנושאי חקיקה למספר כתבי־עת, ואף היתה פעילה במרכז המידע לנשים יהודיות בניו־יורק. ברומה לקולגה המשותפת חיברה גם הלן פרידלנד מאמרים לכתבי־עת שונים ואף היתה כתבת לענייני משפט של עיתון הסטודנטים של האוניברסיטה. תחום התמחותה: גירושין בקרב הקהילה היהודית ומסגרת בתי־דין אורתודוכסים.

הפרקליטות הצעירות מעידות כי מאז פתחו את משרדן הפרטי לפני שבועות ספורים, הן מוצפות בעשרות פניות של לקוחות. הן מסכימות כי באשר פותחות שתי נשים עסק משותף המתמחה במעמד האשה היהודיה, כרוך בכך סיכון רב. "אבל אם נשקיע מאמצים ועבודה קשה נוכל להצליח", מאמינה ברקוביץ'.

כמו בכל מקרה של הצלחה יש להן "גב". "בעלי, משפטן אף הוא, מטפל בתינוקת בת חמישה חודשים, בשעה שאני עושה ימים כלילות במשרד החדש", מודה פרידלנד.

קרולין אוהבת לבשל

ליפה בנסיכות, קרולין ממונאקו, מלאו כבר 30 שנה. היא נשואה באושר לסטיפנו קזירקי, שבמקרה אבא שלו מולטי־מיליונר, והיא משתדלת להשכיח את ימי עלומיה הסוערים. היא אוהבת לבשל, צופה בסרטים ישנים בטלוויזיה, משחקת פסיאנס... המאכל האהוב עליה הוא שוקרוט ותבשיל כרוב כבוש ובשר. היא נוהגת לקום מוקדם, בין 7 ל־7.30 בבוקר ומעדיפה לשכב לישון לפני חצות. היא נוהגת להסתרק בעצמה ומזמינה את הספר רק לפני אירועים רשמיים, שבהם אינה נזקקת למתרגמים, כי היא שולטת בחמש שפות: צרפתית, אנגלית, איטלקית, גרמנית וספרדית. יש לה, שלוש ידידות נפש: אינז דה לה פרסאנג' — דוגמנית של שאנל, סילביה גומבאך — עיתונאית והנסיכה סבינה פוניאטובסקי. קרולין משתדלת לא לעשות כותרות ומביטה בעין ביקורתית על תעלוליה של אחותה הצעירה סטפני, הדואגת שלתושבי מונאקו לא יהיה משעמם.

בתמונה: הנסיכה קרולין.

קוראים לזה אמנות הבישול

קורס ראשון מסוגו בארץ מתקיים בימים אלה באחד מאולמות מלון דן־קיסריה. 15 חבר'ה לבושים לבן לומדים את רזי הבישול במשך שלושה חודשים, בתנאי פנימיה של חמישה כוכבים.

מדריך הקורס, ארווין פלדר, שף מומחה משוויץ, מעביר את השיעורים בשפה האנגלית, בעזרת מקלט וידאו ומקרן שקופיות. "אנחנו קוראים לזה אמנות־הבישול ולא טבחות", מסביר חיים שפיגל, מנהל ההדרכה ופיתוח משאבי אנוש של חברת מלונות דן. "הגענו למסקנה שכדי לשנות את התדמית שיש למקצוע הטבחות, עלינו להגיע אל אנשים בעלי פוטנציאל גבוה".

ואכן, אחרי מיון קפדני, מתוך 180 מועמדים נתקבלו 15 בלבד. כולם משוחררי צה"ל, אחרי 12 שנות לימוד, שולטים בשפה האנגלית ועברו בהצלחה בחינה פסיכומטרית וראיון אישי.

תלמידי הקורס, שתקציבו שישים אלף דולר, מתחייבים לעבוד שנתיים במלונות דן ומקבלים התחייבות מקבילה מצד החברה. מחיר הקורס 1500 ש"ח והמפר את ההתחייבות נקנס ב־5000 דולר. "מבחינה משמעותית זהו הטופ", אומר שפיגל. "במשך שלושה חודשים לומדים כאן פי שלושה מאשר בכל קורס־טבחות אחר. גם בתום הקורס אנחנו ממשיכים לטפח את התלמידים בקורסי בישול וכו'. וזאת על־מנת לשפר את שוק השפים הצבאיים בארץ. אפשר לקרוא לזה ציונות."

ומה הם אומרים? טרם הגיעה לקורס, ניהלה חוה וולמן (30) סטודיו לאופנה. "תמיד אהבתי לבשל", היא אומרת. "אך חסר לי רקע מקצועי לכך. היום אני נהנית מכל רגע, בשבילי זהו עוד מקצוע לחיים."

חנוך ברישלום (28) עבד במחלקת ניהול ספרים של מס ההכנסה בעירו, רמת־גן. "עסקתי בעבודה בלי סיפוק בתוך מערכת רקובה. אני חושב שמסגרת זו היא הטובה ביותר ליישום נושא הבישול, החביב עלי".

יוסי עסק בהוראה והדריך עבריינים בפיגור קל. בזמנו השתייך לקבוצה שחשפה שחיתויות על רקע מיני במוסד כפר־נחמן. "לא אחזור להוראה", הוא מרגיש. "בבישול אני נהנה להפעיל את הדמיון ואין שחיקה כמו בהוראה. נפלנו עם מורה טוב". והמורה הטוב, השף ארווין פלדר, 23 שנים במקצוע, מסכם: "לחברה האלה יש רצון טוב. הם משתפרים מיום ליום. אני חושב שלכולם יש מה שצריך כדי להיות טבח טוב — ראש, לב וידיים".

בתמונה: החבורה בשעת מנוחה.

רחל פורת

אירופה באה...

אומרים שברמת־השרון יש בוטיקים מקסימים ושם אפשר למצוא בגדים מיוחדים. אולי תושבי רמת־השרון יכולים להרשות לעצמם לרכוש שמלה ב־395 ש"ח או מכנסים ב־380 ש"ח, או חצאית ב־325 ש"ח. אפשר גם למצוא שם צעיפים ב־90 ש"ח וכובעים ב־95 ש"ח. אבל, וצריך לומר את כל האמת, יש גם שם פריטים זולים יותר. השנה נפתח בית אופנה המשמש נציגות ראשונה של "מונדי" בישראל. המאפיין את בגדי מונדי, שמשרדו הראשי נמצא במינכן, גרמניה, הוא קו ספורטיבי־אלגאנטי וכמו בתי אופנה רבים, עיצב מונדי את דגמיו על־פי סרט חדש — "קרוקודייל דנדי". יולנדה מלאכי ודליה לב־ארי, נציגות מונדי בישראל, מבטיחות שעוד השנה יתחילו בשיווק אופנת גברים.

שמלת סטרפלס של מונדי

בשקמית יש חדש

בסביבות יום העצמאות הי"ט צריך לומר מלה טובה על שקם לחיילים. לא הרשת הענקית, הפתוחה לכל דכפין, אלא השקמית הקטנה (ולא כל כך קטנה) המשרתת בעיקר אנשים במדים, בדרך כלל התחרות היחידה ל"גולף".

אז ככה, לאחרונה נפתחה שקמית גדולה אי־שם בבסיס חיל האוויר בצפון, ובה שפע של צ'ופארים החל במגוון כריכים ועד לגלידה, כולל בורקס, עוגות ושאר משמינים. המקום מטופח (חיל אויר, כמובן) וצמודה לו רחבה עם שולחנות ושמשיות צבעוניות. לא חסר גם דלפק סרקית, תמרוקים, מתנות ופינת חן לחיילת.

● גם בתל־נוף נפתח מרכז שירותי. המתחלק לשלוש יחידות: מזנון חלבי מודרני מאד, סטקייה (מגישים גם בפיתה) ופינת סירקית. המרכז שוכן במבנה משופץ ואלגנטי, ממש בית קפה.

● שתי שקמיות ראשונות לשירות עצמי נפתחו בצריפין, במקום חנות קונבנציונאלית. המיגוון גדול: כלי בית, כלי נגינה, מכשירי אלקטרוניקה, צעצועים, בגדי ספורט (לאנשי קבע, תמורת תלושים מיוחדים), מזון (כולל שימורים) משקאות וממתקים. והרבה, הרבה מיבצעי הוזלה.

● עוד חידוש: התפריטים של מסעדות שקם מתעשרים במאכלי דגים. זה לא רק בקלה צעיר שנותגים ביחידות, אלא מעדני דגים (גם ביין) של אשפי מטבח...

● אגב, אשפים: במלון דן פנורמה נערך קורס השתלמות מיוחד לאשפי שקם. 13 מנהלי מטבחים למדו במשך שישה שבועות את סודות המקצוע ברמה של חמישה כוכבים. אגב קורסים: 32 חניכים — מהציתם בנות — וגם אנשי קבע סיימו קורס בן שלושה שבועות של משקי שקמיות. אגב שקמיות: שקמית גדולה וחדשה נפתחה בשטח בית־סוהר ברמלה. לסוהרים בלבד. גם בתחנות המשטרה מוקמות שקמיות — בין הנהלת השקם (ראש אגף האפסנאות של המשטרה) סוכם על הקמת 18 שקמיות עד יום העצמאות ולאחר סיום יגיע מספר השקמיות במערכת המשטרה ל־51 — לפי דרישת השוטרים רוכן חלביות.

● בכלל — התלביות עריפות, גם בבסיסים, שבהם אוטומטים לכריכים, שהוצבו ביחידות צה"ל שאין בהם שקמיות. הם פולטים — תמורת מטבע של שקל אחד בלבד כריך "חלבי" ארוז במגשון ועטוף בניילון. הכריכים, לבחירה, הם עם גבינה צהובה, מלוחה, טונה, סלט ביצים. היום פועלים במחנות צה"ל 88 אוטומטים. מרכיבתם למשקאות קלים מוטרת מרים טאו, קצינת העתונות של שקם.

החצי העליון חינם

לחברת רים הצעה מעניינת: כל המזמין מטבח מתוצרת מוביליה יקבל את החלק העליון של המטבח, מכל סוג שהוא, חינם. כך בקומוניקט שקיבלתי, ומה אתם מבינים ממנו? שחצי מטבח חינם? שרק החצי העליון חינם? מה זה חלק עליון של מטבח? תשבי יתרץ... אבל הרי מי שמתכנן להזמין מטבח מפואר באלפי שקלים חדשים לא יסמוך על קומוניקט, אלא יברר ויגרגר וישאל לכל הפרטים, נכון?

אפשר גם באנגלית

אנחנו "מאנגלזים" במיוחד כמה ששייך לאופנה. פעם השתמשו במילים צרפתיות, כי אמרו: האופנה נולדה בצרפת. אבל למה אנגלית? לפני שנה וחצי הוקם מפעל לביגור נשים ושם ניתן לו: FIRST. היום הוסיפו משהו חדש, אופנה לבנות צעירות שגם "מתניפה" לנשים מבוגרות, וקוראים לה: ICE-CREAM. בעברית זה היה יכול להיות "גלידה", והפריטים באמת דומים לגלידה: נראים קלילים, צבעים עליזים, בדים נוחים כגון טריקו, ג'ינסים, כותנה. הרבה מיני, הרבה שכבות, פסים, נקודות והרכבים צבעוניים. את הקולקציה עיצבו שתי בנות: סיגי אפוד ונאוה רבן, והמחירים: חליפות "160 — "180 ש"ח; חולצות: "60 — "90 ש"ח חצאיות מיני "30 — "40 ש"ח.

חיה יוסף

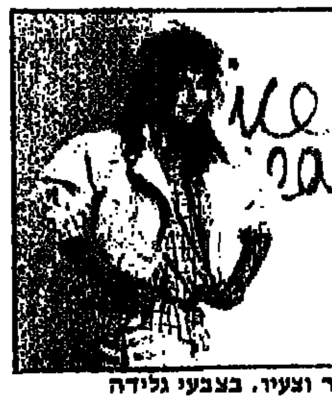

קריר וצעיר, בצבעי גלידה

מקור השם

"מורשת בית סבא" הוא שמה של חוברת המוקדשת לשמות משפחה יהודיים, חומר לשיחה ולעבודה בבית־הספר ובמועדון מציע המו"ל, האגודה למורשת בית סבא־מורשת המשפחה היהודית, המחלקה לפיתוח ושירותים קהילתיים, ההסתדרות הציונית העולמית. המחבר — ד"ר אברהם שטאל, מרצה באוניברסיטה העברית בירושלים, מוכר במחקריו בנושאים הקשורים בפולקלור יהודי ובנושאי היסטוריה ותרבות, עדות וקהילות יהודיות. בחיבור חוברת זאת נעזר ד"ר שטאל בשורה ארוכה של מקורות. בולל... ספר טלפונים. למרות דיאגרמות רבות, טבלאות והפניות, הנייריות אווירה של חיבור אקדמי, כתובה החוברת בלשון מובנת להדיוטות ומכילה סיפורים מרתקים על מקור השמות, גילגוליהם, השוואה בין מזרח לבין מערב, התאמה לארץ הגלות, התפתחות הסיומת וכו'. מה שחסר זה קצת הומור. למרות שבנושא השמות אפשר למצוא מלאן בדיחות אצל דב סדן או אצל דרויאנוב. כמו הסיפור על אותו יהודי שהלך ללשכת המימשל לקבל שם משפחה (לאחר שהשלטונות החליטו כי לכל יהודי יהיה שם משפחה, והפקידים היו קובעים אותו לפי שרירות ליבם) וחזר מדוכא למדי. נו — שאלה זוגתו — איך יקראו לנו? קנאקר גימגם היהודי. אוי ואבוי — אמרה האשה — איזה שם נתנו לך. לא יכולת לשחד את הפקיד. אשה! צעק היהודי — אילו ידעת כמה עלתה לי הנו"ן!

מאות דגלים, בלונים ו...קיפי אחד בפתיחה

מופע מרהיב וססגוני סחף את הרבבות באיצטדיון ברמת־גן שרגע השיא היה כולו שלהם

מאת יצחק ויסהוף

אסתר רוט בכירת ספורטאיות ישראל הדליקה אמש באיצטדיון רמת־גן את לפיד משחקי הפועל הי"13 והוציאה את אלפי הספורטאים לשבעת ימי תחרויות.

את הלפיד מסר לאסתר רוט דוד טבק, האתלט הוותיק, בפתח איצטדיון ר"ג.

קודם להדלקת הלפיד ואש המשחקים התחולל על משטח הדשא מפגן מרהיב ומלהיב בהשתתפות מאות ספורטאים ורקדנים שהפגינו את כוחם מול עיניו של נשיא המדינה חיים הרצוג, רבים משרי ממשלת ישראל ואח"מים אחרים מהארץ ומחו"ל.

בטרם הגיע נשיא המדינה חיים הרצוג לשערי האיצטדיון הוצגה האתלטית היהודיה־פולניה הדגולה אירנה שיבנסקה שהיתה שיאנית העולם בריצת 400 מטר ל־45 אלף הצופים כאורחת הכבוד של המשחקים.

בדיוק בשעה 8 הגיע הנשיא הרצוג לשערי האיצטדיון מלווה במשמר הנשיא. את פניו של הרצוג קיבלו מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, מזכ"ל הפועל יצחק אופק ומחזיק תיק הפועל בהסתדרות יעקב ישי.

שנה וחצי של הכנות באו לשיאם. מדריכי אגודת גולשי צוקים מקרית אונו ירדו מורקורי האיצטדיון לעבר נשיא המדינה כשיחד עימם גולש "קיפי", סמל משחקי הפועל, שהגיש לנשיא המדינה את נס המשחקים.

לפני הברכות נראו על הדשא 250 דגלנים שנשאו דגלים ציבעוניים שיצרו צורות מתנועעות לנוכח הצופים המשתאים. בראש צוות הדגלנים צעדו שלושה דגלנים ראשים כשהם נושאים את שלושת דגלי היצוג — ישראל, המשחקים, ודגל הפועל.

אגנס קלטי, בעלת 4 מדליות זהב אולימפיות בהתעמלות, ניצחה על מופע תנועה מלהיב ששילב את תורת הגוף יחד עם מקצבי הזמן. על הדשא נראה שילוב מעניין של מופע דיסקו מלווה בתנועות קרטה שבוצעו ע"י 720 בני נוער. 300 שעות אימון באו לידי ביטוי מלהיב.

בימאי המופע יוסי צמח ביצע עבודה מעולה. לא היה רגע שקט על כר הדשא או ביציעים. 200 בנות פתח־תקוה בעזרת תופי יד ומקלות הקשה חוללו בריקודים צועניים לצלילי מוזיקה קיצבית.

שני שיאי הערב היו הופעת בנות עמק הירדן והביצוע המושלם של "גלים וגלגלים". 260 בנות עמק הירדן והדרכת דורית פורת העמידו על הדשא 120 עמודים קפיציים מיוחדים המתנועעים מצד אל צד, בידי המשתתפות. היתה זו ברכת ההתיישבות העובדת למשחקי הפועל הי"13.

מיד לאחר מופע זה פרצו לתוך האיצטדיון 60 משתתפים בתוך גלגלי ענק בקוטר של עד שניים וחצי מטר. בני הנוער, במיומנות גבוהה, הצליחו במופע הדורש כוח ודיוק להלהיב את הקהל בהעצום שהודה להם בתשואות חן על הביצועים.

היתה גם הופעה מחו"ל של מעופפי דנמרק שהתעופפו ורקדו בעזרת דרקון צבעוני שהיווה אכסניה למעופפים להחלפת תלבושות ואמצעי עזר לתרגילי ההתעמלות.

את החלק האומנותי חתמו 286 ילדים שהניפו 13 מצנחי ענק משובצי צבעים מרהיבים, כאשר השיא היה בהפרחת 5000 בלונים לשמיים.

בתום המופע האומנותי החלו מצעדי המשלחות כאשר בראש נבחרת הקדטים של ישראל בסייף שהובילו את דגל המשחקים שהובא בידי ותיקי הפועל בארץ.

מיד לאחר הותיקים החלו לצעוד המשלחות: אל סלבדור, אוסטריה, אירלנד, איטליה, ארה"ב, אוסטרליה, אוגנדה, בלגיה, בוליביה, בריטניה, סקוטלנד, מערב גרמניה, דנמרק, הולנד, הונגריה, יוון, ליבריה, לוכסנבורג, נורווגיה, פולין, פורטוגל, פינלנד, צרפת, צ'ילה, קנדה, קניה, קמרון, קפריסין, רומניה, שבדיה, שוויץ, ומשלחת ישראל יחד עם משלחת הנכים תחמור את מצעד המשלחות כאשר גוש צועדי ההסתדרות עוברים בסך.

לאחר מעבר המשלחות החלו הברכות. נשיא המדינה חיים הרצוג קידם בברכה את משתתפי התחרויות ואמר: "לו יהי זה אות לכל העמים. אות של ידידות ומיפגן הוגן. יד מושטת לאחווה ולשלום. אני מתכבד לפתוח את משחקי הפועל הי"13 עלו והצליחו."

גם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ברך: "תחי מדינת ישראל. קדימה הפועל".

מזכ"ל הפועל יצחק אופק אמר: "זהו רגע ארוך המשכיח את חילוקי הדעות והטרדות שלנו במשך יום יום. משחקי הפועל מהווים פריצת דרך ביננו לבין עמים רבים וביננו לבין עצמנו — קדימה הפועל."

בשם הספורטאים ברך המתאבק אבן ברנשטיין ומיד לאחר הדלקת אש המשחקים בידי אסתר רוט פרצו לשמיים זיקוקי דינור מרהיבים.

תלמידות מבתי־ספר בפתח־תקוה ורמת־השרון במחול והתעמלות בטקס פתיחת משחקי הפועל הי"13. צילם: עוזי קרן

קיפי – סמל משחקי הפועל הי"13, מנופף לקהל ומסתיר את מזכ"ל הפועל, יצחק אופק (מימין). הנשיא חיים הרצוג (במרכז) ורעייתו נראים מרוצים מקיפי. משמאל: מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר. צילם: עוזי קרן

בשולי הפתיחה: מברוק!

היה נעים לשבת אמש באיצטדיון ברמת־גן. אווירה חגיגית. מופעים מרהיבים. מזג־האוויר המצוין. לא הזכיר מאומה מאווירת הכדורגל העכורה.

משתתפי הפועל נסחפו במופע שוטף. אפילו רגע אחד של הפוגה לא היה. הבמאי יוסי צמח בנה את המופע כך שהקהל לא ישתעמם. הכל דפק על שניות. גם כאשר התחלפו המשתתפים הופנתה תשומת־הלב לבמה ענקית שהוקמה בצפון־מערב האיצטדיון, שם הנעימו רקדנים ורקדניות.

אפשר, כמובן, להתווכח על טיב הופעה זו או אחרת. אבל הסיכום היה מעולה. אילו התבקשתי לציין, בכל זאת, הופעות הייתי נוקב במופע של בנות עמק־הירדן ומופע הגלים־והגלגלים של זכרון יעקב, נחשולים, מעין־צבי ובי"ס שפיה. שני הכורי־אוגרפים, דורית פורת מקיבוץ אפיקים ושלמה כהן עשו עבודה נקייה, שהאפילה על כל השאר, כולל מופע האקרו־בטיקה של "מעופפי דנמרק".

אולם גם שאר המופעים בוצעו כהלכה, בטוב טעם.

המקהלות הוסיפו נופך של חגיגיות לכל המופעים ואווירה שטופה לעתים גם את הקהל לשירה.

בקיצור, פתיחה טובה שנקווה שגם ההמשך יהיה כזה.

החלק הטקסי היה קצר ולעניין. לא היתה תוספת של "שומן". בין צועדי ותיקי הפועל ראוי לציון ברוך בג, שחגג לפני כמה חודשים את יום הולדתו ה־85. אריות־של־ממש.

אינני חושב שהיה מישהו שהיה ראוי להדליק את אש־המשחקים יותר מאשר אסתר רוט. הספורטאית הישראלית הגדולה ביותר בענפים האישיים. מוזר היה לי רק מדוע היה צריך אצן־העבר, דוד טבק, לעמוד בפתח ולחנוך ידיים. אם רצו לשלב בין השניים אפשר היה להריצו כמה עשרות מטרים כדי שימסור את הלפיד לאסתר רוט.

"הכניסה האמנותית", דר־כה צעדו הספורטאים והמשלחות, והיציעים העמוסים לעייפה בצופים, העניקו למופע שלמות. הברכות היו קצרות וממצות. והעיקר, הדיוק. והערכה של המארגנים שהמופע יימשך 90 דקות היתה מדוייקת.

נהנינו — וזה אומר הכל.

ישראל פז

אסתר רוט: מודה למארגנים

מאת יוסף חכם

מדליקת לפיד משחקי [illegible] הפועל הי"13, אמש ברמת־גן, האתלטית אסתר רוט־שחמורוב נראתה נרגשת מאוד לאחר ההדלקה.

כשנשאלה מהי הרגשתה השיבה: "הריצה היתה קלה סביב המגרש ואני מודה למארגנים שאיפשרו לי להדליק את לפיד המשחקים."

נשיא המדינה, חיים הרצוג, לוחץ את ידי היהודיה־פולניה, אירנה שבינסקה, מהאצניות הגדולות בכל הזמנים, שהגיעה למשחקים כאורחת כבוד. צילם: עוזי קרן

מילווקי וגולדן־סטייט השלימו הקבוצות ברבע־הגמר

מאת שלמה מלחי, מיוחד ל"על־המשמר"

לוס־אנג'לס.— מילווקי וגולדן־סטייט השלימו בתחילת השבוע את קבוצות רבע־הגמר בפליי־אוף בליגת האן.בי.אי.

במזרח לא נפלו הפתעות. פילדלפיה סיימה, זו השנה השנייה את הופעותיה כבר בשמינית־הגמר כשנוצחה 3:2 על־ידי מילווקי. פילדלפיה נוצחה במשחק המכריע ביום ראשון — 112:89.

במערב העיפה גולדן־סטייט את יוטה־ג'אז, כשניצחה אותה — 113:118. זו הפעם השנייה בתולדות ליגת האן.בי.אי. שקבוצה מפגרת 2:0 ומנצחת — 2:3. האורחים מגולדן־סטייט כבר הוליכו 69:89. יוטה הקטינה ל־111:114, אבל לא יותר.

בינתיים החלו כבר משחקי רבע־הגמר. סיאטל הפתיעה כשניצחה ביוסטון את הרוקטס — 106:111, אחרי הארכה. דיין אליס קלע 14 נקודות, ביניהן 3 נקודות במצב של 104:106.

דטרויט ניצחה בחוץ את אטלנטה — 111:112.

הלילה יתמודדו: בוסטון — מילווקי; הלוס־אנג'לס לייקרס — לגולדן־סטייט.

פרסים זעומים

בשבת ללא הפתעות מיוחדות ניחשו 80 משתתפים את כל 14 תוצאות המשחקים במחזור 35 שהתקיימו על משחקי הליגה הלאומית והארצית, וכל אחד מהם יקבל כ־6,800 שקלים.

1,657 משתתפים ניחשו שלש עשרה תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־120 שקלים.

כדורגל

מאת שמעון קרודו

קבוצת בני יהודה ת"א גברה אתמול על הפועל יהוד מחוקה בתוצאה 1:3 וזכתה בגביע ע"ש סעדיה חתוכה ז"ל.

הפועל יהוד תיגברה שורותיה באריה חביב, שלמה קירט, יעקב אז'ובל ושלמה חביב.

במחצית הראשונה הציגה קבוצת בני יהודה משחק מעולה וכבשו את שלושת השערים לזכותם.

בדקה ה־3 כבש דוד גורונה בבעיטת קרן ישירה.

בדקה ה־15 השיווה יצחק בלחסן לאחר שניצל טעות בהגנת בני יהודה ומקרוב קבע 1:1.

כעבור דקה, הכניע דוד גורונה מבני יהודה את אריה חביב בבעיטה מצויינת מ־20 מטר.

בדקה ה־40 נקבעה תוצאת המשחק. נישל דיין בעט עונשין וחזי שירזי המשיך מקרוב פנימה 1:3.

בדקה ה־60 החמיץ המקומי רוגן בעיטת עונשין מ־11 מטר.

בסיום קיבלו שחקני בני יהודה גביע ענק ממשפחת החתוכה.

שפט צבי שריר לעיני 2000 צופים ביהוד.

אברטון אלופת אנגליה

ניצחה 0:1 את נוריץ משער בדקת הפתיחה ★ גם ליברפול ניצחה 0:1 את ווטפורד

קבוצת הכדורגל אברטון זכתה בתואר אליפות אנגליה בפעם השנייה בשלוש העונות האחרונות, לאחר שניצחה את נוריץ' 0:1, משער שהובקע כבר בדקה הראשונה על־ידי ואן דן האווה.

אברטון צברה 80 נקודות מ־40 משחקים ונותרו לה עד לסיום עוד שני משחקים, בעוד שלירִיבתה הרצינית ליברפול נותר רק משחק אחר והיא מפגרת בארבע נקודות אחרי אברטון, לאחר שניצחה את ווטפורד 0:1, משער שכבש איאן ראש בדקה ה־83 (38 שלו העונה. 29 מהם בליגה).

טוטנהאם הכיסה את מנצ'סטר־יונייטד 0:4 ונצחון גבוה נוסף השיגה ארסנל בדרבי על קווינס־פארק־ריינג'רס 1:4.

אסטון־וילה השלימה למעשה עם נשירתה, לאחר שהפסידה במגרשה לשפילד־וונסדי 2:1, בעוד ש־מנצ'סטר־סיטי הצליחה לזכות ב־שלוש נקודות נוספות בגברה על נוטינגהאם 0.1 ורק בשבת הקרובה תקבע סופית מי הן שתי האחרות שיצטרפו לאסטון־וילה, משום שגם צ'רלטון השיגה נצחון מרשים ובחוץ על ניו־קאסל 0:3.

צמרת הטבלה האנגלית

1.	אברטון	40	72־30	80
2.	ליברפול	41	69־39	76
3.	טוטנהאם	40	68־41	71
4.	ארסנל	41	57־33	70
5.	לוטון	40	44־39	66

ה־206 של ראש וה־48 של אלן

שער הנצחון של ראש על ווטפורד (0:1) היה ה־206 שלו בשבע שנות פעילותו בליברפול.

קלייב אלן כבש שער מן הנקודה הלבנה, והעלה את מאזנו ל־48 העונה והוכתר סופית כ"מלך השערים" בליגה ובגביע האנגלי.

ליגות באירופה

מהפך בליגת הכדורגל בצרפת

מהפך בפיסגת ליגת הכדורגל בצרפת בעקבות הפסדה של בורדו על ידי טולוז 3:2 וניצחונה של מארסיי על נאנט 0:2.

מארסיי חזרה להוליך עם 47 נקודות ומקדימה בנקודה את בורדו. בתום 33 מחזורים. במקום השלישי ניצבת טולוז, עם 42 נקודות.

נצחון לריאל ותיקו לברצלונה

האלופה ריאל מאדריד הגדילה את יתרונה ב"פליי־אוף" בספרד, כשהכניעה את מאיורקה 0:3, בעוד שיריבתה ברצלונה נפרדה בלא שערים מאספניול בדרבי.

לריאל 55 נקודות והיא מקדימה בשתי נקודות את ברצלונה ובתשע נקודות את אספניול, בתום 32 משחקים בליגה.

סאראגוסה, במקום הרביעי (40), נפרדה ב־1:1 מגיחון, ומרווחת חמישית (38), לפני מאיורקה (37). ואייארוליד ואתלטיקו מאדריד נפרדו בתיקו 1:1.

4:4 ברומניה

תוצאת תיקו 4:4 הושגה בין דינאמו וויקטוריה בדרבי בבוקרשט.

סטיאווה בוקרשט שלא שיחקה מוליכה עם 42 נקודות ועם שני משחקים פחות, לפני דינאמו בוקרשט 36 וויקטוריה 30.

● קבוצת פ.ס.וו. בריה, בה משחק רוני רוזנטל, כבשה שוב חמישיה תוך שבוע בליגה הבלגית, כשניצחה את ברסחוט 5:2 ומדורגת שלישית עם 41 נקודות מ־30 משחקים, אחרי אנדרלכט (50) שהביסה את סטנדרד ליאז' 0:4.

נאפולי בדרך לאליפות

קבוצת הכדורגל נאפולי צועדת לקראת זכייתה באליפות איטליה, למרות שסיימה בתיקו 1:1 עם קומו, וזאת, משום שיריבתה בצמרת אינטר מילאנו, נוצחה במפתיע על ידי אסקולי 1:0.

את השער לנאפולי הבקיע אנדראה קארנאבלה 13 דקות לאחר שער היתרון של קומו.

את שער הנצחון לאסקולי הבקיע דומניקו אגוסטיני בן ה־22.

שלושער של פייטרו וירדיס, העניק נצחון למילאן על רומא 1:4. בכך העלה וירדיס את מאזנו בראש טבלת המבקיעים ל־17, לפני אלסנדרו אלטובלי מאינטר שכבש 11 שערים.

רומא פתחה במסכת השערים על ידי הפולני זביגנייב בונייק בדקה התשיעית אבל אז כבש וירדיס את השלישיה. רוברטו דונאדוני השלים בדקה ה־70.

נצחון דומה השיגה וורונה על ברשיה לאחר 1:2 במחצית.

אודינזה מן בתחתית השיגה נצחון גבוה על אמפולי 0:3.

לנאפולי בראש הטבלה 40 נקודות והיא זקוקה לנצחון בשבוע הבא מול פיורנטינה כדי להשיג את הכבוד. אחריה בטבלה אינטר עם 37 נקודות, לפני יובנטוס 36.

האלופה הובסה 8:1

מאת יוסף חכם

48 שעות לאחר שזכתה באליפות המדינה, ספגה קבוצת בית"ר ירושלים הפסד מוחץ של קבוצת בית"ר נתניה 8:1.

שחקני בית"ר נתניה שהוזמנו כירון פרסלר, זאיל־בגלייכטר ממכבי פתח־תקוה ובשלום תקוה ממכבי נתניה היו נמרצים.

בשורות האלופה הטריה לא שיחקו אורי מלמיליאן.

את השערים לנתניה כבש בגלייכטר 2, תקוה 2, עוזי כהן 2 [illegible] 2, לבית"ר ירושלים: אלי אוחנה.

5.5.87

כפר־המכביה נכבש על־ידי ספורטאי משחקי הפועל

הרומנים מרגישים בבית והאמריקנים רוצים המבורגרים

פירמידה רומנית כשהבסיס הורכב ממרים־משקולות וממתאבק ★ בריאן קופר רוצה לרוץ מהר יותר מקלווין סמית ★ רצה יפהפיה מדנמרק ושני רצים מקופנהאגן חולמים בישראל על...סיאול

מאת יצחק ויסהוף

התחרויות במשחקי הפועל הי"13 יחלו היום. 1800 ספורטאים מחו"ל יטלו בהן חלק. כפר־המכביה ברמת־גן הוא מקום האיכסון המרכזי של הספורטאים האורחים. ביום ראשון ואתמול כבר שקק המקום חיים. מגוון של ספורטאים.

בליל של שפות. ספורטאים מרומניה, דנמרק, ארה"ב, אנגליה ועוד עשרות מדינות התערבבו זה בזה. לאורח שהגיע מהחוץ נדמה כי השפה השלטת בכפר היא... רומנית.

משלחת רומניה, כמעט בהרכב מלא, נמצאת במקום. הרומנים מרגישים כמו בבית. הסיבה: ביום הראשון לשהותם בישראל הוגשה להם ארוחה רומנית.

מי שחשב כי רומניה "תפסה בעלות" על כפר־המכביה לא היה צריך להמתין זמן רב. אתלטי דנמרק וארה"ב נטלו יוזמה ותבעו לקבל המבורגרים. טבחי המלון לא איכזבו, ומייד הוגשו לשולחנות המבורגרים עוקים. לשביעות־רצונם של האורחים מארה"ב שציינו: "רק שהאוכל הטוב ימשיך כך בכל הימים, ולא רק ביום הראשון שאנו בישראל".

בסים כבד

בין מכוניות חברת "הרץ", שהגיעו בתדירות של עשר דקות מנמל־התעופה בן־גוריון כשספור־טאים חדשים "נשפכים" מתוכן, נראה מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, מסכם פרטים אחרונים ב"לובי" של מלון כפר־המכביה. המזכ"ל התרוצץ בין האורחים ושאל אם הכל בסדר.

על הדשא היוותה נבחרת האקרובטים של רומניה אטרקציה. 14 גברים, נשים וגם ילדים יצרו פירמידה לתפארת. כל הספורטאים הרומנים הם מהדרג הבכיר בענפי ההתעמלות, ההיאבקות, השחייה, האתלטיקה והרמת־משקולות. בסיס הפירמידה הורכב מניטה קרישצ'אן מבוקרשט, אלוף רומניה במשקל כבד בהרמת־משקולות. הבסיס השני כלל את קוסטל מרטינובסקי, האלוף הרומני בהיאבקות במשקל עד 82 ק"ג. הפירמידה שנבנתה באה לסמל את האירוע המיוחד במשחקי הפועל. בפיסגת הפירמידה נשאה ליליאנה ניקיטה, בת ה־13, את דגלי רומניה וישראל. הספורטאית המפורסמת ביותר בפירמידה היתה גבריאלה ריקה, בת 24, שהשתתפה כבר במשחקים האולימפיים במונטריאול כחברה בנבחרת רומניה בהתעמלות־על־מכשירים.

שימו לב לקופר

מי שיגנוב ללא ספק את ההצגה בריצות הקצרות ל־100 ו־200 מטר יהיה האמריקני בריאן קופר, בן ה־20. קופר, המתגורר ביוסטון, טקסס, הצליח לקבוע השנה את התוצאה השנייה בטיבה בעולם ב־100 מטר — 10.08 שניות. גם ב־200 מטר הציג זמן מעולה — 20.22 שניות.

תוצאות אלו הושגו בשבוע שעבר וקופר מבטיח לשחורן לשפרן. גם ברוחק מצטיין קופר — 8.28 מטר. אין ספק שמי שיבוא להדר־יוסף ירווה נחת מהבחור.

חברו של קופר הוא אלויס פורד מבראבורס. אלויס ירוץ 400 מ'. זמנו הטוב ביותר — 45.32 שניות. בלוס־אנג'לס הגיע אלויס לשלב חצי־הגמר. בישראל הוא מבטיח להיות בגמר...

פיריץ דניאלסן היתה בשנת 1984־85 אלופת דנמרק בריצות 100 ו־200 מ'. מאז התבגרה הדנית היפהפיה וביצעה הסבה לריצות 400 ו־800 מטר. הישגה הטוב ב־400 מטר הוא 55.50 שניות, וב־800 — 2:13.0 דקות. כיום פיריץ היא הרצה הטובה בארצה למרחקים אלה. "לפי התוצאות שלי ב־100 מטר (11.9) וב־200 (24.35) אני יכולה להתחרות גם במקצועות אלו, אבל ברצוני להתרכז ביום בריצות 400 וב־800. אם אנצח בריצות אלו אהיה מרוצה. שמעתי שהרמה בתחרות תהיה גבוהה, ולכן אני מרבה להתאמן.

מי שמסייע לפיריץ להתאמן הוא אוגינס גולדברג (לא יהודי), שהוא אלוף דנמרק בריצת 1500 מטר (3:37.95 דקות). "בדנמרק יש בעייה בריצת 1500 מטר. יש לי חבר שכל פעם מצליח לקחת ממני את השיא. פעם הוא מנצח, ופעם אני. אפשר לומר שאני האלוף והסגן בעת־ובעונה אחת. אני מקווה לשבור בישראל את השיא הדני כדי שאוכל לייצג את ארצי באליפות העולם ברומא. באולימפיאדת סיאול בטוח שאשתתף. שם ניתן לשתף שני אתלטים ממדינה אחת".

חברו של אוגינס, קנט אנטראסיאן, רץ 5000 מטר (13.58 דקות). "חלומי להיות מפורסם ולכן עלי לנצח בישראל. כאן החלו להתפרסם בעולם אתלטים רבים וגם אני רוצה להיות כמותם".

אווירה של ספורט בכפר־המכביה.

אמריקני קופר

פירמידה רומנית בכפר־המכביה: ליליאנה ניקיטה, בת ה־13, מניפה דגלי ישראל ורומניה. צילם: אריה קנפר

אקרובטיות גבריאלה ריקה מרומניה. צילם: אריה קנפר

5.5.87

נבחרת ישראל בכדורסל למשחקי הפועל ה־13. חסר: לאוואן מרסר. צילם: אריה קנפר

הערב בחולון – משחק על גביע מכבי אונטריו

אלימלך, ג'מצ'י, דניאל, לאסוף ורוזנברג — בחמישייה נגד קנדה

כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

"הנבחרת מתאמנת רק שבוע. אמנם זה זמן קצר. אבל טוב שיש משחקי מבחן. ההתמודדות נגד נבחרת קנדה, הערב בחולון, יכולה לגבש את הכדורסלנים לקראת המשימות הקרובות. משחקי הפועל והחשובה יותר, אליפות לאירופה. בתחילת החודש הבא ביוון" — כך אמר אתמול צבי שרף, מאמן נבחרת ישראל. ערב המיפגש בין קנדה וישראל, ב־8.30 בחולון.

שרף התייחס גם לשובו של לאוואן מרסר לאימוני הנבחרת: "לאוואן הוא כוח רציני ביותר. אני לא צריך להזכיר מה רבה תרומתו לנבחרת. אמנם הבחור לא התאמן מאז הסתיימו משחקי הליגה, לפני כחודש וחצי, אבל אני משוכנע כי עד משחקי אליפות אירופה ישוב לכושרו המעולה. הערב, נגד קנדה, ייתכן שישותף למספר דקות, אך עלול גם להיווצר מצב שלא ארצה להטיל אותו למערכה ללא אימונים. נחליט לפני המשחק מה לעשות" — ציין שרף.

הנבחרת הישראלית ערכה אתמול שני אימונים. גם הבוקר, ביום המשחק, יתאמנו השחקנים. 15 שחקנים ירשמו בטופס המשחק, כך שמאמני הנבחרת, צבי שרף ועוזרו רני כהנא, יוכלו לבצע חילופים רבים במטרה לבחון כמה שיותר שחקנים.

נראה כי החמישייה הישראלית שתפתח תכלול את ישראל אלימלך, דורון ג'מצ'י, ארי רוזנברג, מוטי דניאל והווארד לאסוף.

נבחרת קנדה הגיעה לישראל ביום ראשון אחה"צ. הקנדים באו בהרכב חזק. הם יבקשו לנצח את ישראל ולזכות בגביע מכבי אונטריו.

המשחק הערב יהיה משחק גומלין למאבק בו ניצחה קנדה — 90:93, בטורונטו וישראל זקוקה לנצחון ב־3 נקודות כדי ליטול את הגביע.

במשחק זה יופעל לראשונה מחשב לסטטיסטיקה כאשר נתונים על המשחק יורמו כל העת.

כדוריד

הארזים וקרית־שרת בגמר הנשים בכדוריד

מאת יוסף חכם

קבוצות הנשים של מכבי הארזים רמת־גן ומכבי קרית־שרת/חולון יתמודדו ביניהן בגמר גביע־המדינה בכדוריד.

במשחק חצי־גמר הגביע, בקיבוץ רמת־הכובש, גברה מחזיקת הגביע, מכבי הארזים ר"ג, על הפועל פתח־תקוה — 14:29 (8:12).

מקיף ראשל"צ ודוד־שליט רחובות — בגמר

מאת יוסף חכם

לגמר אליפות בתי־הספר התיכוניים בכדוריד, שייערך ב־14 במאי, העפילו קבוצות תיכון מקיף ראשון־לציון ותיכון דוד־שליט רחובות.

במשחקי חצי־הגמר, שנערכו בהיכל־הספורט העירוני בראשון לציון, הושגו התוצאות: תיכון דוד־שליט רחובות — תיכון עירוני הרצליה 11:16; תיכון מקיף ראשל"צ — תיכון קרית־מוצקין 15:18.

חמישה מי יודע?

מג'יק ג'ונסון מועמד עיקרי לתואר "השחקן המצטיין של העונה" לעומת בירד, ל'.ור. מקהייל וג'ורדן

מאת שלמה גלזר

בתום כל עונת משחקים בוחרים באן. בי. אי. מספר שחקנים מצטיינים לפי הקטיגוריות השונות: שחקן ההגנה המצטיין, הריבאונדר הבולט, הקלעי העיקרי, ה"רוקי" הטוב ביותר (שחקן השנה הראשונה המצטיין בליגה), השחקן שחזר מפציעה ממושכת ו... השחקן השישי הטוב ביותר.

אבל התואר החשוב והיוקרתי ביותר הוא "השחקן המצטיין של העונה" (מ. וו. פי.) השנה הוזכרו בשלב הסופי חמישה כדורסלנים. לראשונה מזה שנים רבות איש מהם אינו שחקן ציר. שלושה מהם — "גארדים".

הראשון הוא לארי בירד, השחקן המצטיין בליגה בשלוש השנים האחרונות. השנה, כנראה, שלא ייבחר. בסך־הכל המספרים של בירד היו העונה טובים כבכל העונות — ממוצע של 28 נקודות למשחק, 9 ריבאונדים וכ־6 אסיסטים. אבל העונה גילה כוכב זה סימני־שחיקה ראשונים, ובמשך תקופה לא קצרה שיחק חלש יחסית. אצל בירד אין לעולם לדעת מה יעשה. לקראת סיום הליגה התעורר ובעשרת המשחקים האחרונים לא ירד מגבול 30 הנקודות למשחק. אצלו, אסור לשנות דבר אחד: שכאשר המשחק מכריע הוא תמיד בשיאו. במאבק האחרון בליגה, נגד אטלנטה, אותו היתה בוסטון חייבת לנצח, קלע בירד 32 נקודות, קטף 17 ריבאונדים וקבוצתו ניצחה.

רד אוורבך, המנהל־מאמן־נשיא האגוני של סלטיקס, אמר פעם: "כאשר יש חמש שניות לסיום וקבוצתי מפגרת בשתי נקודות אין שחקן בעולם שאעדיף למסור לו את הכדור מאשר ללארי בירד".

סיכויים מעטים

השחקן השני ברשימה הוא לפאייט (פט) ליוור, רכז המשחק של דנבר־נאגטס. ליוור הוא כוכב עולה באן. בי.אי. בשנתו החמישית בליגה והשנייה בדנבר (לאחר שלוש שנים בפורטלנד), הוא כוכב־על. גובהו — 1.88 מ' — לא מנע ממנו לקטוף 9 ריבאונדים בממוצע למשחק. הוא ניתן ביד טובה (כ־18 נקודות למשחק) ובמהירות רבה. ליוור הוא גם שומר נפלא, חוטף כדורים, מהמצטיינים בליגה. השנה היטיב לשחק עד שאלכס אינגליש, כוכב דנבר, מנה בעת משחק הכוכבים למאמן המערב, פט ריילי, וביקש שיוזמין את ליוור במקומו. הסיבה העיקרית שלליוור אין סיכוי ממשי לזכות נעוצה בעובדה שקבוצתו דנבר לא היטיבה לשחק העונה ובקושי עלתה לפליי־אוף.

לקווין מקהייל (2.10), כוכב הבוסטון, היתה עונה גדולה: כ־28 נקודות בממוצע למשחק ו־10 ריבאונדים. גדולתו של מקהייל היא שבמשך שבע שנותיו בליגה הוא ממשיך להשתפר מעונה לעונה. זהו שחקן עם טכניקת משחק מושלמת, ידיים ארוכות וסיקוות רבה. לקראת הסיום נחלש במקצת והדבר פוגע בסיכוייו.

מאבק בין שניים

אישית אני סבור כי ההכרעה תיפול בסופו של דבר בין שניים: מייקל ג'ורדן ומג'יק ג'ונסון.

מייקל ג'ורדן הוא ללא ספק השחקן בעל היכולת האישית הגבוהה בליגה. יש לו מהירות מדהימה, צער ראשון ענקי, ניתור אדיר ויד נהדרת. הוא פשוט לא ניתן לעצירה. העונה היה מלך־הסלים הבלתי־מעורער בליגה, עם ממוצע של 37.7 נקודות למשחק. לראשונה מאז ימי צ'מברלין האגדי עבר שחקן את גבול 3000 הנקודות בליגה. הסיבה שבגללה לא יזכה, כנראה, היא שקבוצתו, השיקאגו בולס, לא עשתה חיל.

בדיוק בגלל סיבה זו המועמד העיקרי הוא המג'יק ג'ונסון, לייקרס. קבוצתו, זכתה העונה ב־80 אחוזי הצלחה בליגה. היא ממש דרסה את יריביה ולמג'יק היה כמובן תפקיד־מפתח בכך, זאת בנוסף לעובדה שהוכתר פעם נוספת כמלך האסיסטים (12.4 בממוצע למשחק), קלע 23.8 נקודות למשחק וקטף 7 ריבאונדים. מעבר לכך המג'יק הוא הדמות הדומיננטית בקבוצה. הוא שמכתיב לה את הקצב ונותן לה את השראה. בעונתו הטובה ביותר באן. בי. אי. יזכה, קרוב לודאי, בתואר הנכסף, אותו לא נטל השחקן המצטיין מעולם.

רמלה רוצה את רכליס

מאת יוסף חכם

העולה החדשה לליגה הלאומית בכדורסל, קבוצת אליצור נוה־דוד רמלה, מעוניינת ברכישתו של כדורסלן הנבחרת הלאומית ומכבי רמת־גן, ניר רכליס, הנמצא בהסגר.

רכליס, בן ה־22, הגיע בשבוע שעבר ארצה מארצות־הברית ומתאמן בשורות הנבחרת הלאומית של ישראל, המתכוננת למשחקי הפועל ואליפות אירופה, בחודש הבא באתונה.

יו"ר מחלקת הכדורסל של מכבי ר"ג, אהרון מילשטיין, אישר אתמול שהיתה פנייה מצד ראשי אליצור נוה־דוד רמלה לרכישתו של הכדורסלן. "בשלב זה אנו לא משחררים אותו לשום קבוצה, אלא אם תבוא הצעה בספית גבוהה" — אמר מילשטיין.

היום במשחקי הפועל

●אתלטיקה: 5 — מירוץ חצי מרתון באשקלון.

● כדורסל: 8.30 (מחוץ לטורניר הרשמי) — ישראל נגד קנדה, בחולון. אליפות ספורט הפועלים בנהריה: 4.30 — איטליה — שוייץ; 6.30 — פורטוגל — צרפת; 8.30 — ישראל (הפועל נהריה) — בלגיה. טורניר נשים בבן־השלושה: 6.30 — נבחרת אליצור — נבחרת מכבין; 8.30 — נבחרת הפועל — ספרטקוס בלגיה.

●כדוריד: אליפות ספורט הפועלים, בהיכל העירוני בראשון לציון: גברים, 7 — שוויץ — צרפת; 8.30 — פורטוגל — ישראל (בית א') נשים: 5.30 — שוייץ — דנמרק. ברחובות: גברים, 7 — הולנד — דנמרק; 8.30 — אוסטריה — איטליה (בית ב'). נשים: 5.30 — הולנד — ישראל.

● כדורמים: טורניר קבוצתי בין־לאומי במכון־וינגייט: 11.30 — גרמניה — ישראל ב'; 7.30 — איטליה — ישראל א'; 8.45 — הונגריה — גרמניה.

●אופניים: מ־4.30 אחה"צ בנצרת־עילית: תחרויות מבחן ודירוג (60 ק"מ).

●התעמלות אומנותית: בהיכל הספורט בירושלים: 10.30 — מוקדמות; 4.30 — גמר.

● טניס־שולחן: באולם הפועל בראשון־לציון, 9.30 ו־6 — גברים ונשים, קבוצתי.

● קליעה: במטווח האולימפי בהרצליה, 9 — אקדח צלליות (גברים, 60 כדור מ־25 מטר), ברעננה, 12 — אקדח דו־קרב (גברים, 60 כדור מ־25 מטר).

●בדמינטון: בשדות־ים, 10 ו־3 — יחידים, מוקדמות.

● קשתות: בבית שרת בגבעתיים, 9 — גברים ונשים.

●פסטיבל ספורט ומחול: 8.30 — היכל הספורט בחיפה.

● ספורט־אורח למקומות־עבודה, 7 — אילת.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 30 בגוש 8283, רח' משמר הירדן מס' 12, בחריגה מאושרת. מבוקשת בהקלה: עד 5.15% בניה בקומת הקרקע בלבד.

את התכנית מס' 1240/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 468 בגוש 8267, רח' עציון מס' 8, בחריגה מאושרת. מבוקשת בהקלה: עד 6% בניה בקומת הקרקע בלבד.

את התכנית מס' 120/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 67 בגוש 8261, רח' יהודה הלוי מס' 18, בחריגות. מבוקשת בהקלה: עד 6% בניה בחלק היחסי. תכ' מס' 52/87, ת.ב. 4262.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הודעה עפ"י סעיף 188 לחוק התכנון והבניה

בתוקף הסמכות הנתונה לוועדה המקומית לתכנון ובניה עפ"י סעיפים 188, 189, 190 ובהתאם לת.ב.ע 497 — כביש גישה לגבעת אלה שהודעה בדבר אשורה פורסמה בילקוט הפרסומים 3304 התשמ"ו ע"מ 1430.

להלן פירוט הקרקע המיועדת להפקעה לדרך: בגוש 17502, חלקי חלקות 21, 22, 24, 25, 26, 27, 38, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 — ורדיר.

בגוש 17490 חלקי חלקות 22 בגוש 17491 חלקי חלקות 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 16, 22, 23, 26, 45 — עלוט.

נמסרת בזה הודעה כי הוועדה מתכוונת לקנות מיד חזקה במקרקעין האמורים מפני שהם דרושים באופן מידי לדרך.

הוועדה מורה שכל אדם המחזיק במקרקעין ימסור מיד את החזקה בהם.

בכבוד רב,

מולה כהן, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון והבניה ירושלים

הוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 להלן החוק:

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הוועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7652 חלקה 141 רח' גרדי הנטאות מבוקשת הקלה 2.37% משטח המגרש דהיינו: 52.37 במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/200.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו, רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ, יו"ר הוועדה לתכנון ובניה

חוק התכנון והבניה תל־אביב־יפו
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרדים למקצועות חופשיים בדירות שבקומות א' ו־ב' לתקופה של 5 שנים ברחוב חובבי ציון מס' 3 גוש 6910 חלקה 10.

תיק בנין: 0092"003
בקשה מס': 870035

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/ אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בספי, סגן ראש העירייה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עיריית חיפה — משרד מהנדס העיר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר

חיפה

רחוב ביאליק 8, חיפה
טלפון מספר — 04"640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר רמי נחמיאס לאשר ברעבר שינוי יעוד המהווה שימוש חורג ממגורים למסחר־מחסן ברחוב סירקין מס' 29 חלקות 35; 34 בגוש 10852 הדר. הבקשה כרוכה גם בבליטת גגון למרווח הקדמי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 11.30־18.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינובין, מהנדס העיר

עיריית הרצליה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי: שם כלו יעקב כתובת רנק 3 הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: שם הישוב הרצליה, רחוב הנשיא, גוש 6667 חלקה 76 מגרש 3, ומהות ההקלה: בקשה להקלה של 6% באחוזי הבניה, דהיינו 42% במקום 36% המותרים.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הוועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס בגוש 6144, חלקה 163, רח' נחום מס' 3 — דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10 מ"ר בק.ב. במרווחים צדדיים.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על־ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

אורי עמית — ראש העיר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

עיריית עפולה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי: קו בנין אחורי 5.40 מ' במקום 6.00 מ', מקום הבניה: גוש 16700 חלקה 26 רח' קהילת ציון עפולה.

את ההתנכרות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע בשעות קבלת קהל. אם לא תתקבל התנגדות לבקשה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בוועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.

י. אבימור, מ"מ ראש העיר, יו"ר ועדת משנה של הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי

דרום השרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה דרום השרון הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מפורטת מס' שר/130/6" ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: קביעת הוראות בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: מושב שדי חמד.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

תאריך: 4.3.1987

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' — ריצופים וכו. 08.40 כלי מורות — חירייק 4. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 בתרגום לערבית — חשבון — פעולות החשבון. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 צרפתית וע"ו. 11.16 חשבון ה' — השארית בחילוק. 11.30 ארץ מולדת — תצלצל שמתנו כפעמון הכסף וכו. 12.00 גיאוגרפיה (ו"ט) — החיים בבריכות ניריאינגלנד. 12.25 ספרות וע"ו — פוקנר — הרוב. 13.00 מוסיקה וע"ו — העצירה — קולות וצלילים — צלילי המיתרים. 13.30 קיבה ועגן — סור המורות וכו. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סרט קולנוע — האדם השלישי. 16.00 רובוטריקים — פרק 21. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון איבן (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף. 17.30 גב לחדשות — עם האריה דמה, הקוף פיפס והארנבת מיי — שידור חוזר של התכנית ליום העצמאות. 18.00 מר כלוורר — הפרק האחרון הלילה. 18.25 הגיע זמן לשון — פינה לענייני לשון בהנחיית אבשלום קור העפ: המלה בריעבד. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 חידון רמאראן — ההצגה אליאיאם. לפי ספרו של טאהא חסיין. ההצגה צולמה במצרים ומחולקת ל־15 פרקים. בכל יום ישודר פרק מן ההצגה. וכסיום — חידון לרמאראן. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מייק והבס הקטן — סרט תעודה על תמורות מכבי האש — חל אביב. 20.40 התמורות — קומדיה מוסיקלית עם ג'וליאן טגרין. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 ציפורים מתות בסתר. 23.10 בני היל — סדרת תכניות מיטשעשת בכיכובו של השחקן־הקומיקאי הנודע בני היל, בהשתתפות שחקנים אורחים. 23.40 פסוקו של מקום — מבט אל יקנעם. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

00.02 צלילי בוקר 07.00 בהאזנה ניזוחה. 00.00 קונצרט בוקר. 11.57 מגישים שיר — נתן אלתרמן. 12.00 מן הסרטיה — עוזי ויזל־ צ'לו/ארנון ויזל־ פסנתר: באך — סונטה בסול מג'ור לצ'לו ופסנתר; סוויטה מס' 3 בדו מג'ור. לצ'לו סולו: סונטה ברה מג'ור לצ'לו ופסנתר. 13.05 בהאזנה ניזוחה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 אתנחתא — בשידור חוזר איתן גלוברזון — פסנתר — ס. פרנק: פרלוד, כורל ופוגה; ברהמס: 6 קטעים. ט. טובה. אורה קפריצ'ה: סקריאבין: סונטה מס' 4. 17.30 קולות — מרריגלים מאיטליה של המאות ה־16 וה־17. 18.00 ממורף התקליטיה. 19.00 פניני אופרה — לקט מתוך האופרות: „אלסטיס" של גלוק, „דון קרלוס" של ורדי, „שמשון ודלילה" של סן־סאנס. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — התז. הקאמ. הישראלית; המק. הלאומית „רינת"/א. חפסקלזניח/ס. סמרטר הקלטה 11.11.85. קונצרט חגיגי: מיצירות קופלנד במלאת לו 85 שנים — „אביב בהרי האפלצ'ים": קונצ'רטו לקלרינית ותז. כלי־קשת; שני קטעים לתזמורת כלי קשת; „עיר שקטה", לחצוצרה, קרן אנגלית וכלי קשת; שירים אמריקניים עתיקים למקהלה ותזמורת. 22.30 ג'ז קלסי. 23.00 מחוררי יצירות — מוצרט: סונטות לחליל; שומאן: שירים.

רשת א'

07.30 רדירקל. 08.05 חוגה * עם בני הנדל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.06 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 16.27 השכלה ודעת לכל — בשתוף האוניברסיטה הפתוחה. 16.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 19.05 שעור בתלמוד. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד — עורך ומנחה: יובב כץ והפעם: קשר הגומלין בין הגוף והנפש וביטויו בכאב גופני. בתופעות פסיכוסומטיות או היפוכונדריות וכן על שיטות טיפול מקובלות ואחרות כהיפנוזה, דיקור סיני, רפלקסולוגיה, הומאופטיה וביו פידבק — עם ד"ר רפאל קרסו.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת * מגוון יומי. 11.30 סעו לשלום — עם נדעון הוד. 12.10 אלף־אלף ב־בית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — קריאות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 כת צחוק — הומור והמור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 שירים ושעורים. 16.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.10 על מספרים ואנשים — מגוון המשק וחברה. 18.06 אצבע על הדופק — שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 מרקי חזנות „כבקשתך". 22.05 עוד פעם אחת — תכניות בשידור חוזר — „פולין — סתיו 86" — רשמי מסע של יהודית הנדל בפולין; תכנית שניה — „פולין בלי יהודים". 23.05 קפר ראשי — הדיונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 ...

הסיפורים: עין — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 06.30 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל גיב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 יום טוב באמצע — עם אורלי יניב ויצחק בנר. 14.05 דו רה יוקי — עם דובי לנץ ודני קרסל. 15.05 מה יש — עם אריז טל. 16.05 נוסע צפונה — רומנרדיו. 16.30 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.51 באופן כללי — סיפור של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון יעל דן ודני כנר. 18.05 שעה הלה על כלכלה — עם שמואל נתשוה. 18.16 משולש — עיניה יומי בעניני השעה. בנחה: יוסי עורר. 18.51 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן — שירים עבריים — עם שידה גרא. 19.50 תיק פלילי 86/371 — מדינת ישראל נגד ג'ון איבן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 פסטיבל „אבראוס" — עם התזמורת הקאמרית הישראלית בניצוחו של יואב תלמי (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 סוכנים ישראליים. 22.05 על הרדש ועל הבסאק — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 עברים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם עודד יצחק בוכובזה — ראש נועצות אור יהודה. 00.05 ציפורי לילה עם עזרא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון * מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

18.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבסים — מירע רשירים, משחק רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות עם לאה עוז. 22.05 על הרדש ועל הבספאק — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 קול הג'או הזה — עורך ומגיש: דני קרסל.

רשת ג'

00.11 בחזרה לאושר — להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים. 09.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודע. 11.05 אהבה יומיומית * עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי. 14.05 סופן חוזר. 15.05 חדש, חריש ומחורש * עם שוש עטרי. 18.05 הצגה יומית * עם יקיר אביב. 18.06 מקום בעצרת — מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 ארום עתיק * שירים שלא גם ליום — עם מרים אלון. 23.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

9.10 ,7.15 ,4.30
אסתר: קשוחים שבאלה 5. 9.40 ,7.15
אורלי: ילדים חורגים לאלוהים
9.10 ,7.15 ,3
בן־יהודה: שכחי כרו למורה 5. 9.30 ,7.15

גת: חנות קטנה ומטריפה 4.15, 6.15, 9.15
גורדון: אהבה גנובה 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30
דריב אין: שבתי כרו לנורה 7.30
הוד: פרצוף לוהט 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: הביקור האחרון

בזואיון תיאו 40 ס"ר גרביניה 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: בילבורת 52 7.30, 9.30
סינמה 2: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
פאר: ללא רחמים 5, 7.10, 9.30
פוריב: בטי בלו 7.15, 9.30
דהובות לוהטים 21.30

רבינון:
חן 1: צבע הכסף 5, 7.30, 9.50
חן 2: פשעים שבלב 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: חטיפה נעימה 2.11, 5, 7.40, 9.45
חן 5: גושוע אתמול והיום 2, 5, 7.40, 9.45

שחף: פלאטון 4.10, 7.00, 9.30
תל־אביב: נער הזהב 5, 7.15, 9.30
תכלת: דקה לחצות 4.10, 7.00, 9.35

רמת־גן

אואזיס: ללא רחמים 4, 6.40, 9.30
לילי: פלאטון 7.15, 9.30
אירמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רבינוב:
גן 1: קשוחים שבאלה 5, 7.20, 9.40
גן 2: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 3: אהבה גנובה 5, 7.30, 9.40
גן 4: אל תקרא לי לבן 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: נער הזהב 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: אהבה גנובה 4.30, 9.15
בית אגרון:
הסיפור שלא נגמר 16.00
מנהטן 18.00
אורפאו נגרו 20.00
אפוקליפסה עכשיו 21.30
אקספרס של חצות 24.00
בפיר: פלטון 4.30, 7.00, 9.30
אורייל: אל תקרא לי לבן 4.30, 7, 9.15
גיטשל: ילדים חורגים לאלוהים 7.00, 9.00
סמדר: חנה ואחיותיה 7.00, 9.30
הבירה: האינטסלטור 4.30, 7.15, 9.15
אורדון
אור 1: קרוקודיל דנדי 4, 6.30, 9
אור 2: להתחתן שנית 4.30, 7.00, 9.00
אור 3: ג'ק פלאש המקפץ 6.30, 9.00
אור 4: חליפת ערב 4.30, 7.00, 9.00
עדן: מלכורת 52 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: כס הרמים 18.30

חיפה

ארמון: קשוחים שבאלה 4, 6.30, 9.00
אורה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.15
חן: אל תקרא לי לבן 4.10, 6.45, 9.00
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: שיחות מלוכלכות 4.45, 7.15, 9.30
עצמון 3: הבוקר שאחרי 4.30, 7.00, 9.15
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון: נער הזהב 4, 6.30, 9.00
אמפי: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: דקה לחצות 6.45, 9.15

קרן אור המחודש: האינטסלטור 4.15, 7.00

נתניה

שרון: פלאטון 4.15, 7, 9
סטודיו: תורה לנעורים 4.15, 7, 9

חולון

סבוי: פלטון 5, 7.15, 9.30
מגדל: הרומן שלי באוקספורד 4.00, 6.00, 8.00
ארמון: האינטסלטור 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: כלא נשים 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: כלא הנשים 5.00, 7.15, 9.10
כלון דניאל והאודיטוריום:
3 אמיגום 7.15, 9.30

באר־שבע

חן: נער הזהב 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
היכל 2: נער הזהב 5, 7.15, 9.30
היכל 3: פלאטון 5, 7.15, 9.30

עפולה

מופתרון: נער הזהב 8.40

רעננה

אורות: נפגש בחוף 4.30, 7, 9.40

גבעתיים

הדר: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.15, 9.10

ראשון־לציון

רון 1: נער הזהב 4.30, 7.15, 9.30
רון 2: פלאטון 4.30, 7.15, 9.30

עכו

אודיטוריום: ג'ינג'ה האמריקני 8.00

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב, יום ג', 5.5

חזוה: בהבימה
הקונטרבס — בימרתף
חדוד ונוה — ברמלה

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ג' 5.5 בשעה 20.30
„רכוש נטוש"

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון
אסותא — טרומפלדור 4.

ירושלים
מרפאת רח' הנירים — הנירים 1.

נתניה
תנשא — שד' וייצמן 36.

פתח־תקוה
רסל — רוטשילד 87.

רמת־גן
גרמוה — ביאליק 50.

תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 19.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה
נווהשאנן — תיכון 37.

רחובות
כללית — ברמשה.

רעננה־כ"ס
דוקסטר — ששת הימים 47, כפ"ס.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים. ביקור חולים - פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00־20.00, בימי ו' 08.00־15.00.
טלפונים: 03"433500, 03"433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02"243558
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04"229488 (11.00־20.00)
גליל מערבי - 04"922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222732.
„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03"221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של „החסת" לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות 21.00־23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00־24.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00־21.00.
הכתובת: רח' פרישמן 49, טל' 381649.
בחיפה: רחוב הנגמן 26, קומה ג', טל' 521146. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00־24.00. אחרי חצות בשעות טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה ג', טל' 294869, 03"285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052"32432 בימים א'־ה' בשעות 17.00־21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02"227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03"5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03"761113
ער"ן חיפה — טל' 04"672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111
ער"ן נתניה — טל' 053"35816

סילוק מוטרדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — 101, טל' 221032"08. עפולה טלפון 93534"06. טבעון — 101. טלפון 331401"04. נהריה — טל' 823333"04. ים — טל' 8511111. באר־שבע — טל' 74767"057.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 11.30, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.10, 16.30, 17.30, 19.30, 16.00, 15.00, 14.00, 13.00, 12.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

5.5.87

היום נפתחת חקירת העברת כספי האיראנים לקונטראס

הנשיא רייגן ינסה להוכיח שלא ידע דבר על מעורבות ממשלו באיסוף הכספים והסיוע הצבאי למורדים בניקרגואה

מאת דליה רפאל, כתבנו בארה"ב

סנטור דניאל אינויה, יו"ר ועדת החקירה המשותפת של הסנאט והקונגרס, יפתח הבוקר את החקירה בפרשת איראן־קונטראס.

הדיונים יתנהלו באותו אולם בו התקיימו, לפני 14 שנים, הדיונים בפרשת ווטרגייט. הם יארכו שלושה חודשים ויזכו לכיסוי טלוויזיוני מלא. הנשיא רייגן וממשלו יעמדו בפני מבחן קשה.

כמו בדיוני ווטרגייט, השאלה המרכזית תהיה „מה ידע הנשיא". האם ידע רייגן על העברת הכספים ממכירות הנשק לאיראן, למורדים בניקרגואה, ועל הסיוע הצבאי שניתן לקונטראס בתקופה בה אסר זאת הקונגרס.

אינויה אמר אתמול בראיון טלוויזיוני ברשת N.B.C, כי לדעתו „הנשיא ידע יותר מאשר גילו פרסומי הבית־הלבן והיה מודע לכך שכספים נאספו לשם אספקת נשק לקונטראס".

הנשיא, הודה אתמול בשיחה עם כתבים בניו־יורק, שידע על קיומה של רשת סיוע פרטית לקונטראס. אך הכחיש שידע דבר כלשהו על מעורבות ממשלו באיסוף הכספים.

העד הראשון שיופיע בפני ועדת החקירה יהיה הגנרל בדימוס ריצ'רד סיקורד, אשר היה מעורב ברשת אספקת הנשק לקונטראס. אחריו יעיד היועץ לשעבר לבטחון לאומי, רוברט מקפרליין, המתאושש מניסיון התאבדות.

אאידה בלוקסור

לוקסור. — כוכב האופרה, פלסידו דומינגו, סבל מבעיות אקוסטיות בהצגה החגיגית של האופרה „אאידה" למרגלות מקדש הפרעונים של לוקסור, בשבת בלילה.

אולם העשירים ובני משפחות המלוכה שהגיעו לחופעה, לא היו מאוכזבים.

„היתה זו חוויה פנטסטית", אמר השר הבריטי לשעבר, מייקל הזלטיין, לאחר המופע בן 3 השעות. בו נכחו גם הנסיכה קרוליין ממונקו, המלכה סופיה מספרד וסוזן מובארק, רעייתו של נשיא מצרים.

אנשי „חוג הסילון" באו מרחבי העולם, ושילמו עד 750 דולר לכרטיס. יותר מ־3,000 שוחרי אופרה באו ללוקסור, ודובב גרסו כי זה היה שווה את הכסף, למרות בעיות הסאונד. שדה התעופה של לוקסור היה גדוש מטוסים פרטיים ומטוסים על־קוליים. מהם יצאו הנוסעים כשהם בלבוש ערב מלא. רוב הבאים למופע, המריאו מיד לאחר סיומו.

פקין יוצאת במחולות

פקין. — העיר פקין החליטה להתיר ריקודים כל עוד הם נערכים באור מלא, לא יוגשו משקאות חריפים ולא יהיו מארחות.

סוכנות הידיעות הרשמית של סין פירסמה תקנות של ממשל העיר, שנכנסו לתוקפן ב־1 במאי, המתירות לבתי מלון, מסעדות, יחידות תרבות ואנשי עסקים לארגן ריקודים. בין תנאי הרשיון: יש לדאוג ללהקה שבה לפחות 4 נגנים, והיודעת לנגן לפחות שני לחנים. להקה זו חייבת לנגן רק מוסיקה שפרסומה מותר בחוק או שורדה בטלוויזיה או ברדיו.

סוכנות הידיעות הוסיפה כי אין תקנה לגבי סוג הריקודים.

● ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, ורעייתו, ערכו קבלת פנים לרגל יום העצמאות לתושבי ירושלים, לנכבדי העדות ולסגל הדיפלומטי. קבלת הפנים נערכה בחצר המצודה.

פיוס בין סדאם חוסיין לאסד יפעלו להפסקת מלחמת המפרץ

הפגישה נערכה לפני שבוע בבסיס חיל אוויר ירדני, בחסותו של חוסיין

מאת עוזי מחניימי, כתב „על המשמר" בבריטניה וסוכנויות הידיעות

לונדון. — בפגישה בת חמש שעות, אשר התקיימה ביום שני שעבר "בבסיס חיל האוויר הירדני „ג'אפר", שבדרום מזרח ירדן, הסכימו נשיאי עיראק וסוריה להפסיק את התחרות הדתית, לפעול לסיום המלחמה עם איראן, ולאפשר יצוא הנפט העיראקי דרך סוריה.

מקורות ערבים בלונדון מסרו אתמול לכתבנו, כי נשיאי עיראק וסוריה הגיעו בטיסה מבגדד ודמשק לבסיס ביום שבת שעבר. הנשיא הסורי הגיע למקום מיד לאחר ששב ממוסקבה, מפגישה עם מנהיג בריה"מ.

הפגישה הראשונה התקיימה כבר באותו יום, והיתה פגישה מכינה בהשתתפות חוסיין ויורש העצר הסעודי, האמיר עבד אל עזיז. כפגישה זו נערכה „סולחה" כמיטב המסורת הערבית בין שני המנהיגים היריבים.

חוסיין פועל ללא לאות למעלה משנה להביא למפגש בין שני המנהיגים. לחץ סובייטי על אסד בעת ביקורו במוסקבה, שלווה, כנראה בהבטחת סיוע כלכלי, סייעו להשגת הפגישה.

בפגישה סוכמו הנושאים הבאים: שתי המדינות יפסיקו לאלתר את החתרנות ההדדית: הסורים יפסיקו לתמוך בכורדים בצפון עיראק, והעיראקים יפסיקו את החתרנות בעזרת „האחים המוסלמים" בסוריה: הסורים הסכימו לאפשר בעתיד יצוא נפט עיראקי דרך ארמת סוריה.

ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, התפטר מתפקידו

ביירות. — ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, הודיע אתמול על התפטרותו בהודעה ששודרה ברדיו.

כראמה, שהקים את ממשלתו ב־30 באפריל 84, הביע תקוות שתתפטרותו „תשרת את האינטרסים של לבנון ותאפשר לה להתגבר על קשייה".

מנהיגי הנוצרים, ובראשם כמיל שמעון, מנהלים מזה חודשיים מסע נגד כראמה. המיליציה הנוצרית „הכוחות הלבנונים" הרחיקה לכת עד כדי כך שפנתה בתביעה לנשיא ג'מייל שיפטר את כראמה.

כראמה הוא מוסלמי סוני. השרים המוסלמים בממשלה מחרימים את הנשיא ג'מייל, מאז ינואר בשנה שעברה, כאשר הנשיא סירב לתמוך בחוזה שלום, שהושג בתיווך סורי ושנועד לשים קץ למלחמת האזרחים.

הותיקן, הצלב האדום ובעלות הברית סייעו לבארבי לברוח

לונדון. — קלאוס בארבי, שהיה ראש הגסטפו בעיר ליון שבצרפת, אמר כי בעלות הברית במלחמת העולם השניה, הותיקן והצלב האדום סייעו לו ב־1945 לברוח לדרום אמריקה. כך מסר אתמול העיתון הבריטי „מייל און סאנדיי".

בארבי השיב על שאלות שהוכרחו לתוך הכלא בליון, שם הוא ממתין לפתיחת משפטו ביום שני הבא.

הוא טען, כי שיתוף הפעולה של אורחים צרפתיים עם הנאצים היה תופעה נפוצה מאוד שהקיפה את כל שכבות החברה הצרפתית. (עי"ר)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה להוספת לאחוזי בניה ברחוב פנחס רוזן מס' 64 גוש 6623 חלקה 541.

תיק בנין 2/802"064 בקשה מס' 870002.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/ אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. בספי, סגן ראש העיריה, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

לידידנו במפעלי התיישבות הקיבוצית
ברכת חברים לביסוס השלום
בחג העצמאות
ד. בורלא ושות'
שרות להשבחת מים
ת.ד. 174 הוד השרון
טל' 052"21094 ● 052"456627
ספקי ציוד. שרות כימיקלים
לריכוך השוויה ● סינון ● דמינרליזציה ● בריכת דודי הקיטור ● ומגדלי הקירור

5.5.87

הזמרת דאלידה התאבדה

חזמרת דאלידה (צילום: אי־פי)

הזמרת והבדרנית דאלידה, ילידת מצרים, ששיריה זכו לפופולריות עולמית בשנות ה־50 וה־60 נמצאה שלשום ללא רוח חיים בביתה שבפאריז. משפחתה אישרה שהיא התאבדה בבליעת גלולות שינה.

דאלידה נולדה במצרים ב־1933. היא היתה בתו של כנר באופרה של קאהיר ושמה המקורי היה יולנדה ג'יגליוטי. בפרסום עולמי זכתה עם שירה הראשון „במבינו" שהוקלט ב־1956 זמן מה לאחר שהגיעה לצרפת. היא הקליטה כ־800 שירים בצרפתית, איטלקית ושפות אחרות ומכרה בקריירה שלה למעלה מ־85 מיליון תקליטים. עוד ב־1967 ניסתה להתאבד בבליעת גלולות.

דנטה: תופת בחיים ונדודים לאחר המוות

שרידי גופתו של משורר הלאומי של איטליה, דנטה אליגיירי, נעלמו משתי מעטפות מצהיבות בספריה הלאומית של פירנצה.

המעטפות הוצגו לראווה בפעם האחרונה בפירנצה ב־1929. השרידים נשמרו במכתבה סגורה מאז 1899. כאותב שנה הם נמסרו למוזיאון על ידי הפסל אנריקו פאזי, שהכין את האנדרטה של המשורר המוצבת בכנסית סנטה קרוצ'ה.

קודם לכן הוחזקו שרידי גופת המשורר בעיר ראוונה הסמוכה, שם מת דאנטה ב־1321. נזירים הוציאו את שרידי הגופה מהקבר והסתירו אותם ב־1519, כדי למנוע חטיפתם על־ידי אזרחי פירנצה.

ילדות נמכרות לזנות באזורי רעב בהודו

ניו דלהי. — בנות נמכרות על־ידי משפחותיהן תמורת 80 דולר באזורים שנפגעו על ידי הבצורת בהודו, ונשלחות לבתי זונות. על־כך הודיע אתמול ארגון להגנת נשים בניו דלהי.

הארגון מציין, כי לעתים קרובות ילדות הן בנות 11 בלבד. הבצורת שפקדה 12 מדינות ושתי טריטוריות של האיחוד ההודי הביאה אלפי כפרים עד לסף הרעב, ובמקומות רבים יש מחסור במי שתיה ורעב כבד. (עי"צ)

גאז מדמיע בכנסיה

ורשה. — פעילים של האופוזיציה אמרו אתמול, כי המשטרה הפעילה גאז מדמיע נגד מפגינים של „סולידריות", לראשונה מזה שנתיים, כאשר פיזרה שלשום הפגנות בקתדרלה בורשה ובכנסיה בוורוצלב.

ההפגנות בכנסיות, לרגל יום החוקה הפולני, נערכו לאחר שהמשטרה מנעה ניסיונות לקיים תהלוכות בלתי חוקיות ב־1 במאי.

קרינה מגוף האדם לגידול פטריות ענק

פקין. — חוקרים סיניים בחבל יונאן הצליחו לגדל פטריות ענק בעזרת קרינה אנושית. על כך מסרה סוכנות הידיעות „סין החדשה".

הסוכנות מציינת כי מנהל מכון המתמחה בחקר מדעי גוף האדם, ואנג דיאלין, ביסס את הניסויים שלו על טכניקה סינית הידועה בשם „קיג'ונג". הוא כיוון את האנרגיה המשתחררת על ידי גוף האדם לעבר הפטריות, והצליח לטפח פטריות גדולות במיוחד, כיניהן אחת שגובהה 11.7 סנטימטר, ומשקלה 159 גרם.

ה„קיג'ונג" היא טכניקה של נשימה וריכוז, שלדברי מומחים, מאפשרת לרפא מחלות רבות ולהאט את קצב ההזדקנות של גוף האדם. כמה מנהיגים סיניים בכירים זקנים מקבלים טיפול מדיר של מומחים ב„קיג'ונג". (עי"צ)

רבין הורה להפסיק לפרסם תמונות של גוויות מחבלים

„בנפול אויבך אל תעלוז" נאמר בהוראה לדובר צה"ל

מאת אבי בנידה, כתבנו הצבאי

שר הבטחון, יצחק רבין, הינחה באחרונה את שלטונות הצבא שלא לצלם יותר ולא לפרסם בתקשורת תמונות בהן מופיעות גוויות של מחבלים שנהרגו בהתקלויות עם צה"ל.

ההנחיה באה לאחר שבפסח פורסמה בעמודים הראשונים במרבית העיתונים תמונה ובה גופותיהם של אנשי חיזבאללה, שנהרגו בניסיון לתקוף מוצב של צד"ל, וכוח צה"ל.

מפקדים בצה"ל טענו, כי אין לנהוג כך „כפי שלא היינו רוצים שתמונות של חללי צה"ל יפורסמו בעיתונות הערבית."

שר הבטחון הינחה את דובר צה"ל לחדול מלצלם גופות מחבלים. ולהשתדל למנוע מצלמים אורחיים לנהוג כך. בלשון ההוראת לשכת השר מצוטט הפסוק „בנפול אויבך אל תעלוז".

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע

הזמנות בדבר צווי ירושות, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון.

כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המנוח/ה	שם המבקש/ת
103/87	צו ירושה	גולדמן היימן	רוברט גולדמן
121/87	קיום צוואה	ברקוביץ חיה רוחלה	ברקוביץ יוסף
123/87	"	זינגר פניה	יהודית ריין
130/87	"	לוינזון מיכל	לוינזון איטה
135/87	"	גולדנברג הרמן	גולדנברג סלומון
136/87	"	ורוינג סרנוף	ראיסה סרנוף
150/87	"	רבינוביץ חיים	חיה רבינוביץ
153/87	"	מלכה דוד	מלכה אשר
169/87	"	ארליך אליעזר	ארליך מגרה
171/87	"	הימן צבי	הימן רחל
172/87	"	פופל איבורדסין	פופל מריום
179/87	"	משה ישראלי	ראובן ישראלי
180/87	"	אן ברטה פרידברג	פליס ג'ויס זקס
182/87	"	כחלון אליהו	כחלון יהודה
184/87	"	פאני וולף	רחל קריאף
185/87	"	צינוהיים אלכסנדר	מרים צינוהיים
147/87	צו ירושה	קנטור סימון	קנטור רווה
149/87	"	לנגה גרטרוד	גוד יעקב
151/87	"	רגינה מסר	ה' אמריק מסר
152/87	"	משה בישי	יצחק בישי
154/87	"	ניניקשוולי משה	חיים ניניקשוולי
155/87	"	פיבי בן שימול	מרק אילן בן שימול
157/87	"	זיסמן גולדה	אהרון זיסמן
158/87	"	יונני טובה	יונני סוהרב
159/87	"	מרקוביץ עמנואל	מרקוביץ אדריאנה
160/87	"	מנשה אברהם גדליה	צאלי כתון
167/87	"	נורל לייב	טרבילר אלכסנדרה
169/87	"	אלימלך פריחה	חביב אלימלך
170/87	"	ביטון עמרם	ביטון אניטה
173/87	"	רגב זאב	רגב מנחם
174/87	"	אוולאי רחמה	אוולאי מרדכי
175/87	"	לאופמן פרדי	לאופמן צפורה
176/87	"	אוחיון ליאן	אוחיון ז'קו
177/87	"	נמני יוסף	ניסים סליר
178/87	"	שליט ברכה	שליט בן־ציון
181/87	"	מליקסון מירה	מנשקו קרולה
183/87	"	בלומנפלד רוזה	דב בלומנפלד
186/87	"	קורט וסרברג	וסרברג מרים
187/87	"	זינגרד יעקב	זינגרטן אנגל
188/87	"	סימון חיה וינקו	סימון קובה
106/87	"	סולומונוביץ פישר	סולומונוביץ עמליה
112/87	"	בן לולו מסעוד	בל ישראל
114/87	"	מימון בן מאיר חפוטה	אלי סגל
119/87	"	ויזמן יהודה	ויזמן רחל
120/87	"	וורמסר מרדכי ממיתר	וורמסר בטייסון ממותר
122/87	"	גרפינקל שרה	חיה הדרי
124/87	"	פרנקו אהרון	פרנקו שרה
125/87	"	אסנר יוסף	אסנר צפורה
126/87	"	פורטנוי ברכה	שרייבר מרים
127/87	"	קוסאשווילי יהודה	קוסאשווילי פניה
128/87	"	חיים גנדל	בתיה בטי ליבוביץ
129/87	"	בנדל שרלוטה	בתיה בטי ליבוביץ
131/87	"	יעקב אוגן קליין	שרה אוה מאיר
132/87	"	עמרם דריין	רבקה דריין
133/87	"	יחיא מלכה	רוכר אילה
134/87	"	וינטראוב דינה	וינטראוב פיליס
137/87	"	אברהם ברוח	וולנר שושנה
138/87	"	זגבה דניאל	זגבה קסאוה
139/87	"	אוחיון אנט	מרקו לוי
140/87	"	דבוש אברהם	דבוש נעמי
141/87	"	הרשקוביץ יוסף	זלדה צוקרמן
142/87	"	קריף חי ג'ורג'	קריף סימה
143/87	"	פרץ אלברט	פרץ טוזן
144/87	"	יצחק אמויאל	אורלט אמויאל
145/87	"	מדר יחיאל	מדר רוני
146/87	"	לוי מכלוף	עליזה נתנאל

בא לעבודה וגילה: צה"ל הודיע שנפטר

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שלטונות צה"ל הודיעו על פטירתו של חייל מילואים למקום עבודתו בירושלים. הצעיר, חי וקיים ושיגר מיכתב מחאה לרמטכ"ל.

אריה קריזל, סטודנט בן 26 תושב שכונת עין הים בחיפה, סיפר כי בשבוע שעבר הודיעו למקום עבודתו, בבניין כלל בירושלים, על פטירתו. כשבא באותו ערב לעבודה, נדהמו חבריו לראותו. הם סיפרו לו, כי בבוקר התקשרה אליהם קצינת הקישור של צה"ל הודיעה לפקידה על פטירתו של קריזל, וביקשה לוודא מספר פרטים.

לדברי קריזל, טענה הפקידה בתוקף כי לא ייתכן שהוא נפטר, אך קצינת הקישור אמרה לה שאין ספק בכך.

מתברר, שלאריה קריזל היה שכן בשם אריה ספיר, שנפטר לפני כשבוע, וגופתו נמצאה בחצר בית ספר בחיפה. באחרונה נערך תרגיל גיוס ביחידתו של קריזל וככל הנראה הגיעו הפוקדים לאזור מגוריו של אריה ספיר, שם הודיע להם אחד השכנים כי אריה נפטר. הפוקדים לא טרחו לברר באיזה אריה מדובר, וכך התגלגלה הטעות עד שהגיעה ההודעה על מותו למקום עבודתו.

ציתות דוב

ניו־יורק. — בריה"מ מצותת לשיחות טלפון של משרדי ממשלה בוושינגטון, כולל הפנטגון בעזרת ציוד גלי מיקרו הנמצא בשגרירות הסובייטית ובדירות של דיפלומטים סובייטים. על כך, דיווח שלשום העיתון „ניו־יורק טיימס".

העיתון מצביע על העובדה שלרשות בריה"מ הועמדה חלקת אדמה להקמת שגרירות חדשה על הר אלטו, מן הנקודות הגבוהות ביותר בעיר. משם אפשר לצפות אל הפנטגון, הבית הלבן, משרד החוץ והתחנת הבטחון, הדמיה שהיא מרכז להעברת מסרים סודיים לצי. (עד"י)

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בניית מגורים לבית על חלקה 278 בגוש 8267, רח' וייצמן מס' 102, בחריגה מאושרת. מבוקשת כהקלה: עד 15% בניה. 74 ס"מ בקווי בנין צדדי.

את התכנית מס' 418/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה. תיק בנין 28.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6379 חלקה 30 ברח' הס מס' 13.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ג' בו מותר להקים בנין דיור 5 קומות על עמודים וחדרים וסככות על הגג 137.5% בניה 9.05 דירות.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן ג' קומות על עמודים חדרים וסככות על הגג, 148.46% בניה 10 דירות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי,
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה פתח־תקוה

מכרז לביטוחי העירייה
לתקופה 1.6.87–31.3.88
מכרז מס' 2/87

עיריית אום אל־פחם מכריזה בזה על קבלת הצעות לביטוחיה כמפורט בנספחים הרצ"ב. עבור חוברת המכרז ישלם המשתתף 300 ש"ח שלא יוחזרו אם זכה המגיש במכרז ואם לא זכה.

א. רשאים להגיש הצעות אך ורק חברות פיתוח או גופים המורשים לחתום בשמן.
ב. על המציעים לחתום על כל הנספחים ולציין בהצעותיהם פרטים מלאים בדבר שיעורי וסכומי הפרמיות.
ג. תקופת ההתקשרות תהיה ל־3 שנים.
ד. העירייה רשאית להפסיק ההתקשרות בכל עת בהודעה בכתב.
ה. בכל מקום בנספחים בו מוזכר דולר ארה"ב או $ הכוונה לשער יציג של המטבע.
ו. בנוסף לאמור במכרז מבקשת העירייה הצעות לביטוח הרכב שלה המונה כ־10 כלי רכב (כולל טרקטורים) וחמש נגררים. ביטוח כל כלי הרכב ייערך כפי תנאי הפוליסה התקנית וכולל כיסויים אופציונליים.
ז. לביטוח כלי רכב שאין התעריף המאושר לביטוח רכב חל עליהם יש לפרט שיעור פרמיה סופי מערך הרכב. כן יש לפרט את „חבילת" הכיסויים הנוספים.
ח. המבטחים מתחייבים למנות פקיד בעל סמכויות שיהיה המקשר בין העירייה וביניו.
ט. שיעורי הפרמיה יהיו על בסיס שנתי לתקופת ההתקשרות ולא יחולו בהם כל שינויים.
י. העירייה רשאית לשנות את סכומי הכיסוי, היקף הביטוח, סוגי הסיכונים המפורטים בכל אשר תמצא לנכון. כל ביטוח או תוספת ביטוח או ביטול ביטוח במהלך השנה ייעשה על־פי חישוב יחסי.
יא. המציעים חייבים להגיש הצעותיהם לגבי כל הביטוחים המפורטים.
יב. אין העירייה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא, כמו כן תהיה העירייה רשאית למסור חלק של הביטוחים ו/או לחלק את הביטוחים בין מספר מציעים, הכל כראות עיניה.
יג. את ההצעות יש להעביר לעירייה עד יום 21.5.87 בשעה 12.00.

ראש עיריית אום אל־פחם
האשם מחאמיד

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
עיר אילת

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לוועדת בנין ערים אילת, בקשה למתן היתר לשימוש חורג, חריגה מתכנית בנין ערים מפורטת מס' 12/114/03/2.

מהות הבקשה: בקשה לשימוש חורג לבנית פאב בכיוון הלגונה בשטח ציבורי פתוח בצמוד למלון קיסר בחוף הצפוני אילת.

שם המבקש: מלון קיסר.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מענין החריגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן
יו"ר הוועדה המקומית

בן עוזי, סיגלר ושות'
רואי חשבון

הודעה על קבלת החלטה מיוחדת בדבר שינוי הוראות תזכיר החברה

ניתנת בזה הודעה שבאסיפה כללית שלא מן המניין של החברה הנ"ל שנערכה ונתכנסה כהלכה ביום 27.4.1987 במשרדה הרשום של החברה נתקבלה ההחלטה הבאה בתור החלטה מיוחדת:

החלטה מיוחדת
1. לבטל בתזכיר ההתאגדות את סעיף 2א.
2. לקבוע סעיף 2א חדש כדלקמן: „האגרם של רואי חשבון".

כל נושה או חבר החברה המבקש לפסול את ההחלטה חייב להגיש בקשה על כך לבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו תוך 21 יום ממועד קבלת ההחלטה.

אילן סיגלר, מנהל

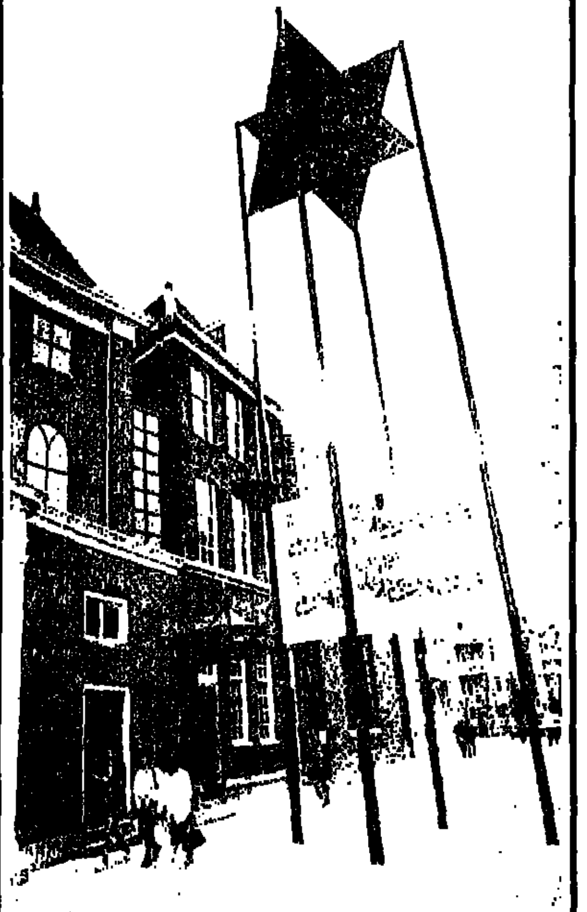

חזותם המשופצת של ארבעת בתי־הכנסת שהפכו למוזיאון

נחנך המוזיאון היהודי באמסטרדם

אמסטרדם. — ראש עיריית אמסטרדם, אד ואן תין, חנך שלשום את המוזיאון ההיסטורי היהודי של אמסטרדם. בטקס השתתפו המלכה ביאטריקס והנסיך קלאוס, חברי ממשלת הולנד והקנצלר האוסטרי, פרנץ ורניצקי.

המסמכים והאוספים של „יודס היסטוריש מוזיום", הועברו לתשלובת ענקית של ארבעה בתי כנסת, ששופצו בהוצאה כוללת של כ־15 מיליון דולר והפכו למוזיאון, בו מוצגים כתבי יד וחפצים שונים, המתעדים את תולדות היהודים בהולנד מ־1590 עד ימינו.

הנהלת המוזיאון הטעימה כי המבנה החדש נועד לחלוק כבוד ל־104,000 היהודים ההולנדים שנרצחו במלחמת העולם השניה.

יהודים אורתודוכסים, שביקשו למחות נגד השתתפות קנצלר אוסטריה בטקס, החרימו את פתיחת המוזיאון. ורניצקי הוזמן להשתתף בטקס לאחר שחברות ומוסדות באוסטריה תרמו כ־200 אלף דולר להקמת המוזיאון.

ננסי: אינני מהססת להציע דעותי לממשל

ניו יורק — ננסי רייגן אמרה אתמול, שאין היא מהססת להציע את דיעותיה לבעלה ולאנשי הצוות שלה. בטענה: „אין את מוותרת על זכותך לדיעה משלך רק מפני שאת נשואה לנשיא". הגברת רייגן השמיעה דברים אלה כנאום שהכינה להשמעה בסעודה השנתית של אסושייטד פרס".

עם זאת התייחסה הגברת רייגן בזלזול לסיפורים הנפוצים לפיהם היא ממלאת תפקיד מרכזי בגיבוש מדיניות הממשל.

בנאומה אמרה: „לדעתי הגברת הראשונה היא אמצעי נוסף למניעת הפיכתו של הנשיא לאדם בודד. אני משוחחת עם אנשים, הם מספרים לי דברים, הם מעבירים אלי רעיונות וכמובן, אני מספרת על כך לבעלי", אך הוסיפה: „על אף העובדה שאני לא מתערבת בפוליטיקה, הרי זה מטופש לחשוב שדעתי אין לה משקל כלשהו אצל גבר שלו אני נשואה מזה 35 שנים". (א.פ.)

דרא"פ עצרה לחקירה 13 אנשי טלוויזיה

יוהנסבורג. — משטרת דרום אפריקה עצרה אתמול לחקירה לפחות 13 כתבי טלוויזיה וצלמים שסיקרו הפגנה נגד הבחירות הכלליות ללבנים בלבד שיהיו ביום רביעי.

שוטרי־מהומות הפעילו גאז מדמיע, אלות ושוטים כדי לפזר הפגנה באוניברסיטה של יוהנסבורג. עשרות סטודנטים נעצרו. דיני מולה שנאמה, הורשתה לעזוב את המקום.

דוברים של רשתות טלביזיה מארה"ב ובריטניה מסרו כי הצוותים שלהן נעצרו לחקירות שנמשכו מ־45 דקות עד 3 שעות.

שופט: לעתונות אין „זכות עמידה" בעניין פרסום של הליך משפטי

דחה בקשה לפרסום צו חיפוש שהוצא נגד עורך־דין חיפני החשוד במירמה וזיוף

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שופט בית־משפט השלום בחיפה, רפאל חרסונסקי, קבע שלשום כי לעיתונות מעמד מיוחד שלא הוגדר עד היום בפסקי־דין, אולם אין לה זכות עמידה וטיעון בבית המשפט בתיקים שאינם נוגעים ישירות לעניינה.

השופט קבע דברים אלה בעת שדחה את בקשת המשטרה להתיר פרסום צו חיפוש שהוצא נגד עורך־דין חיפני החשוד יחד עם רואה חשבון במעשי מירמה וזיוף.

המשטרה החלה בחקירה בחשד למעשי מירמה וזיוף מסמכים, בעקבות תלונתה של רופאה, שהגיעה לטענתה לפת־לחם. המתלוננת טענה במשטרה, כי ב־1983 ניהלה מרפאת שיניים מצליחה בחיפה. שנה לאחר־מכן, בעקבות חילופי־בעלים, היא אולצה לטענתה לחתום על הסכם, לפיו נכנסה אשתו של הפרקליט כשותפה למרפאת השיניים.

הרופאה הגישה בדצמבר 1986 תלונה למשטרה, שהחלה לחקור בפרשה. פרקליטו של עורך הדין ורואה החשבון פנה עתה לבית משפט השלום, בבקשה למנוע את פרסום דבר החקירה והוצאת צווי החיפוש הנילווים.

קבוצת עתונאים מחיפה פנו לבית המשפט, בבקשה לאפשר התרת הפירסום. בקשתם של העתונאים נמחקה, לאחר שלא נוסחה כראוי.

נציגי לשכת עורכי הדין טענו בבית המשפט, כי יש לאסור את הפרסום של צו החיפוש והחקירה גם יחד.

ב"כ המדינה טען, כי אין בחוק כל הוראה האוסרת פרסום דבר צווי חיפוש. לעניין מעמד העתונות בבית המשפט — נמנע נציג המדינה מלהביע דעה.

השופט חרסונסקי ציין בהחלטתו, כי בפני הכנסת עומדת הצעת חוק איסור פרסום שמם של חשודים שבאה למנוע נזק שעלול לגרום פירסום מוקדם, היוצר בדעת הקהל דעה שלילית כלפי החשוד.

אשר לעניין איסור פרסום צווי החיפוש — ההחלטה צריכה להיות שיפוטית, קבע השופט. ובמקרה הנידון אין ספק כי פרסום דבר החיפוש במשרדו של הפרקליט עלול לפגוע בעורך הדין ובפרנסתו, כשהחקירה נמצאת בשלב מוקדם.

שריפה במרכז קופ"ח בת"א

שריפה פרצה בערב יום העצמאות במרכז קופת־חולים ברחוב ארלוזורוב 100 בתל־אביב. האש פרצה בחדר המחשבים ומכבי אש השתלטו עליה במהרה. סיבת השריפה עדיין אינה ידועה. למקום נגרם נזק קל. (עתים)

דגל אש"ף הונף במאה שערים

דגל אש"ף הונף בערב יום הזיכרון מעל גג בית בשכונת מאה שערים בירושלים.

בשעות הבוקר המוקדמות הבחינו בדגל עוברי־אורח, שמיהרו לדווח על כך למשטרה. לשכונה נשלח סיור של המשטרה, והשוטרים הורידו את הדגל. המשטרה פתחה בחקירה. (עתים)

● נשיא הג'וינט העולמי, היינץ אפלה, הודיע על בחירתו של מיכאל שניידר, נציג הג'וינט בישראל, כמיועד לתפקיד מנכ"ל הג'וינט העולמי החל מדצמבר 1987. הוא יחליף את רלף גולדמן הממלא תפקיד זה היום.

● סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, החליט, כי הנושא החינוכי המרכזי בשנת הלימודים הבאה, שתהיה שנת הארבעים למדינה, תהיה מגילת העצמאות וסמלי המדינה.

הילדה לקתה בשיתוק ורופא השיניים טוען: הסוכנות אשמה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

רופא שיניים אנגלי שעבד בארץ בהתנדבות, הגיש כתב תביעה צד ג' נגד חברת מוסדות חינוך תרבות והתחדשות שכונות, מאשקלון ונגד הסוכנות היהודית. הרופא, ד"ר דניס קליפורד, נתבע לפני מספר חודשים, על־ידי הוריה של רביד משה בת 10 מאשקלון, לתשלום פיצויים לאחר שלקתה בשיתוק פלג גופה השמאלי עקב טיפול אצלו. הרופא טוען, כי לא הוא אשם אלא שתי הנתבעות האחרות.

בכתב־התביעה, שהגישו ההורים נגד ד"ר קליפורד נאמר, כי הביאו את בתם לפני שלוש שנים למרכז שילון באשקלון לטיפול שיניים. הרופא הזריק לה זריקת הרדמה בלסת. ואז החלו פירכוסים בגופה והיא איבדה את השליטה על גופה, הנתבעים טוענים, כי הרופא התייחס לתופעות אלה בזילזול והורה לאם לקחת את בתה לנוח בבית. האם הביאה את הילדה על דעת עצמה לבית־החולים. הילדה היתה מאושפזת מאה יום בבתי־חולים שונים ונותרה משותקת ומוגבלת לכל ימי חייה. היא סובלת מנזק מוחי קשה ומהתפרצויות נורולוגיות. ההורים תבעו מד"ר קליפורד לפצות את בתם ואותם בגין הכאב והסבל, אובדן ההכנסה והוצאות הטיפול לכל ימי חייה.

ד"ר קליפורד טוען, כי החברה להתחדשות השכונות היתה חייבת לדאוג לציוד החייאה תקין במירפאה ולהימצאות מנהל מירפאה דובר עברית, שהיה יכול לטפל בצד הטכני והביורוקרטי, כמו הזמנת אמבולנס במקרה חירום כזה.

לטענתו, אי־קיום התנאים הללו מהווה התרשלות. הוא תובע כי גם אם יימצא אשם, ישאו עימו שתי הנתבעות בהוצאות הפיצויים. לדבריו הסוכנות היא בעלת אחריות שילוחית לחברה.

שתי הנתבעות טרם הגישו כתב־הגנה.

יצאנית נרצחה בהרצליה; גופתה נמצאה במטע בננות

מאת יהושע מרקוס, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

גופתה של אהובה אלבז בת 31 משכונת שביב בהרצליה נתגלתה בערב יום העצמאות במטע בננות הנמצא בגבול בין שכונת שביב לשכונת נוה־עמל בעיר.

האשה נרצחה ככל הנראה בדקירות סכין. היא מוכרת למשטרה כיצאנית, אם לילד אבל לא נשואה. עד כה טרם נודע מהו הרקע למעשה והמשטרה פתחה בחקירה אך טרם עצרה חשודים ברצח. הגופה הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

הגופה נמצאה על־ידי עובר אורח, תושב שכונת נוה־עמל. סמוך לשעה 6 בערב.

אף אחד מהשכנים המתגוררים במקום לא שמע דבר. השכנים סיפרו, שלא הבחינו בשום רעש חריג, לא שמעו שום צעקות, לא ראו דבר ולא הבחינו כלל ברצח שאירע סמוך למקום מגוריהם. רק לאחר כמה שעות, כאשר הגיעו למקום עתונאים בעקבות המידע המשטרתי, נודע לבני המקום על הרצח.

אחת האפשרויות שהעלו החוקרים בשלב חקירה ראשוני זה היא כי הצעירה נפגעה ע"י לקוח שבא ביחד איתה, לאחר שפרץ סכסוך ביניהם על רקע כספי או על רקע אחר, יחד עם זאת נבדקות גם אפשרויות נוספות.

דוברת משטרת מחוז תל־אביב, סגן־ניצב זאבה אהרוני, מסרה, כי בשלב חקירה זה לא ניתן למסור פרטים על הרצח.

נעצר בעל בית־קפה שפתח עסקו ביום הזכרון

בעל בית־קפה מכפר דיר־חנא בגליל המערבי, שלא מילא אחר הצו האוסר פתיחת מקומות שעשועים ביום הזכרון נעצר, ונפתח נגדו תיק במשטרה.

בבית־הקפה התקיימה במוצאי־שבת חגיגה בה נטלו חלק כ־20 איש. בעל המקום, אשר הבחין בניידת משטרה מתקרבת לבית־הקפה, כיבה את האורות על מנת שלא יבחינו כי המקום פתוח.

הדבר לא עזר לו, השוטרים נכנסו פנימה ופיזרו את החוגגים, הוא יואשם עתה, נוסף לאי־מילוי הצו, גם בהכשלת שוטרים.

בנצרת „העסקים כרגיל"

במרבית בתי־הקפה, במסעדות ובאולמות השמחה בעיר נצרת ובכפר קנא הסמוך היו בערב יום הזכרון „העסקים כרגיל".

משטרת מרחב העמקים סגרה בערב יום הזכרון 20 בתי עסק כאלה והגישה תלונות נגד בעליהם, אשר פתחו את בתי השעשועים, בניגוד לחוק יום הזכרון האוסר הפעלת בתי שעשועים ומסעדות ביום זה. (עתי"ם)

גננת/מורה
בוגרת „אורנים"
עם נסיון של 5 שנים בקיבוץ
מחפשת עבודה בקיבוץ באזור המרכז
להתקשר לטלפון 04־858396 (בערב)

בפלילים

חשוד בפריצה שנורה בידי שוטר מת מפצעיו

מאת אשר שילוני, כתב „על המשמר"

מיכאל אלדי בן 27 מקריית־שמונה, שנפצע בסוף השבוע מיריות שוטר משמר הגבול במהלך מירדף אחריו ואחרי צעיר אחר, מת שלשום מפצעיו בבית־החולים וולפסון בחולון.

השוטר הבחין בשני הצעירים בליל שבת כשהם נושאים מכשירי טלוויזיה שלפי החשד נגנבו במהלך פריצה. השוטר הורה לשניים לעצור ומשניסו להימלט פתח במירדף אחריהם. אחד החשודים, צעיר בן 18 מכת"ים, נתפס ואילו החשוד האחר נפצע מיריות השוטר ונפטר, כאמור, מפצעיו.

המשטרה מינתה קצין לבדיקת המקרה.

תושב חברון חשוד באונס נזירה בסדום

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

נזירה מגרמניה השוהה בארץ כתיירת נאנסה בסוף השבוע במלון בסדום.

מעצרו של החשוד באונס, סברנה איברהים בן 28 מחברון, הוארך שלשום ב־15 יום בבית־משפט השלום בבאר־שבע. הוא הודה במעשה אולם טען, כי הנזירה לא התנגדה וכי לא ידע שהיא נזירה.

נציג המשטרה טען, כי האונס בוצע ביום שישי באחד מבתי־המלון בסדום בו עובד החשוד. לדברי המתלוננת קרע סברנה את בגדיה, היכה אותה וסטר לה ולאחר מכן אנס אותה.

לטענת נציג המשטרה הודה החשוד באונס והוביל את השוטרים לזירת הפשע, משם נלקחו מימצאים לבדיקה במעבדת המשטרה.

חשודים בהחזקת רכוש גנוב נעצרו לאחר „קרב"

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

שלושה גברים ואשה בני משפחה אחת מהכפר הדרוזי מרת, החשודים בהחזקת רכוש גנוב ובהפעלת תחנת שידור בכבלים, נעצרו שלשום בידי שוטרי משטרת טבריה לאחר מאבק אלים שכלל שימוש בסכינים, מוטות ברזל ומעדרים.

אנשי המשטרה פרצו לביתם של הארבעה, לאחר שהועלה חשד כי ברשותם רכוש גנוב. עם בוא המשטרה החלו בני החמולה לתקוף את השוטרים בסכינים, בבקבוקים ובמקלות. לאחר „קרב" שנמשך כשעה עלה בידי המשטרה לעצור את הארבעה. בביתם נתפס רכוש רב החשוד כגנוב, וכמו כן נתגלתה במקום תחנת שידור טלוויזיה בכבלים.

הארבעה יובאו היום בפני שופט להארכת מעצרם.

מאסר על תנאי וקנס על סחר בסמים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

18 חודשי מאסר על תנאי ל־3 שנים, קנס כספי בסך 300 ש"ח ומבחן למשך שנה גזר השופט החיפני אמנון קרני על דרור ויזל בן 21 מקריית ביאליק, לאחר שהרשיעו על־פי הודאתו בסחר בסמים.

התובעת, עורך דין רליקוייטר מפרקליטות מחוז חיפה, פירטה בכתב־האישום 9 עבירות שונות, ביניהן מכירת סמים לאנשים מקיבוץ שריד והתפרצות לדירה בקריית־ביאליק ממנה גנב הנאשם אקדח ושני שעונים.

בטיעונים לעונש אמרה, כי היא רואה בחומרה את העבירות, אך נוכח גילו הצעיר של הנאשם הסכימה לקבל את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בתקופה בה ישב במעצר מאז חודש פברואר.

השופט ציין בגזר־הדין, כי חרף האינטרס הציבורי של השימוש בענישה כגורם מרתיע ולמרות חומרת העבירות, נראה לו במקרה זה שיהיה טוב הן לנאשם והן לחברה אם בית־המשפט יאמץ את המלצת שירות המבחן.

משתתפים בצער חברנו
פישל טוכמן ומשפחתו
על מות אחיו
יוסף
בניכר
קיבוץ בית־אלפא

אזכרה וגילוי מצבה ליקירנו
נתן בריד ז"ל
קורבן תאונת דרכים
נקיים ביום רביעי ו' באייר תשמ"ז 6.5.87 בשעה 16.30
בבית העלמין בחיפה כפר סמיר
נפגשים ליד השער העליון
המשפחה

אנו משתתפים באבלה של חברתנו
לאה לנדי
על מותו של האח
יעקב ז"ל
קיבוץ נחשונים

אנו משתתפים באבלה של
משפחת מרימס
על מות האם
סוניה קלמן ז"ל
קיבוץ נחשונים

עם חנה, המשפחה
וקיבוץ מזרע
משתתפים בצערכם במותו
של חברכם־חברנו
אלכסנדר (אולק) אבנת
המכון לחקר הקיבוץ
והרעיון השיתופי

למשפחה ולקיבוץ אילון
אתכם באבלכם
במות
יהודה זקין (לובקה)
קיבוץ יחיעם

מינהל המחקר החקלאי מרכז וולקני
בית־דגן
אבלים על פטירת
יהודה זקין (לובקה)
ההנהלה והעובדים